

Τα δικαιώματά σας σε ηλικία συνταξιοδότησης

Ένας οδηγός λήψης αποφάσεων και χειρισμού των παροχών που δικαιούστε στην τρίτη ηλικία

Australian
Human Rights
Commission

Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Αυστραλίας (Australian Human Rights Commission) ενθαρρύνει τη διάσπορα και ανταλλαγή πληροφοριών που παρέχονται σε αυτή την έκδοση.

Το σύνολο του υλικού που παρουσιάζεται σε αυτή την έκδοση παρέχεται υπό την άδεια Creative Commons για Αναφορά στο Δημιουργό Αναθ. 3.0 στην Αυστραλία (Creative Commons Attribution 3.0 Australia) με εξαίρεση:

- Το λογότυπο της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Αυστραλίας (Australian Human Rights Commission)
- Φωτογραφίες και εικόνες
- Οποιοδήποτε περιεχόμενο ή υλικό, το οποίο παρέχεται από τρίτους

Τα λεπτομερή στοιχεία των όρων της σχετικής άδειας διατίθενται στη διαδικτυακή τοποθεσία Creative Commons, όπως και το πλήρες νομικό κείμενο της άδειας Creative Commons για Αναφορά στο Δημιουργό Αναθ. 3.0 στην Αυστραλία (CC BY 3.0 AU).

Άδεια για Αναφορά στο Δημιουργό (Attribution)

Το υλικό που λαμβάνεται από αυτή την έκδοση θα αναφέρει το όνομα της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Αυστραλίας (Australian Human Rights Commission) και θα περιλαμβάνει την ακόλουθη σημείωση για τα πνευματικά δικαιώματα:

© Australian Human Rights Commission 2014.

Τα δικαιώματά σας σε ηλικία συνταξιοδότησης: Ένας οδηγός λήψης αποφάσεων και χειρισμού των παροχών που δικαιούστε στην τρίτη ηλικία

ISBN 978-1-921449-44-4

Προετοιμασία Έκθεσης

Η έκδοση αυτή συντάχθηκε από τη Mala Wadhwa με τη συνδρομή των Fabienne Baldan, Adriana Siddle και Jacqueline Au.

Ευχαριστίες

Η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission) ευχαριστεί τα πολυάριθμα υπουργεία, τις νομοθετικές αρχές, τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς (NGO's) και τους ιδιώτες που βοήθησαν στη δημιουργία αυτής της έκδοσης.

Μπορείτε να βρείτε την έκδοση αυτή σε ηλεκτρονική μορφή στο διαδικτυακό τόπο της Αυστραλιανής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission) στην ιστοσελίδα:

www.humanrights.gov.au/publications/your-rights-retirement

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission), παρακαλούμε επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο:

www.humanrights.gov.au ή στείλτε email στη διεύθυνση: **communications@humanrights.gov.au**

Μπορείτε επίσης να γράψετε στην Ομάδα Επικοινωνίας (Communications Team) στη διεύθυνση: Australian Human Rights Commission GPO Box 5218 Sydney NSW 2001

Γελοιογραφίες Fiona Katauskas

Σχέδιο και σελιδοποίηση Dancingirl Designs

Φωτογραφίες Fabienne Baldan

Εκτύπωση Paragon Printers Australasia

Πρόλογος

Η Αξιότιμη **Susan Ryan AO**, Επίτροπος
επί θεμάτων διάκρισης λόγω ηλικίας (Age
Discrimination Commissioner), Ιούλιος 2013

Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
(Australian Human Rights Commission)

Η ιδέα για αυτή την έκδοση προέκυψε όταν συνειδητοποίησα πόσο περίπλοκο είναι να χειριστεί κανείς τις υπηρεσίες, μέσα υποστήριξης και αποφάσεις στο πλαίσιο της συνταξιοδότησης.

Η συνταξιοδότηση είναι σίγουρα μια περίοδος κατά την οποία πρέπει να γίνει προσεκτικός σχεδιασμός και καλή ενημέρωση για τις διαθέσιμες επιλογές.

Για πολλούς ανθρώπους είναι δύσκολο να γνωρίζουν από πού να αρχίσουν και τι να σχεδιάσουν. Τα θέματα είναι πολλά: εισοδηματική ενίσχυση, φροντίδα υγείας και ηλικιωμένων, κάρτες ηλικιωμένων, οικονομικός προγραμματισμός, συνταξιοδοτική ασφάλιση (superannuation), βοήθημα στέγασης και ενοικίου, για να αναφερθώ σε μερικά. Και για να ενημερωθείτε για κάθε διαφορετικό θέμα πρέπει να επικοινωνήσετε με διαφορετικό υπουργείο ή άλλη υπηρεσία.

Ο οδηγός «Τα δικαιώματά σας σε ηλικία συνταξιοδότησης» (Your Rights at Retirement) σας παρέχει πολλές πληροφορίες σε ένα φυλλάδιο. Στόχος του είναι να σας καθοδηγήσει και να σας κάνει να σκεφτείτε για τις αποφάσεις που πρέπει να λάβετε ή να σχεδιάσετε για το μέλλον. Σας ενθαρρύνει να προγραμματίσετε τα οικονομικά της συνταξιοδότησής σας, ώστε να μην υπάρξουν ανεπιθύμητες εκπλήξεις.

Σας παρέχει πληροφορίες για την απόκτηση δεξιοτήτων για το διαδίκτυο και συμβουλές για το πώς να αποφεύγετε τις απάτες.

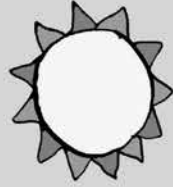
Ελπίζω η έκδοση αυτή να γίνει ο ενιαίος οδηγός αναφοράς, όπου μπορείτε να βρείτε αριθμούς τηλεφώνων και στοιχεία επικοινωνίας πολλών και διαφόρων διαθέσιμων υπηρεσιών.

Δεν είναι αυθεντία σε οποιοδήποτε θέμα. Αντίθετα, είναι ένα σημείο εκκίνησης. Σας ενθαρρύνω να δείτε τα περιεχόμενα και να το διαβάσετε από την αρχή μέχρι το τέλος. Σας εγγυώμαι ότι θα μάθετε για νέες υπηρεσίες, διεργασίες και διαδικασίες.

Η Αυστραλία είναι τυχερή που έχει τόσες πολλές υπηρεσίες και μέσα υποστήριξης για τους ηλικιωμένους. Όλα αυτά μας βοηθούν να συνειδητοποιήσουμε το ανθρώπινο δικαίωμά μας στο σεβασμό και στην αξιοπρέπεια καθώς γερνάμε.

Ελπίζω ο οδηγός «Τα δικαιώματά σας σε ηλικία συνταξιοδότησης» να σας βοηθήσει να βρείτε τις υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες σας, ώστε να μπορείτε να απολαύσετε τη συνταξιοδότηση και να αξιοποιήσετε στο έπακρο αυτή τη φάση της ζωής σας.

YOUR RIGHTS
AT
RETIREMENT

Περίληψη

1	Εισαγωγή	1
2	Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε διακρίσεις	5
2.1	Ηλικιακή διάκριση	5
3	Το δικαίωμά σας σε κρατικά προγράμματα στήριξης	11
3.1	Η Σύμβαση Γήρατος (Age Pension)	11
3.2	Υποστήριξη και βοηθήματα για Φροντιστές	18
	(α) Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment)	18
	(β) Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance)	19
	(γ) Επίδομα Παιδικής Φροντίδας για Απώτερους Αιόντες (Grandparent Child Care Benefit)	20
3.3	Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance)	23
3.4	Συμπληρωματικό Επίδομα Ηλικιωμένων (Seniors Supplement)	25
3.5	Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme)	27
	Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες	29
3.6	Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card)	31
4	Το δικαίωμά σας στη στήριξη για λήψη οικονομικών αποφάσεων	35
4.1	Χρηματοοικονομικός προγραμματισμός	35
4.2	Δωρεάν υπηρεσίες χρηματοοικονομικών πληροφοριών	39
4.3	Βοήθεια για την κατάρτιση προϋπολογισμού	42
4.4	Πότε μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας	45
4.5	Λήψη των παροχών συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας	49
	(α) Συντάξεις από προσωπικό λογαριασμό συνταξιοδοτικής ασφάλισης (account based pensions)	50

(β)	Τακτικό ετήσιο εισόδημα από ράντες (Annuities)	51
(γ)	Ανάληψη της συνταξιοδοτικής ασφάλισης ως εφάπαξ	53
(δ)	Φορολόγηση εισοδήματος από συνταξιοδοτική ασφάλιση	53
4.6	Βασικά στοιχεία επένδυσης	55
4.7	Επενδυτικές προειδοποιήσεις	58
4.8	Οικονομική βοήθεια προς την οικογένεια και τους φίλους	63
4.9	Προϊόντα αντίστροφης υποθήκης και αποδέσμευσης περιθωρίου αξίας (reverse mortgages and equity release)	68
4.10	Καταβολή των εξόδων της κηδείας σας	72
5	Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε οικονομική εκμετάλλευση	79
5.1	Οικονομική εκμετάλλευση από την οικογένεια και φίλους	79
5.2	Απάτες	86
(α)	Online απάτες τραπεζικών συναλλαγών και πιστωτικών καρτών	87
(β)	Πυραμιδικά συστήματα (Pyramid schemes)	88
(γ)	Επενδυτικές απάτες	88
(δ)	Απάτες γνωριμιών (dating και romance scams)	89
(ε)	Απάτες πρόωρης πρόσβασης στη συνταξιοδοτική ασφάλιση	90
(στ)	Απάτες λαχείων και δώρων	90
(ζ)	Απάτες εργασίας και απασχόλησης	91
5.3	Προστασία του εαυτού σας από απάτη με κλοπή ταυτότητας	92
5.4	Δικαιώματα καταναλωτών επί των αγορών	94

6	Το δικαίωμά σας στην εργασία	97
6.1	Ηλικιακή διάκριση στην απασχόληση	97
6.2	Υπηρεσίες για τους αναζητώντες εργασία	99
6.3	Προγράμματα επιμόρφωσης και επανακατάρτισης για να σας βοηθήσουν να βρείτε εργασία	100
6.4	Η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και εργασία	102
6.5	Το Δώρο Εργασίας (Work Bonus)	103
6.6	Δικαιώματα συνταξιοδοτικής ασφάλισης ενώ εργάζεστε	104
7	Το δικαίωμά σας στην υγειονομική περίθαλψη	109
7.1	Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και στο πρόγραμμα Medicare	109
7.2	Εκπτώσεις σε φάρμακα και άλλα σχετικά έξοδα ιατρικής περίθαλψης	112
	(α) Το Σύστημα Φαρμακευτικών Παροχών [Pharmaceutical Benefits Scheme (PBS)]	112
	(β) Κάρτα Υγείας Ηλικιωμένου της Κοινοπολιτείας (Commonwealth Seniors Health Card)	114
	(γ) Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card)	115
	(δ) Το Εκτεταμένο Δίκτυ Ασφάλειας του Medicare [Extended Medicare Safety Net (EMSN)]	116
7.3	Πληρωμές κάλυψης ιατρικών εξόδων	118
	(α) Φαρμακευτικό επίδομα	118
	(β) Πληρωμή αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού	118
	(γ) Πρόγραμμα πληρωμής βοηθημάτων ακράτειας	119

7.4	Ιδιωτική ασφάλιση υγείας	119
7.5	Προληπτική περίθαλψη	121
	(α) Αντιγριπτικός εμβολιασμός	121
	(β) Εμβολιασμός κατά της πνευμονίας	122
	(γ) Εθνικό Πρόγραμμα Προληπτικού Ελέγχου για τον Καρκίνο του Εντέρου (National Bowel Cancer Screening Program)	122
	(δ) Προληπτικός έλεγχος καρκίνου του μαστού	122
	(ε) Προληπτικός έλεγχος καρκίνου του τραχήλου της μήτρας	122
7.6	Παρηγορητική Φροντίδα (Palliative Care)	123
8	Το δικαίωμά σας στη φροντίδα ηλικιωμένων	127
8.1	Βραχυπρόθεσμη φροντίδα: Φροντίδα μεταβατικού σταδίου (Transition Care) και Ανακουφιστική φροντίδα κατ' οίκον (Respite Care)	127
	(α) Φροντίδα Μεταβατικού Σταδίου (Transition Care)	128
	(β) Ανακουφιστική Φροντίδα Κατ' Οίκον (Respite Care)	128
8.2	Φροντίδα ηλικιωμένων στο σπίτι: Το Κοινοπολιτειακό Πρόγραμμα HACC (HACC Program)	130
	(α) Κοινοπολιτειακό Πρόγραμμα HACC (HACC Program)	131
8.3	Πακέτα φροντίδας κατ' οίκον (Home Care Packages)	134
	(α) Συμπληρωματικό Επίδομα Άνοιας και Νόησης (Dementia and Cognition Supplement)	135
	(β) Χρεώσεις για το Πακέτο Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Package)	136
8.4	Φροντίδα σε Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων	138
	(α) Χρεώσεις των μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων	139
8.5	Τα δικαιώματά σας σε φροντίδα στο σπίτι και σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων	141

9	Το δικαίωμά σας να επιλέξετε τον τόπο κατοικίας σας	147
9.1	Παραμονή στο σπίτι: οικονομικές επιλογές	147
9.2	Παραμονή στο σπίτι: Τροποποιήσεις και συντήρηση του σπιτιού	149
9.3	Πώληση του σπιτιού σας	151
9.4	Συγκατοίκηση με μέλη της οικογένειας	153
9.5	Οικισμοί συνταξιούχων και χρεώσεις	156
9.6	Μετακόμιση σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων	162
10	Το δικαίωμά σας να μην είστε θύματα βίας και κακομεταχείρισης	165
10.1	Βοήθεια σε περίπτωση που βιώνετε βία ή κακομεταχείριση	165
10.2	Ασφάλεια στο σπίτι	171
11	Το δικαίωμά σας σε μέσο μεταφοράς	175
11.1	Δημόσιες Συγκοινωνίες	175
11.2	Κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς	180
11.3	Διατήρηση της άδειας οδήγησης	182
11.4	Λύσεις σχετικά με τη κινητικότητα και επιδοτήσεις	186
12	Το δικαίωμά σας στην πληροφόρηση: πρόσβαση σε πληροφορίες μέσω του διαδικτύου	189
12.1	Βοήθεια με την χρήση του διαδικτύου	189
12.2	Πώς να είστε ασφαλείς στο διαδίκτυο	192

13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής	195
13.1 Διορισμός ατόμου να λαμβάνει τις αποφάσεις σχετικά με τα οικονομικά σας θέματα	196
13.2 Έγκαιρος προγραμματισμός φροντίδας (Advance care planning): η έκφραση των επιθυμιών σχετικά με την ιατρική περίθαλψη	201
13.3 Κατάρτιση διαθήκης	204
13.4 Ορισμός ενός προσώπου να παραλάβει την εφάπαξ αποζημίωση λόγω θανάτου (death benefits) από το συνταξιοδοτικό ταμείο	208
14 Το δικαίωμά σας σε στήριξη όταν κάποιος έχει πεθάνει	213
14.1 Οικονομική ενίσχυση ύστερα από πένθος	213
14.2 Θλίψη και συμβουλευτική	216
15 Δικαιώματα ηλικιωμένων ανθρώπων από αναγνωρίσιμες ομάδες	219
15.1 Ηλικιωμένοι βετεράνοι	219
(α) Η Στρατιωτική Σύνταξη (Service Pension)	219
(β) Η Σύνταξη Αναπηρίας (Disability Pension)	220
(γ) Συντάξεις Χηρείας από Θύμα Πολέμου (War Widow's/Widower's Pensions)	220
(δ) Η Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card)	220
(ε) Το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme)	221
(στ) Υγειονομικές Πληροφορίες για Βετεράνους	222

	(ζ) Πληροφορίες για τη φροντίδα ηλικιωμένων βετεράνων	223
	(η) Υπηρεσίες μεταφοράς βετεράνων	224
	(θ) Στήριξη πένθους για βετεράνους	224
	(ι) Υπηρεσίες συμβουλευτικής βετεράνων	225
15.2	Οι ηλικιωμένοι Αβοριγίνες ή Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ	226
	(α) Τηλεφωνικό κέντρο αυτοχθόνων, Τηλεφωνικό Κέντρο Αυτοχθόνων (Indigenous Call Centre) του Centrelink	226
	(β) Επίδομα Απομακρυσμένων Περιοχών (Remote Area Allowance)	227
	(γ) Γραμμή (Οικονομικής) Βοήθειας Αυτοχθόνων [Indigenous (Financial) Help Line] της ASIC	227
	(δ) Υπηρεσίες Διαχείρισης Χρημάτων	228
	(ε) Indigenous Money Mentor Network	230
	(στ) Μονάδα Πρόσθεσης Αυτοχθόνων του Medicare (Medicare Indigenous Access Unit)	230
	(ζ) Νομικές υπηρεσίες για τους Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ	231
	(η) Νομικές υπηρεσίες ενδοοικογενειακής βίας για του Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ	232
	(θ) Υπηρεσίες συμβουλευτικής για Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ	233
	(ι) Πρόγραμμα Απασχόλησης Αυτοχθόνων (Indigenous Employment Program)	234
	(ια) Abstudy	235
	(ιβ) Φυλετικές Διακρίσεις	235

15.3	Τα ηλικιωμένα άτομα με αναπηρίες	237
	(α) Φροντίδα και υπηρεσίες αναπηρίας	238
	(β) Το Εθνικό Πρόγραμμα Αναπηρικής Ασφάλισης (National Disability Insurance Scheme)	239
	(γ) Υπηρεσίες αναπηρίας μέσω του συστήματος Φροντίδας Ηλικιωμένων της Αυστραλίας (Aged Care System)	239
	(δ) Η Επικουρική σύνταξη αναπηρίας (Disability Support Pension)	240
	(ε) Επίδομα Κινητικότητας (Mobility Allowance)	240
	(στ) Άλλες βοήθειες κι υπηρεσίες	241
	(ζ) Υπηρεσίες απασχόλησης αναπήρων	241
	(η) Οι νομικές υπηρεσίες που εξειδικεύονται στις αναπηρίες	242
	(θ) Διακρίσεις λόγω αναπηρίας	243
15.4	Ηλικιωμένα άτομα από πολιτισμικά και γλωσσικά ποικίλα υπόβαθρα και μη-απήκοοι Αυστραλίας	244
	(α) Υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων για άτομα ποικίλων πολιτισμικών ή γλωσσικών υποβάθρων	244
	(β) Γλωσσικές υπηρεσίες	245
	(γ) Υπάλληλοι Πολυπολιτισμικής Εξυπηρέτησης	246
	(δ) Εισοδηματική ενίσχυση μόνιμων κατοίκων και υπηκόων της Αυστραλίας	246
	(ε) Είσπραξη σύνταξης από ξένη χώρα	247
	(στ) Διεκδίκηση εισοδηματικής ενίσχυσης ενώ βρίσκεστε στο εξωτερικό	247

(ζ)	Μετάφραση των Υπηρεσιών Οικονομικών Πληροφοριών (Financial Information Services) του Centrelink	248
(η)	Μετάφραση των πληροφοριών MoneySmart της ASIC	248
(θ)	Πρόγραμμα γλώσσας, αλφαριθμητικού και αριθμητικού γραμματισμού για την απασχόληση	248
(ι)	Μετάφραση των υγειονομικών πληροφοριών	248
(ια)	Μετάφραση πληροφοριών νομικών υπηρεσιών	249
(ιβ)	Φυλετικές Διακρίσεις	250
15.5	Λεσβίες, γκέι, αμφισεξουαλικά, τρανσεξουαλικά και διαφυλικά (LGBTI) ηλικιωμένα άτομα	251
(α)	Υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων LGBTI	251
(β)	Νομικές υπηρεσίες για άτομα LGBTI	252
(γ)	Υπηρεσίες συμβουλευτικής για άτομα LGBTI	253
(δ)	Οι διακρίσεις και τα άτομα LGBTI	253

1 Εισαγωγή

Η συνταξιοδότηση μπορεί να μας εμφανιστεί ξαφνικά ή μπορεί να είναι μια σταδιακή διαδικασία που έχει σχεδιαστεί προσεκτικά και προβλεφθεί τα προηγούμενα χρόνια.

Οι επιλογές και οι εμπειρίες της συνταξιοδότησης είναι διαφορετικές για κάθε άτομο.

Όποιες και αν είναι οι περιστάσεις σας, είναι σημαντικό να γνωρίζετε τις επιλογές που σας είναι διαθέσιμες και τις υπηρεσίες που μπορούν να σας βοηθήσουν. Είναι επίσης σημαντικό να σκέφτεστε για τις αποφάσεις που ίσως χρειαστεί να λάβετε κατά τη συνταξιοδότησή σας.

Το φυλλάδιο αυτό σας βοηθά να χειριστείτε τα διάφορα στάδια της γήρανσης. Καλύπτει θέματα όπως η κατάρτιση ενός προϋπολογισμού συνταξιοδότησης μέχρι την εξέταση εναλλακτικών λύσεων για τη φροντίδα ηλικιωμένων.

Το φυλλάδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός αναφοράς όταν χρειάζεται να ελέγξετε ένα θέμα ή μπορεί να διαβαστεί από την αρχή μέχρι το τέλος για να πάρετε μία σύντομη εικόνα των υπηρεσιών και των μέσων στήριξης που προσφέρονται.

Η έρευνα και ο σχεδιασμός θα σας βοηθήσει να αξιοποιήσετε στο έπακρο τα δικαιώματά και τις υποχρεώσεις που συνοδεύουν τη συνταξιοδότηση.

Κάθε θεματική ενότητα σε αυτό το φυλλάδιο σας δίνει μια σύντομη περιγραφή ενός ζητήματος και σας καθοδηγεί σε περισσότερες πληροφορίες ή σε διαδικασίες καταγγελιών. Παρέχονται αριθμοί τηλεφώνων και διευθύνσεις διαδικτυακών τόπων έτσι ώστε να μπορείτε να ψάξετε για περισσότερες πληροφορίες όταν είναι απαραίτητο.

Σημειώστε ότι ορισμένοι αριθμοί τηλεφώνων έχουν μεγάλο χρόνο αναμονής και ότι όλα τα στοιχεία επικοινωνίας ίσχυαν κατά το χρόνο της έκδοσης.

Επικεφαλίδες κεφαλαίων: Τα δικαιώματά σας σε ηλικία συνταξιοδότησης

Κεφάλαια	Σελίδα
1 Εισαγωγή	1
2 Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε διακρίσεις	5
3 Το δικαίωμά σας σε κρατικά προγράμματα στήριξης	11
4 Το δικαίωμά σας στη στήριξη για λήψη οικονομικών αποφάσεων	35
5 Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε οικονομική εκμετάλλευση	79
6 Το δικαίωμά σας στην εργασία	97
7 Το δικαίωμά σας στην υγειονομική περίθαλψη	109
8 Το δικαίωμά σας στη φροντίδα ηλικιωμένων	127
9 Το δικαίωμά σας να επιλέξετε τον τόπο κατοικίας σας	147
10 Το δικαίωμά σας να μην είστε θύματα βίας και κακομεταχείρισης	165
11 Το δικαίωμά σας σε μέσο μεταφοράς	175
12 Το δικαίωμά σας στην πληροφόρηση: πρόσβαση σε πληροφορίες μέσω του διαδικτύου	189
13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής	195
14 Το δικαίωμά σας σε στήριξη όταν κάποιος έχει πεθάνει	213
15 Δικαιώματα ηλικιωμένων ανθρώπων από αναγνωρίσιμες ομάδες	219

Looks like SOMEONE HASN'T
HEARD THAT GREY IS THE NEW
BLACK..

CHIC for chicks

2 Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε διακρίσεις

Καθώς γερνάτε, οι άνθρωποι μπορεί να σας μεταχειρίζονται διαφορετικά λόγω της ηλικίας σας. Έχετε το δικαίωμα να σας μεταχειρίζονται ισότιμα και χωρίς διακρίσεις, ανεξάρτητα από την ηλικία σας. Αυτό το κεφάλαιο περιγράφει τις ηλικιακές διακρίσεις και παρέχει πληροφορίες για την αναζήτηση συμβουλών και ένδικων μέσων.

2.1 Ηλικιακή διάκριση

Ηλικιακή διάκριση θεωρείται όταν ένα άτομο τυγχάνει λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης από ό,τι ένα άλλο άτομο σε ανάλογες περιστάσεις λόγω της ηλικίας του. Η ηλικιακή διάκριση συμβαίνει επίσης όταν υπάρχει ένας κανόνας ή μια πολιτική που είναι ίδια για όλους, αλλά έχει άδικες συνέπειες στους ανθρώπους μιας συγκεκριμένης ηλικίας.

Τα παραδείγματα ηλικιακών διακρίσεων περιλαμβάνουν:

- Ένας μεγάλος σε ηλικία αιτών δεν λαμβάνεται υπόψη για μια θέση εργασίας επειδή θεωρείται ότι δεν είναι τόσο ενήμερος για τις τεχνολογικές εξελίξεις όσο ένα νεαρότερο άτομο.
- Σε έναν εργαζόμενο μεγάλης ηλικίας δεν προσφέρονται ευκαιρίες κατάρτισης στο χώρο εργασίας, γιατί υποτίθεται ότι θα συνταξιοδοτηθεί σύντομα.

- Ένας εργοδότης απαιτεί από ένα μεγάλο σε ηλικία άτομο να περάσει ένα τεστ καλής φυσικής κατάστασης που απαιτείται για μια θέση εργασίας. Η καλή φυσική κατάσταση του εργαζομένου δεν έχει καμία σχέση με την ικανότητά του να εκτελεί τα βασικά καθήκοντα της θέσης εργασίας.

Μια τράπεζα έχει μια πολιτική που απορρίπτει όλες τις αιτήσεις δανείων από άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω.

Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι παράνομο να σας φέρονται άδικα λόγω της ηλικίας σας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαφορετική μεταχείριση κάποιου ατόμου λόγω της ηλικίας του δεν θα είναι παράνομη. Οι περιπτώσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Τα πράγματα που γίνονται σε συμμόρφωση με νόμους της Κοινοπολιτείας, των πολιτειών και των επικρατειών.
- Τα πράγματα που γίνονται στο πλαίσιο κάποιων προγραμμάτων υγείας.
- Τη «Θετική διάκριση», όπου ένα πραγματικό ωφέλημα παρέχεται σε άτομα μιας συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας ή κάτι γίνεται που βοηθά στην ικανοποίηση προσδιορισμένης ανάγκης ανθρώπων μιας συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.
- Στην περίπτωση της ασφάλισης και της συνταξιοδοτικής ασφάλισης (superannuation), αν η διάκριση βασίζεται εύλογα σε στατιστικά στοιχεία ή άλλους σχετικούς παράγοντες.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Διαβάστε τον οδηγό για την ηλικιακή διάκριση της Αυστραλιανής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission). Τηλεφωνήστε στο **1300 369 711** για να παραγγείλετε ένα αντίτυπο ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanrights.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Εάν βιώνετε ηλικιακή διάκριση υποβάλετε καταγγελία στην Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission). Μπορείτε επίσης να ζητήσετε από κάποιον, όπως δικηγόρο, συνήγορο ή συνδικάτο να υποβάλλει την καταγγελία εκ μέρους σας. Η Επιτροπή μπορεί να ερευνήσει την καταγγελία και να προσπαθήσει να την επιλύσει δια συμβιβασμού. Τηλεφωνήστε στη Γραμμή Πληροφοριών Καταγγελιών (Complaint Info Line) στο **1300 656 419**.

2 Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε διακρίσεις

Μπορείτε επίσης να ζητήσετε νομικές συμβουλές.

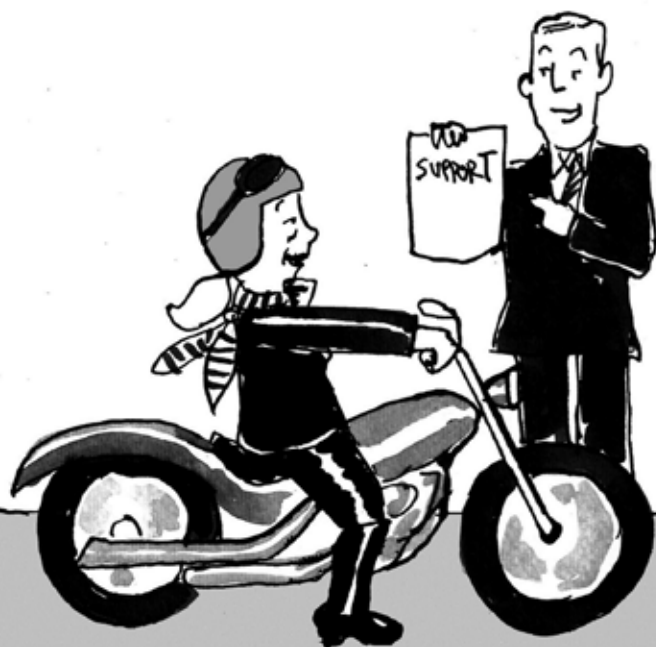
Επικοινωνήστε με την νομική αρωγή στην πολιτεία ή επικράτεια σας για νομικές πληροφορίες, παραπομπή και σε κάποιες περιπτώσεις για συμβουλές.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

Μπορείτε επίσης να παραπεμφθείτε σε δικηγόρο ή κοινοτικό νομικό κέντρο με το να καλέσετε το δικηγορικό σύλλογο.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

WELL, 65 MAY BE THE NEW 32,
BUT YOU'RE STILL ENTITLED TO
SOME BENEFITS.

3 Το δικαίωμά σας σε κρατικά προγράμματα στήριξης

Οι ηλικιωμένοι Αυστραλοί έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν εισοδηματική ενίσχυση καθώς γερνούν. Η επιλεξιμότητα των πληρωμών υπόκειται στην ικανοποίηση ορισμένων κριτηρίων. Για τον καθορισμό της επιλεξιμότητας και το ποσό της πληρωμής λαμβάνεται υπόψη η ηλικία ενός ατόμου, η διαμονή στην Αυστραλία και το επίπεδο των εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων (assets). Για τα ζευγάρια, λαμβάνονται υπόψη οι συνδυασμένες καταστάσεις των δυο συντρόφων.

Η πλειοψηφία των Αυστραλών ηλικίας 65 ετών και άνω λαβαίνει κάποια μορφή κρατικής εισοδηματικής ενίσχυσης. Το κεφάλαιο αυτό εξηγεί τις διάφορες μορφές εισοδηματικής ενίσχυσης για τους ηλικιωμένους.

3.1 Η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension)

Η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) είναι μια δεκαπενθήμερη πληρωμή της εισοδηματικής ενίσχυσης σε επιλέξιμους Αυστραλούς.

Για μερικά άτομα, η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) είναι η μοναδική πηγή εισοδήματος μετά τη συνταξιοδότηση. Για άλλους, η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συμπλήρωμα άλλων πηγών εισοδήματος, όπως το εισόδημα από συνταξιοδοτική ασφάλιση ή το εισόδημα από απασχόληση.

Οι δικαιούχοι της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) μπορούν να λαβαίνουν πρόσθετες πληρωμές, όπως το Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance), το Συμπλήρωμα Σύνταξης (Pension Supplement) και το Συμπληρωματικό Επίδομα Καθαρής Ενέργειας (Clean Energy Supplement). Αυτές είναι δεκαπενθήμερες ή εφάπαξ πληρωμές για να σας βοηθούν να πληρώνετε το ενοίκιο και τους λογαριασμούς. Για περισσότερες πληροφορίες για το Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance), ανατρέξτε στο κεφάλαιο [3.3](#).

Οι δικαιούχοι της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) δικαιούνται εκπτώσεις μέσω της Κάρτας Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card) που περιγράφεται στο κεφάλαιο [7.2\(γ\)](#).

Αν είστε επιλέξιμοι να λάβετε Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και φροντίζετε κάποιο άτομο, μπορείτε να επιλέξετε να λάβετε είτε την Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment) είτε τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Για να μπορείτε να λάβετε την Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment), υπάρχουν επιπλέον προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιηθούν.

Επιλεξιμότητα

Για να είστε επιλέξιμοι για τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), θα πρέπει να έχετε συμπληρώσει μία ορισμένη ηλικία και να πληροίτε τα κριτήρια του ελέγχου εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων.

Η ηλικιακή επιλεξιμότητά σας εξαρτάται από την ημερομηνία γέννησής σας.

Ημερομηνία Γέννησης	Οι γυναίκες είναι επιλέξιμες για Σύμβαση Γήρατος (Age Pension) σε ηλικία	Οι άνδρες είναι επιλέξιμοι για Σύμβαση Γήρατος (Age Pension) σε ηλικία
Μεταξύ 1 Ιουλίου 1947 και 31 Δεκεμβρίου 1948	64 και μισό	65
Μεταξύ 1 Ιανουαρίου 1949 και 30 Ιουνίου 1952	65	65
Μεταξύ 1 Ιουλίου 1952 και 31 Δεκεμβρίου 1953	65 και μισό	65 και μισό
Μεταξύ 1 Ιανουαρίου 1954 και 30 Ιουνίου 1955	66	66
Μεταξύ 1 Ιουλίου 1955 και 31 Δεκεμβρίου 1956	66 και μισό	66 και μισό
Μετά από τη 1η Ιανουαρίου 1957	67	67

Το ποσό της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) που θα λάβετε εξαρτάται από το εισόδημά σας από πηγές όπως η απασχόληση, η συνταξιοδοτική ασφάλιση ή οι επενδύσεις. Το ποσό της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) επηρεάζεται επίσης από το εισόδημα του/της συντρόφου σας. Θα ληφθεί υπόψη το συνδυασμένο σας εισόδημα σαν ζευγάρι όταν το Centrelink υπολογίζει τη Σύνταξη Γήρατός σας (Age Pension). Μπορείτε να κερδίζετε ένα ορισμένο ποσό εισοδήματος κάθε δεκαπενθήμερο από απασχόληση πριν μειωθεί η πληρωμή της Σύνταξη Γήρατός (Age Pension) σας. Για περισσότερες πληροφορίες για την απασχόλησή σας ενώ λαμβάνετε Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), δείτε τα κεφάλαια [6.4](#) και [6.5](#).

Το ποσό της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) που θα λάβετε εξαρτάται επίσης από την αξία των περιουσιακών σας στοιχείων, όπως η ακίνητη περιουσία που κατέχετε, τα χρήματα που έχετε σε τραπεζικούς λογαριασμούς, επενδύσεις και ποσά από συνταξιοδοτική ασφάλιση. Η κύρια κατοικία σας εξαιρείται από αυτή την εκτίμηση. Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι αν δωρίσετε περιουσιακά σας στοιχεία, αυτό μπορεί να θίξει τη Σύνταξη Γήρατός (Age Pension) σας.

Θα πρέπει επίσης να πληροίτε ορισμένες προϋποθέσεις κατοικίας στην Αυστραλία. Σημειώστε ότι αν δεν πληροίτε αυτές τις προϋποθέσεις, η Centrelink μπορεί ακόμα να είναι σε θέση να σας βοηθήσει. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιλογές σας, δείτε το κεφάλαιο [15.4\(δ\)](#).

Διεκδίκηση της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension)

Εάν πλησιάζετε το επιλέξιμο όριο ηλικίας για Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) είναι συνετό να προγραμματίζετε για το μέλλον. Μπορείτε να λάβετε Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) από την ημερομηνία που είναι προγενέστερη μεταξύ των δύο παρακάτω περιπτώσεων:

- Υποβάλετε αίτηση για Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) 13 εβδομάδες πριν από την συμπλήρωση της ηλικίας για Σύνταξη Γήρατος (Age Pension)·ή
- Δηλώσετε πρόθεση διεκδίκησης (intent to claim) την ημέρα που είστε επιλέξιμοι πρώτη φορά για τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Μπορείτε να δηλώσετε την πρόθεσή σας για διεκδίκηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεφώνου ή αυτοπροσώπως στο πλησιέστερο κέντρο σας εξυπηρέτησης του Centrelink.

Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση για να διεκδικήσετε τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) online ή με έντυπο αίτησης. Η παραγγελία των εντύπων αίτησης μπορεί να γίνει με τηλεφωνική επικοινωνία με το Centrelink ή με επίσκεψη σε κέντρο εξυπηρέτησης του Centrelink.

Θα χρειαστεί να δώσετε στο Centrelink πληροφορίες για τη συμπλήρωση της αίτησης διεκδίκησης της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Αυτές περιλαμβάνουν:

- Συμπληρωμένο έντυπο εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων·
- Αποδεικτικό της ιδιότητας κατοίκου Αυστραλίας·
- Στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών· και
- Οποιαδήποτε άλλα δικαιολογητικά έγγραφα ζητήσει το Centrelink.

Το Centrelink θα σας ενημερώσει αν η αίτησή σας ήταν επιτυχής. Θα σας ενημερώσει επίσης για την ημερομηνία έναρξης των πληρωμών που θα σας καταβάλλονται και το ποσό πληρωμής που θα λαμβάνετε.

Αν σας καταβάλλεται ήδη πληρωμή εισοδηματικής ενίσχυσης από το Centrelink, το Centrelink θα σας γράψει και εξηγήσει τι πρέπει να κάνετε για να αλλάξετε σε Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Στην προκειμένη περίπτωση δεν θα χρειαστεί να συμπληρώσετε ένα πλήρες έντυπο αίτησης.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στο Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services), στο Centrelink, στη γραμμή «Ηλικιωμένοι Αυστραλοί» στο **13 23 00** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) ή για να ξεκινήσετε την αίτησή σας.

Αποταθείτε σε υπάλληλο της Υπηρεσίας Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και πώς αυτή σχετίζεται με το εισόδημα από απασχόληση, τις επενδύσεις ή τη συνταξιοδοτική ασφάλιση. Τηλεφωνήστε στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε σε υπάλληλο της FIS. Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Τηλεφωνήστε στη γραμμή Σχολίων και Παραπόνων (Feedback and Complaints) του Centrelink στο **1800 132 468**. Μπορεί να είναι δυνατή η αναθεώρηση ή έφεση μιας απόφασης.

Για νομικές συμβουλές, επικοινωνήστε με ένα κέντρο δικαιωμάτων πρόνοιας (welfare rights centre) στην πολιτεία ή την επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Social Security and Tenant's Advice Line, Welfare Rights and Legal Centre ACT	02 6218 7977
NSW	Welfare Rights Centre Sydney	1800 226 028 ή 02 9211 5300
NT	Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Welfare Rights Centre Brisbane	07 3421 2510
	Townsville Community Legal Centre	07 4721 5511
SA	Adelaide Welfare Rights Centre	08 8223 1338 ή 1800 246 287
Tas	Hobart Community Legal Service	03 6223 2500
Vic	Social Security Rights Victoria	03 9481 0355 ή 1800 094 164
	Barwon Community Legal Centre Geelong	03 5221 4744
WA	Welfare Rights and Advocacy Service Western Australia	08 9328 1751

Η Επιτροπή Εφέσεων Κοινωνικής Ασφάλισης (Social Security Appeals Tribunal) επανεξετάζει αποφάσεις που ελήφθησαν από το Υπουργείο Ανθρωπίνων Υπηρεσιών (Department of Human Services). Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση στην Επιτροπή για επανεξέταση μιας απόφασης τηλεφωνώντας στο **1800 011 140**.

3.2 Υποστήριξη και βοηθήματα για Φροντιστές

Αν παρέχετε φροντίδα σε οικογενειακό μέλος, σύντροφο, εγγόνι ή άλλο πρόσωπο, βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε τις παροχές που δικαιούστε επικοινωνώντας με το Centrelink.

Υπάρχουν διάφορες παροχές για τους φροντιστές και μερικές από αυτές μπορούν να συνδυαστούν.

(α) Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment)

Η Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment) αποτελεί πληρωμή της εισοδηματικής ενίσχυσης για επιλέξιμους γονείς ή φροντιστές που παρέχουν στο σπίτι συνεχή καθημερινή φροντίδα σε άτομο ηλικίας 16 ετών ή άνω με σοβαρή αναπηρία, ιατρική πάθηση ή σε κάποιο άτομο που είναι ηλικιωμένο και αδύναμο. Η πληρωμή είναι επίσης διαθέσιμη σε φροντιστές παιδιού (ή παιδιών) κάτω των 16 ετών με σοβαρή αναπηρία ή ιατρική πάθηση.

Η Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment) προορίζεται για άτομα των οποίων οι υποχρεώσεις φροντίδας σημαίνει ότι δε μπορούν να εργαστούν σε σημαντικά αμειβόμενη απασχόληση.

Η επιλεξιμότητα εξαρτάται από το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία σας και αυτά συνδυάζονται αν είστε μέλος ζευγαριού. Το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία του ατόμου που φροντίζετε λαμβάνονται επίσης υπόψη. Θα πρέπει επίσης να πληροίτε τις προϋποθέσεις κατοίκου της χώρας.

Οι δικαιούχοι της Πληρωμής Φροντιστή (Carer Payment) μπορούν να είναι επιλέξιμοι να λάβουν πρόσθετη στήριξη μέσω του Βοηθήματος Ενοικίου (Rent Assistance), του Συμπληρωματικού Επιδόματος Φροντιστή (Carer Supplement) και του Συμπληρωματικού Επιδόματος Καθαρής Ενέργειας (Clean Energy Supplement). Αυτές είναι δεκαπενθήμερες ή εφάπαξ πληρωμές για να σας βοηθούν να πληρώνετε το ενοίκιο και τους λογαριασμούς. Οι δικαιούχοι θα δικαιούνται επίσης την Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card). Για περισσότερες πληροφορίες για το Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance) δείτε το κεφάλαιο 3.3 και για περισσότερες πληροφορίες για τις εκπτώσεις για την υγεία δείτε το κεφάλαιο 7.2.

(β) Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance)

Το Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance) είναι μια συμπληρωματική πληρωμή για επιλέξιμους γονείς ή φροντιστές που παρέχουν καθημερινή φροντίδα στο σπίτι τους ή στο σπίτι ενός ατόμου 16 ετών και άνω με αναπηρία ή ιατρική πάθηση, ή σε κάποιο ηλικιωμένο και αδύναμο άτομο.

Το Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance) είναι διαφορετικό από την Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment) γιατί δεν υπόκειται σε έλεγχο εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων, και συνεπώς αυτά δεν επηρεάζουν την επιλεξιμότητά σας. Αυτό σημαίνει ότι εάν είστε επιλέξιμοι, θα λάβετε το Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance), ανεξαρτήτως οποιουδήποτε άλλου εισοδήματος που λαμβάνετε. Το επίδομα διατίθεται σε άτομα που εργάζονται, σε αυτοχρηματοδοτούμενους συνταξιούχους και σε άτομα που λαμβάνουν πληρωμές στήριξης εισοδήματος. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension),

το Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance) ή τη σύνταξη από το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs).

Θα πρέπει να πληροίτε τις προϋποθέσεις κατοίκου Αυστραλίας.

Οι δικαιούχοι του Επιδόματος Φροντιστή (Carer Allowance) μπορεί να λάβουν αυτόματα το Συμπληρωματικό Επίδομα Φροντιστή (Carer Supplement) ως ετήσια πληρωμή. Οι δικαιούχοι του Επιδόματος Φροντιστή (Carer Allowance) που φροντίζουν ένα παιδί (ή παιδιά) κάτω των 16 ετών με αναπηρία, μπορεί να λάβουν αυτόματα την Πληρωμή Αρωγής Ανάπηρου Παιδιού (Child Disability Assistance Payment) ως ετήσια πληρωμή. Μπορεί επίσης να είστε επιλέξιμοι για Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance). Δείτε το κεφάλαιο 3.3 για περισσότερες πληροφορίες.

(γ) Επίδομα Παιδικής Φροντίδας για Απώτερους Ανιόντες (Grandparent Child Care Benefit)

Το Επίδομα Παιδικής Φροντίδας για Απώτερους Ανιόντες (Grandparent Child Care Benefit) διατίθεται σε επιλέξιμους απώτερους ανιόντες (παππούδες/γιαγιάδες) που είναι οι κύριοι φροντιστές του εγγονιού ή των εγγονιών τους. Το επίδομα καλύπτει το πλήρες κόστος της παιδικής φροντίδας μέχρι 50 ώρες κάθε εβδομάδα για κάθε παιδί σε εγκεκριμένη παιδική φροντίδα.

Για να είστε επιλέξιμοι, ο παππούς/η γιαγιά θα πρέπει να είναι οι φυσικοί, θετοί, ή από δεύτερο γάμο παππούς και γιαγιά του παιδιού, προπάππους/προγιαγιά ή ο σύντροφός τους, καθώς επίσης να είναι οι κύριοι φροντιστές του εγγονιού. Θα πρέπει να λαμβάνετε πληρωμή εισοδηματικής ενίσχυσης,

για παράδειγμα, Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) ή Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment).

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για πληροφορίες σχετικά με την Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment) και το Επίδομα Φροντιστή (Carer Allowance), τηλεφωνήστε στην τηλεφωνική γραμμή Αναπηρίας και Φροντιστώντου Centrelink στο **13 27 17** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Για πληροφορίες σχετικά με το Επίδομα Παιδικής Φροντίδας για Απώτερους Ανιόντες (Grandparent Child Care Benefit), τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 61 50** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Υπάρχουν σύμβουλοι απώτερων ανιόντων (παππούδων και γιαγιάδων) σε επιλεγμένα κέντρα εξυπηρέτησης του Centrelink για στήριξη σε παππούδες και γιαγιάδες που έχουν τη φροντίδα των εγγονιών τους σε εικοσιτετράωρη βάση. Για να μάθετε αν υπάρχει τέτοιο κέντρο στην πολιτεία σας, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.humanservices.gov.au/customer/services/centrelink/grandparent-advisers ή τηλεφωνήστε στο **1800 245 965**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Τηλεφωνήστε στη γραμμή Σχολίων και Παραπόνων (Feedback and Complaints) του Centrelink στο **1800 132 468**. Μπορεί να είναι δυνατή η αναθεώρηση ή έφεση μιας απόφασης.

Για νομικές συμβουλές, επικοινωνήστε με ένα κέντρο δικαιωμάτων πρόνοιας (welfare rights centre) στην πολιτεία ή την επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Social Security and Tenant's Advice Line, Welfare Rights and Legal Centre ACT	02 6218 7977
NSW	Welfare Rights Centre Sydney	1800 226 028 ή 02 9211 5300
NT	Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Welfare Rights Centre Brisbane	07 3421 2510
	Townsville Community Legal Centre	07 4721 5511
SA	Adelaide Welfare Rights Centre	08 8223 1338 ή 1800 246 287
Tas	Hobart Community Legal Service	03 6223 2500
Vic	Social Security Rights Victoria	03 9481 0355 ή 1800 094 164
	Barwon Community Legal Centre Geelong	03 5221 4744
WA	Welfare Rights and Advocacy Service Western Australia	08 9328 1751

Η Επιτροπή Εφέσεων Κοινωνικής Ασφάλισης (Social Security Appeals Tribunal) επανεξετάζει αποφάσεις που ελήφθησαν από το Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services), περιλαμβανομένων των αποφάσεων του Centrelink. Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση στην Επιτροπή για επανεξέταση μιας απόφασης τηλεφωνώντας στο **1800 011 140**.

3.3 Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance)

Μπορεί να δικαιούστε Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance) αν πληρώνετε ενοίκιο για ιδιωτική κατοικία και λαμβάνετε πληρωμή από το Centrelink, περιλαμβανομένων της Σύμβασης Γήρατος (Age Pension) ή της Πληρωμής Φροντιστή (Carer Payment). Το Βοήθημα Ενοικίου (Rent Assistance) μπορεί να παρέχεται σε ανθρώπους που διαμένουν σε εγκαταστάσεις ιδρυματικής φροντίδας, αν αυτές οι εγκαταστάσεις δεν επιδοτούνται από την Αυστραλιανή Κυβέρνηση.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 23 00** ή επισκεφθείτε το www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Τηλεφωνήστε στη γραμμή Σχολίων και Παραπόνων (Feedback and Complaints) του Centrelink στο **1800 132 468**. Μπορεί να είναι δυνατή μία αναθεώρηση ή έφεση κατά μίας απόφασης.

3 Το δικαίωμά σας σε κρατικά προγράμματα στήριξης

Για νομικές συμβουλές, επικοινωνήστε με ένα κέντρο δικαιωμάτων πρόνοιας (welfare rights centre) στην πολιτεία ή την επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Social Security and Tenant's Advice Line, Welfare Rights and Legal Centre ACT	02 6218 7977
NSW	Welfare Rights Centre Sydney	1800 226 028 ή 02 9211 5300
NT	Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Welfare Rights Centre Brisbane	07 3421 2510
	Townsville Community Legal Centre	07 4721 5511
SA	Adelaide Welfare Rights Centre	08 8223 1338 ή 1800 246 287
Tas	Hobart Community Legal Service	03 6223 2500
Vic	Social Security Rights Victoria	03 9481 0355 ή 1800 094 164
	Barwon Community Legal Centre Geelong	03 5221 4744
WA	Welfare Rights and Advocacy Service Western Australia	08 9328 1751

Η Επιτροπή Εφέσεων Κοινωνικής Ασφάλισης (Social Security Appeals Tribunal) επανεξετάζει αποφάσεις που ελήφθησαν από το Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services), περιλαμβανομένων των αποφάσεων του Centrelink. Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση στην Επιτροπή για επανεξέταση μιας απόφασης τηλεφωνώντας στο **1800 011 140**.

3.4 Συμπληρωματικό Επίδομα Ηλικιωμένων (Seniors Supplement)

Το Συμπληρωματικό Επίδομα Ηλικιωμένων (Seniors Supplement) είναι μια τριμηνιαία πληρωμή για αυτοχρηματοδοτούμενους συνταξιούχους που δε λαμβάνουν Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Έχει σχεδιαστεί για να σας βοηθάει με τους λογαριασμούς και τα έξοδα του νοικοκυριού. Οι δικαιούχοι πρέπει να είναι ηλικίας για να λάβουν τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και να είναι κάτοχοι της Κοινοπολιτειακής Κάρτας Υγείας Ηλικιωμένων (Commonwealth Seniors Health Card). Για να είστε κάτοχοι της Κοινοπολιτειακής Κάρτας Υγείας Ηλικιωμένων (Commonwealth Seniors Health Card) πρέπει να έχετε ένα προσαρμοσμένο ετήσιο εισόδημα λιγότερο από \$50.000 για άγαμους ή \$80.000 συνδυασμένο ποσό για ζευγάρια. Δείτε το κεφάλαιο [7.2\(β\)](#) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Κοινοπολιτειακή Κάρτα Υγείας Ηλικιωμένων (Commonwealth Seniors Health Card).

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 23 00** ή επισκεφθείτε το δικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Τηλεφωνήστε στη γραμμή Σχολίων και Παραπόνων (Feedback and Complaints) του Centrelink στο **1800 132 468**. Μπορεί να είναι δυνατή μία αναθεώρηση ή έφεση κατά μίας απόφασης.

Για νομικές συμβουλές, επικοινωνήστε με ένα κέντρο δικαιωμάτων πρόνοιας (welfare rights centre) στην πολιτεία ή την επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Social Security and Tenant's Advice Line, Welfare Rights and Legal Centre ACT	02 6218 7977
NSW	Welfare Rights Centre Sydney	1800 226 028 ή 02 9211 5300
NT	Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Welfare Rights Centre Brisbane	07 3421 2510
	Townsville Community Legal Centre	07 4721 5511
SA	Adelaide Welfare Rights Centre	08 8223 1338 ή 1800 246 287

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Tas	Hobart Community Legal Service	03 6223 2500
Vic	Social Security Rights Victoria	03 9481 0355 ή 1800 094 164
	Barwon Community Legal Centre Geelong	03 5221 4744
WA	Welfare Rights and Advocacy Service Western Australia	08 9328 1751

Η Επιτροπή Εφέσεων Κοινωνικής Ασφάλισης (Social Security Appeals Tribunal) επανεξετάζει αποφάσεις που ελήφθησαν από το Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services), περιλαμβανομένων των αποφάσεων του Centrelink. Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση στην Επιτροπή για επανεξέταση μιας απόφασης τηλεφωνώντας στο **1800 011 140**.

3.5 Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme)

Το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme) επιτρέπει στα άτομα που έχουν συμπληρώσει τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) να έχουν πρόσβαση σε τακτικό εισόδημα από δάνειο με εγγύηση ο,τιδήποτε ακίνητο έχετε στην κατοχή σας. Το δάνειο σας καταβάλλεται σε τακτικές δεκαπενθήμερες δόσεις. Μπορείτε να επιλέξετε ένα ποσό δανείου μέχρι το ανώτατο ποσό πληρωμής της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme) αφορά άτομα που λαβαίνουν

μερική σύνταξη και αυτοχρηματοδοτούμενους συνταξιούχους που δε μπορούν να λάβουν την πλήρη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) λόγω του εισοδήματος ή των περιουσιακών στοιχείων τους (αλλά όχι και τα δύο).

Για τα επιλέξιμα άτομα, το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme) είναι μία εναλλακτική λύση σε σύγκριση με ένα εμπορικό πρόγραμμα αντίστροφης υποθήκης ή αποδέσμευσης περιθωρίου αξίας (reverse mortgages and equity release).

- Μπορεί να είστε επιλέξιμοι για ένα δάνειο από το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme), αν:
- Εσείς ή ο/η σύντροφός σας είστε σε ηλικία που δικαιούστε τη [Σύνταξη Γήρατος \(Age Pension\)](#).
- Έχετε ακίνητη περιουσία στην Αυστραλία για να τη χρησιμοποιήσετε ως εγγύηση για το δάνειο, όπως το σπίτι σας.
- Εσείς ή ο/η σύντροφός σας λαμβάνετε μερική Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) (ή θα μπορούσατε να λάβετε μερική Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), αλλά το ποσό σας μειώνεται στο μηδέν είτε λόγω του ελέγχου εισοδήματος είτε του ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων, αλλά όχι λόγω και των δύο).
- Δεν λαμβάνετε μειωμένο ποσό της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) λόγω μόνο άμεσης παρακράτησης· και
- Πληροίτε τις προϋποθέσεις κατοίκου [για τη Σύνταξη Γήρατος \(Age Pension\)](#).

Το δάνειο είναι έντοκο και αυτό αυξάνει το ποσό αποπληρωμής. Μπορείτε να αποπληρώσετε το δάνειο οποιαδήποτε στιγμή. Το δάνειο μπορεί να αποπληρωθεί από την κληρονομιαία περιουσία σας μετά από το θάνατό σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε σε υπάλληλο της FIS για περισσότερες πληροφορίες. Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό και την αναζήτηση επενδυτικών συμβουλών. Καλέστε την τηλεφωνική υπηρεσία τους πληροφοριών στο **1800 020 110**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Τηλεφωνήστε στη γραμμή Σχολίων και Παραπόνων (Feedback and Complaints) του Centrelink στο **1800 132 468**. Μπορεί να είναι δυνατή μία αναθεώρηση ή έφεση κατά μίας απόφασης.

3 Το δικαίωμά σας σε κρατικά προγράμματα στήριξης

Για νομικές συμβουλές, επικοινωνήστε με ένα κέντρο δικαιωμάτων πρόνοιας (welfare rights centre) στην πολιτεία ή την επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Social Security and Tenant's Advice Line, Welfare Rights and Legal Centre ACT	02 6218 7977
NSW	Welfare Rights Centre Sydney	1800 226 028 ή 02 9211 5300
NT	Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Welfare Rights Centre Brisbane	07 3421 2510
	Townsville Community Legal Centre	07 4721 5511
SA	Adelaide Welfare Rights Centre	08 8223 1338 ή 1800 246 287
Tas	Hobart Community Legal Service	03 6223 2500
Vic	Social Security Rights Victoria	03 9481 0355 ή 1800 094 164
	Barwon Community Legal Centre Geelong	03 5221 4744
WA	Welfare Rights and Advocacy Service Western Australia	08 9328 1751

Η Επιτροπή Εφέσεων Κοινωνικής Ασφάλισης (Social Security Appeals Tribunal) επανεξετάζει αποφάσεις που ελήφθησαν από το Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services), περιλαμβανομένων των αποφάσεων του Centrelink. Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση στην Επιτροπή για επανεξέταση μιας απόφασης τηλεφωνώντας στο **1800 011 140**.

3.6 Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card)

Η Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card) παρέχει εκπτώσεις σε μία ποικιλία προϊόντων και υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των δημοσίων υπηρεσιών, μέσω μεταφοράς και αγορών στην πολιτεία ή την επικράτειά σας. Μπορείτε να χρησιμοποιείτε την Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card) σε όλη την Αυστραλία, αλλά μπορεί να ισχύουν μερικοί περιορισμοί. Η Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card) παρέχεται δωρεάν, αλλά θα πρέπει να υποβάλετε αίτηση για να την λάβετε. Δικαιούστε μία Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card) αν είστε:

- 60 ετών ή άνω (65 ετών στην Queensland, με εξαίρεση για τ' άτομα ηλικίας 60-64 ετών και που είναι κάτοχοι εκπτώτικης κάρτας από το Centrelink ή το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs)
- Μόνιμος κάτοικος της πολιτείας ή επικράτειας στην οποία υποβάλετε την αίτηση· και
- Δεν εργάζεστε πάνω από έναν ορισμένο αριθμό ωρών την εβδομάδα.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με το γραφείο υπεύθυνο για τη Κάρτα Ηλικιωμένων (Seniors Card) στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Council of the Ageing ACT	02 6282 3777
NSW	NSW Seniors Card	1300 364 758
NT	Seniors Card, Department of Health and Families	1800 777 704
Qld	Smart Service Queensland	137 468
SA	Seniors Card Program, Office for the Ageing	1800 819 961
Tas	Seniors Card Program, Department of Prime Minister and Cabinet	1300 13 55 13
Vic	Victoria Seniors Card Program	1300 797 210
WA	Seniors Card Hotline	08 6551 8800

SOMETHING TELLS ME THEY'RE
NOT AS REPUTABLE AS THEY
CLAIM...

DUNNE & RUNNER

4 Το δικαίωμά σας στη στήριξη για λήψη οικονομικών αποφάσεων

Η αρχή της συνταξιοδότησης μπορεί να είναι μία δύσκολη στιγμή που απαιτεί να λάβετε περίπλοκες αποφάσεις για τα χρήματά σας. Έχετε το δικαίωμα πρόσβασης σε υποστήριξη για να λάβετε αυτές τις πολύ σημαντικές αποφάσεις. Το κεφάλαιο αυτό παρέχει βασικές πληροφορίες και εξηγεί ποιες υπηρεσίες είναι διαθέσιμες για να σας βοηθήσουν να λάβετε σωστές χρηματοοικονομικές αποφάσεις κατά τη συνταξιοδότηση.

4.1 Χρηματοοικονομικός προγραμματισμός

Ο προγραμματισμός των οικονομικών σας αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για να διασφαλίσετε ότι θα έχετε αρκετά χρήματα για να χρηματοδοτήσετε τη συνταξιοδότησή σας. Η λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων μπορεί να είναι περίπλοκη υπόθεση και μπορεί να θέλετε να λάβετε βοήθεια από έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού (financial planner) ή έναν χρηματοοικονομικό σύμβουλο. Υπάρχουν πολλές διακινδυνεύσεις και πολλοί κίνδυνοι στη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων όταν δεν κατανοούμε πλήρως τις λεπτομέρειες. Ένας ειδικός χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορεί να σας βοηθήσει να γίνετε χρηματοοικονομικά ασφαλέστεροι και να παραμείνετε σε καλό δρόμο.

Μπορείτε να αποκομίσετε τα μέγιστα από ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού ή χρηματοοικονομικό σύμβουλο, αν είστε καλά ενημερωμένοι και έχετε κάνει πρώτα την προετοιμασία σας. Εδώ σας αναφέρουμε μερικά απλά βήματα που μπορείτε να ακολουθήσετε:

1. Ετοιμάστε μία λίστα με θέματα για τα οποία χρειάζεστε συμβουλές. Μήπως χρειάζεστε απλές συμβουλές για τις άμεσες ανάγκες σας ή ευρύτερο μακροπρόθεσμο προγραμματισμό
2. Επιλέξτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού που ανταποκρίνεται κατάλληλα στις ανάγκες σας μετά από έρευνα στην αγορά. Κάντε τηλεφωνήματα και ρωτήστε μερικούς συμβούλους για αρχικές πληροφορίες.
3. Βεβαιωθείτε ότι ο ειδικός σας χρηματοοικονομικού προγραμματισμού έχει έγκυρη Άδεια Αυστραλιανών Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών [Australian Financial Services Licence (AFSL)] ή είναι εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος της AFSL.
4. Μάθετε αν ο ειδικός χρηματοοικονομικού προγραμματισμού ή σύμβουλος σας είναι μέλος ενός επαγγελματικού οργανισμού, όπως του Συνδέσμου Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), του Συνδέσμου Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers) ή των Ορκωτών Λογιστών Αυστραλίας (CPA Australia) Τα μέλη αυτών των οργανισμών συμφωνούν να συμμορφώνονται με τους κανόνες του οργανισμού τους σε θέματα δεοντολογίας και συμπεριφοράς.
5. Μάθετε αν ο σύμβουλος σας έχει μεγάλη εμπειρία στην παροχή συμβουλών σε άτομα που βρίσκονται σε ανάλογες περιστάσεις με εσάς.

6. Ρωτήστε πώς θα πληρωθεί ο σύμβουλος. Υπάρχουν περιορισμοί σχετικά με το είδος των αμοιβών που μπορούν να χρεώσουν οι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι. Εάν λάβετε συμβουλές μετά από την 1η Ιουλίου 2013, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι παράνομο για το σύμβουλό σας να λάβει προμήθεια.
7. Ένας χρηματοοικονομικός σύμβουλος έχει καθήκον να ενεργεί προς το καλύτερο συμφέρον σας. Υποβάλετε καταγγελία αν δεν νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι που μπορείτε να βρείτε έναν χρηματοοικονομικό σύμβουλο.

Ο διαδικτυακός τόπος MoneySmart της Αυστραλιανής Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Τίτλων και Επενδύσεων (ASIC) [Australian Securities and Investment Commission's (ASIC)] περιέχει πολλές πληροφορίες που καθοδηγούν στην επιλογή ενός χρηματοοικονομικού συμβούλου και μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες για τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο στη διεύθυνση www.moneysmart.gov.au.

Επικοινωνήστε με το ταμείο σας συνταξιοδοτικής ασφάλισης για βοήθεια εύρεσης χρηματοοικονομικού συμβούλου.

Το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό και την αναζήτηση επενδυτικών συμβουλών. Καλέστε την τηλεφωνική του υπηρεσία πληροφοριών στο **1800 020 110**.

Ο Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association) μπορεί να σας βοηθήσει να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού. Χρησιμοποιήστε την online υπηρεσία τους στο διαδικτυακό τόπο www.fpa.asn.au ή τηλεφωνήστε στο **1300 626 393**.

Επικοινωνήστε με το Σύνδεσμο Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers) για να σας βοηθήσουν να βρείτε έναν χρηματοοικονομικό σύμβουλο. Χρησιμοποιήστε την online υπηρεσία τους στην ιστοσελίδα www.afa.asn.au/findanadviser. Εάν χρειάζεστε βοήθεια όσον αφορά τη χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας, καλέστε το **02 9267 4003**.

Οι Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia) μπορούν να σας βοηθήσουν να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού. Χρησιμοποιήστε την online υπηρεσία τους στο διαδικτυακό τόπο www.cpaaustralia.com ή τηλεφωνήστε στο **1300 73 73 73**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Αν αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα με τον ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού σας, τις επενδύσεις ή τα διαχειριζόμενα κεφάλαιά σας, προσπαθήστε πρώτα να μιλήσετε με τους αρμόδιους για το πρόβλημά σας. Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι με την απάντησή τους, να ζητήσετε από τον ειδικό να σας ενημερώσει για τις διαδικασίες χειρισμού καταγγελιών από τον επαγγελματικό του φορέα. Στη συνέχεια μπορείτε να του ταχυδρομήσετε ένα γράμμα ή να του στείλετε γράμμα με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, που να εξηγείτε με σαφήνεια το πρόβλημα. Συμπεριλάβετε αντίγραφα

των σχετικών εγγράφων. Κρατήστε τα πρωτότυπα και ένα αντίγραφο της επιστολής καταγγελίας σας.

Εάν δεν επιλυθεί η καταγγελία σας μετά από αυτή τη διαδικασία, μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε κάποια δωρεάν υπηρεσία εξωτερικής επίλυσης διαφορών. Ο ειδικός χρηματοοικονομικού προγραμματισμού σας ή η εταιρεία σας επενδύσεων θα είναι μέλη μίας από αυτές τις υπηρεσίες επίλυσης διαφορών. Επικοινωνήστε με τους ακόλουθους φορείς:

- Υπηρεσία Χρηματοοικονομικού Διαμεσολαβητή (Financial Ombudsman Service) στο **1300 780 808**.
- Υπηρεσία Διαμεσολαβητή Χρηματοοικονομικής Πίστωσης (Credit Ombudsman Service) στο **1800 138 422**.

Αν χρειάζεστε βοήθεια για την υποβολή καταγγελίας, επικοινωνήστε με:

Την γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**.
Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.com.au.

Το Εθνικό Κέντρο Πληροφοριών για Συνταξιοδοτικές Επενδύσεις [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

4.2 Δωρεάν υπηρεσίες χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Διάφορες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες πληροφοριών προσφέρουν δωρεάν πληροφορίες για χρηματοοικονομικά και επενδυτικά θέματα. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχουν μόνο πληροφορίες, όχι συμβουλές.

Οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Υπουργείου Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services) παρέχουν δωρεάν και ανεξάρτητες χρηματοοικονομικές πληροφορίες. Οι υπάλληλοι της FIS παρέχουν πληροφορίες για να βοηθούν ανθρώπους να λαβαίνουν ενημερωμένες αποφάσεις για επενδύσεις και χρηματοοικονομικά θέματα. Δεν είναι ειδικοί χρηματοοικονομικού προγραμματισμού και δεν δίνουν συμβουλές ούτε πωλούν συμβουλές ούτε σας βοηθούν να αγοράσετε επενδύσεις.

Μπορείτε να μιλήσετε με έναν υπάλληλο της FIS τηλεφωνικά ή με προσωπικό ραντεβού. Η FIS οργανώνει ενημερωτικές ημερίδες για εργαζόμενους, για άτομα που ετοιμάζονται να συνταξιοδοτηθούν και για όσους έχουν ήδη συνταξιοδοτηθεί. Δεν χρειάζεται να λαμβάνετε κάποια κρατική πληρωμή για να έχετε πρόσβαση σε αυτή την υπηρεσία. Αυτή η υπηρεσία είναι εμπιστευτική. Οι πληροφορίες που δίνετε μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διόρθωση του ποσού που σας καταβάλλει το Centrelink.

Τηλεφωνήστε στην Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με έναν υπάλληλο της FIS. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

Ο διαδικτυακός τόπος της MoneySmart της Αυστραλιανής Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Τίτλων και Επενδύσεων (ASIC) [Australian Securities and Investment Commission's (ASIC)] παρέχει χρηματοοικονομικές πληροφορίες στο κοινό για όλα τα στάδια της ζωής. Ο διαδικτυακός τόπος MoneySmart της ASIC προσφέρει δωρεάν, ανεξάρτητη καθοδήγηση ώστε να μπορείτε

να κάνετε τις καλύτερες επιλογές για τα χρήματά σας. Η ASIC είναι μια ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή της Αυστραλιανής Κυβέρνησης που ελέγχει τις εταιρείες, τις αγορές και τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ο διαδικτυακός τόπος MoneySmart βοηθά τους Αυστραλούς πολίτες να προβαίνουν σε ενέργειες βελτίωσης των προσωπικών οικονομικών τους. Ο διαδικτυακός τόπος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πρόσβαση σε υπολογιστές και έντυπες εκδόσεις που καλύπτουν ένα φάσμα χρηματοοικονομικών θεμάτων. Η ASIC λειτουργεί επίσης μία Γραμμή Πληροφοριών (Infoline).

Τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.com.au.

Το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] είναι ένας ελεύθερος, ανεξάρτητος και εμπιστευτικός οργανισμός προστασίας καταναλωτών που χρηματοδοτείται από την Αυστραλιανή Κυβέρνηση. Το NICRI δεν παρέχει συμβουλές, αλλά μπορεί να βοηθήσει τους καταναλωτές να μάθουν περισσότερα πράγματα για χρηματοοικονομικά προϊόντα, διαδικασίες, κανονισμούς και γενικές πληροφορίες. Το NICRI διαθέτει επίσης πληροφορίες για τους καταναλωτές που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στο περιθώριο της αξίας του σπιτιού τους (home equity), δηλαδή, τη διαφορά μεταξύ της τρέχουσας αξίας του σπιτιού και της αξίας της υποθήκης, ή για τους καταναλωτές που αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο της απόλυσης. Με το NICRI μπορείτε να επικοινωνήσετε μέσω της υπηρεσίας του τηλεφωνικών πληροφοριών.

Τηλεφωνήστε στη τηλεφωνική υπηρεσία πληροφοριών του Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

Οι φορείς Παροχής Χρηματοπιστωτικών Συμβουλών [Financial Counselling] παρέχουν δωρεάν, ανεξάρτητες και εμπιστευτικές πληροφορίες, υποστήριξη και συνηγορία σε ανθρώπους, που σε μια συγκεκριμένη στιγμή της ζωής τους αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Οι υπηρεσίες παρέχονται μέσω ενός δικτύου τοπικών κοινοτικών οργανώσεων, νομικών κέντρων και κυβερνητικών φορέων. Μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες τηλεφωνικά καθώς και σε υπηρεσίες που μπορείτε να επισκεφθείτε προσωπικά.

Τηλεφωνήστε στη Γραμμή Χρηματοπιστωτικών Συμβουλών [Financial Counselling Hotline] στο **1800 007 007** για πληροφορίες από το τηλέφωνο και για να βρείτε έναν πάροχο υπηρεσιών στην περιοχή σας που μπορείτε να επισκεφθείτε προσωπικά.

4.3 Βοήθεια για την κατάρτιση προϋπολογισμού

Οι ηλικιωμένοι Αυστραλοί μπορεί να βρεθούν στα όρια της οικονομικής αντοχής τους κατά τη συνταξιοδότησή τους. Μπορείτε να αποφύγετε τα οικονομικά προβλήματα αποκτώντας τον έλεγχο των χρημάτων σας. Εδώ παραθέτουμε μερικές χρήσιμες συμβουλές για να ξεκινήσετε την κατάρτιση ενός προϋπολογισμού:

1. Κρατάτε ένα αρχείο των δαπανών σας. Γράφετε κάθε ημέρα ό,τι ξοδεύετε σε ένα σημειωματάριο, έτσι ώστε να μπορείτε να δείτε πού πηγαίνουν τα χρήματά σας.

Μπορείτε επίσης να βρείτε εργαλεία προϋπολογισμού στο διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC: www.moneysmart.gov.au/tools-and-resources/calculators-and-tools.

2. Καταρτίστε έναν προϋπολογισμό. Αυτό θα σας βοηθήσει να καταλαβαίνετε πόσα χρήματα εισρέουν και πόσα εκρέουν κάθε μήνα. Υπολογίστε αν έχετε περισσότερα έσοδα από έξοδα.
3. Διαχειριστείτε τους λογαριασμούς σας. Σημειώστε στο ημερολόγιό σας πότε πρέπει να εξοφληθούν οι μεγάλοι λογαριασμοί και βάλτε τα χρήματα στην άκρη εκ των προτέρων. Ρωτήστε αν μπορείτε να πληρώνετε τους λογαριασμούς σας με δόσεις.

Εάν λαβαίνετε πληρωμές από το Centrelink, όπως τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), ρωτήστε για το Centrepay. Πρόκειται για μια δωρεάν υπηρεσία άμεσης πληρωμής λογαριασμών που προσφέρεται στους πελάτες που λαμβάνουν πληρωμές του Centrelink. Μπορείτε να επιλέξετε μέσω του Centrepay να πληρώνετε λογαριασμούς, όπως το ενοίκιο, το ηλεκτρικό ρεύμα, το φυσικό αέριο και το τηλέφωνο με το να αφαιρούνται τακτικά ποσά των πληρωμών σας από το Centrelink. Αυτά τα χρήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να πληρώνουν αυτόματα τους λογαριασμούς σας.

4. Θέσετε στόχους εξοικονόμησης και βάλτε στην άκρη μικρά ποσά κάθε εβδομάδα. Επιβραβεύετε τον εαυτό σας για τις προσπάθειές σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Ο διαδικτυακός τόπος MoneySmart της ASIC περιέχει συμβουλές για την κατάρτιση προϋπολογισμού και για την χρήση ηλεκτρονικών προγραμμάτων προϋπολογισμού. Αποκτήστε πρόσβαση σε όλα αυτά online στο διαδικτυακό τόπο www.moneysmart.gov.au ή παραγγείτε το βιβλιαράκι «Managing Your Money» (Διαχείριση των χρημάτων σας) του MoneySmart, τηλεφωνώντας στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Centrepay τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 23 00** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.com.au.

Η Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS) του Centrelink μπορεί να σας βοηθήσει να αναπτύξετε στρατηγικές για να διαχειρίζεστε καλύτερα τα καθημερινά έξοδά σας, τις πληρωμές λογαριασμών και οφειλών. Η FIS μπορεί να σας βοηθήσει να αναπτύξετε ένα σχέδιο αν βρεθείτε αντιμέτωποι με μεγάλες δυσκολίες. Τηλεφωνήστε στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με έναν υπάλληλο της FIS.

Οι χρηματοοικονομικές συμβουλευτικές υπηρεσίες προσφέρουν βοήθεια αν έχετε δυσκολία να ανταπεξέλθετε στις αποπληρωμές δανείων σας, δεν μπορούν όμως να πληρώσουν ένα λογαριασμό ή αν χρειάζεστε βοήθεια για να συντάξετε ένα σχέδιο προϋπολογισμού. Τηλεφωνήστε στην Εθνική Γραμμή Βοήθειας (National Helpline) στο **1800 007 007** για να μπορέσετε να έχετε πρόσβαση σε αυτή την υπηρεσία.

4.4 Πότε μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας

Για ορισμένους συνταξιούχους η συνταξιοδοτική ασφάλιση αποτελεί την κύρια πηγή εισοδήματος στη συνταξιοδότηση. Για άλλους αποτελεί ένα τρόπο συμπλήρωσης του εισοδήματος από τη Σύνταξη Γήρανσης (Age Pension).

Πριν αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε τη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, υπολογίστε πόσο χρονικό διάστημα είναι πιθανό να διαρκέσουν τα χρήματα από αυτή. Να λάβετε υπόψη πόσα χρήματα θα χρειαστείτε για να καλύπτετε τις βασικές δαπάνες σας διαβίωσης, καθώς και έξοδα μακροπρόθεσμης ιατρικής περίθαλψης και φροντίδας ηλικιωμένων. Συγκρίνετε αυτό με το ποσό με αυτό που έχετε στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας.

Μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας όταν έχετε σταματήσει να εργάζεστε εντελώς, αρκεί να έχετε συμπληρώσει ένα ηλικιακό όριο, που είναι γνωστό ως ηλικία κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος (preservation age) και έχετε αποσυρθεί μόνιμα από τον εργατικό δυναμικό. Το όριο της ηλικίας κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματός σας είναι μεταξύ 55 και 60 ετών, ανάλογα με το πότε γεννηθήκατε. Δείτε τον παρακάτω πίνακα, Ηλικία Πρόσβασης στη Συνταξιοδοτική Ασφάλιση.

Κάποιος θεωρείται ότι έχει αποσυρθεί μόνιμα από τον εργατικό δυναμικό αν εργάζεστε λιγότερο από 10 ώρες την εβδομάδα.

Ηλικία πρόσβασης στη συνταξιοδοτική ασφάλιση

Ημερομηνία γέννησης	Ηλικία κατοχύρωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος
Πριν από την 1η Ιουλίου 1960	55
1 Ιουλίου 1960 – 30 Ιουνίου 1961	56
1 Ιουλίου 1961 – 30 Ιουνίου 1962	57
1 Ιουλίου 1962 – 30 Ιουνίου 1963	58
1 Ιουλίου 1963 – 30 Ιουνίου 1964	59
Μετά από την 20η Ιουνίου 1964	60

Αν είστε 65 ετών ή άνω μπορείτε να έχετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας χωρίς να σταματήσετε να εργάζεστε.

Υπάρχουν επίσης επιλογές για να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, ενώ εξακολουθείτε να εργάζεστε. Ωστόσο, θα πρέπει να έχετε συμπληρώσει το όριο της ηλικίας κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματός σας. Μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, ενώ εξακολουθείτε να εργάζεστε, με τη δημιουργία μίας «μεταβατικής προς τη συνταξιοδότηση» σύνταξης. Αυτό σημαίνει ότι θα μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε μερικά χρήματα της συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, ενώ εξακολουθείτε να έχετε εισόδημα από εργασία. Αν θέλετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας ενώ εργάζεστε, δείτε το κεφάλαιο 6.6.

Υπάρχουν μερικές πολύ περιορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας πριν από την ηλικία κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματός σας. Αυτές είναι:

- **Ανικανότητα:** εάν πάσχετε από μόνιμη ή προσωρινή ανικανότητα·
- **Σοβαρές οικονομικές δυσκολίες:** αν έχετε λάβει επιδόματα από την Κοινοπολιτεία για 26 συνεχείς εβδομάδες, αλλά δεν είστε ακόμη σε θέση να καλύψετε τα άμεσα έξοδα διαβίωσης σας·
- **Λόγοι ευσπλαχνίας:** για να πληρωθεί ιατρική θεραπευτική αγωγή για σοβαρή ασθένεια, ή για να βοηθήσει σε περιπτώσεις κατάσχεσης ακινήτου· και
- **Ανίατη ιατρική κατάσταση:** εάν πάσχετε από καταληκτική ασθένεια ή τραυματισμό.

Αν πεθάνετε πριν λάβετε πληρωμές από τη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, αυτή θα πληρωθεί στους εξαρτώμενους σας ή στον νόμιμο εκπρόσωπό σας για να αποτελέσει μέρος της κληρονομιαίας περιουσίας σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Ο ειδικός προγραμματισμού συνταξιοδότησης του MoneySmart της ASIC είναι ένας δωρεάν online υπολογιστής που μπορεί να σας βοηθήσει να υπολογίσετε πόσα χρήματα μπορεί να έχετε κατά τη συνταξιοδότησή σας. Η πρόσβαση στον υπολογιστή είναι online στην ιστοσελίδα www.moneysmart.gov.au/tools-and-resources/calculators-and-tools/retirement-planner.

Τηλεφωνήστε στην τηλεφωνική υπηρεσία πληροφοριών του Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

Ο διαδικτυακός τόπος του Υπουργείου Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services) www.humanservices.gov.au περιέχει μερικούς χρήσιμους πόρους σχετικά με την πρόωρη πληρωμή της συνταξιοδοτικής ασφάλισης. Αν θέλετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πρόωρη πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας μιλήστε με τις γενικές πληροφορίες το Τμήμα Πρόωρης Αποδέσμευσης της Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης (Early Release of Superannuation) του Υπουργείου Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services) στο **1300 131 060**.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την Γραμμή Πληροφοριών Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης της Εφορίας Αυστραλίας (Australian Taxation Office Superannuation Info Line) στο **13 10 20**.

Αν επιθυμείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας πριν από την ηλικία κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα ειδικά κριτήρια για λόγους οικονομικής δυσκολίας, μιλήστε άμεσα με το ταμείο σας συνταξιοδοτικής ασφάλισης.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Η Επιτροπή Καταγγελιών Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης (The Superannuation Complaints Tribunal) μπορεί να δεχτεί καταγγελίες για τη συνταξιοδοτική ασφάλιση. Τηλέφωνο **1300 884 114**.

Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Το ταμείο σας συνταξιοδοτικής ασφάλισης·
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

4.5 Λήψη των παροχών συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας για να έχετε εισόδημα κατά τη συνταξιοδότηση. Το εισόδημα της συνταξιοδοτικής ασφάλισης μπορεί να είναι στη μορφή τακτικών πληρωμών· κάθε εβδομάδα, δεκαπενθήμερο, μήνα, τρίμηνο ή ετησίως. Μερικοί άνθρωποι επιλέγουν να αποσύρουν όλο το ποσό της συνταξιοδοτικής ασφάλισής τους και να την επενδύσουν οι ίδιοι, είτε για την αποπληρωμή δανείων είτε να πληρώσουν για απαραίτητα πράγματα. Μπορείτε να επιλέξετε μία ή συνδυασμό αυτών των επιλογών.

Η συνταξιοδοτική ασφάλιση είναι πολύπλοκη και απαιτεί προσεκτική εξέταση και συζήτηση με ένα χρηματοοικονομικό εμπειρογνώμονα.

Πολλοί άνθρωποι λαμβάνουν ένα συνδυασμό Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) και εισοδήματος από συνταξιοδοτική ασφάλιση. Υπάρχουν κανόνες για πόσο εισόδημα μπορείτε να λάβετε κάθε χρόνο πριν μειωθεί η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Θα πρέπει να μιλήσετε στο Centrelink για αυτό το ζήτημα.

Βεβαιωθείτε ότι είστε ενήμεροι για τις χρεώσεις που σας χρεώνει ο πάροχός της συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας και να τις καταλαβαίνετε αυτές ή τις κυρώσεις που μπορεί να σας χρεωθούν αν αλλάξετε τις διευθετήσεις της συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας.

Οι ακόλουθες τέσσερις επιλογές αποτελούν τους πιο κοινούς τρόπους με τους οποίους αντλείται εισόδημα από τη συνταξιοδοτική ασφάλιση:

(α) Συντάξεις από προσωπικό λογαριασμό συνταξιοδοτικής ασφάλισης (account based pensions)

Οι συντάξεις από προσωπικό λογαριασμό συνταξιοδοτικής ασφάλισης (account based pensions) σας παρέχουν τακτικό εισόδημα που προέρχεται από τις παροχές συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας. Αυτό σημαίνει ότι μπορείτε να κανονίσετε μία τακτική πληρωμή εισοδήματος που ταιριάζει στις απαιτήσεις σας.

Στο πλαίσιο αυτής της επιλογής, η συνταξιοδοτική ασφάλισή σας παραμένει στο συνταξιοδοτικό ταμείο και μπορείτε να

συνεχίζετε να κερδίζετε από τις αποδόσεις των επενδύσεων. Το υπόλοιπο του λογαριασμού σας μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί, ανάλογα με το πώς επενδύονται τα χρήματά σας.

Μπορείτε να συζητήσετε τις επενδυτικές επιλογές σας με το συνταξιοδοτικό ταμείο σας. Σημειώστε ότι διάφορα ταμεία προσφέρουν διαφορετικές επενδυτικές επιλογές. Ενώ έχετε την ευελιξία να αλλάζετε τις επενδυτικές επιλογές σας ή ακόμη και να αλλάζετε το συνταξιοδοτικό πάροχό σας, ενδέχεται να υπάρχουν χρεώσεις που σχετίζονται με τις αλλαγές, οπότε βεβαιωθείτε ότι είστε καλά ενήμεροι εκ των προτέρων.

Είστε υποχρεωμένοι να παίρνετε μία ελάχιστη πληρωμή κάθε έτος μεταξύ 4% και 14% του συνολικού υπολοίπου της συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας, ανάλογα με την ηλικία σας. Μπορείτε να αποσύρετε εφάπαξ ποσά ανά πάσα στιγμή, πάντα σύμφωνα με τους κανονισμούς του συνταξιοδοτικού ταμείου.

Αν αποσύρετε πάρα πολύ εισόδημα ή έχετε κακή εμπειρία από τις επενδύσεις του λογαριασμού σας, η σύνταξή σας από τον προσωπικό λογαριασμό συνταξιοδοτικής ασφάλισης μπορεί να μη διαρκέσει για όσο χρονικό διάστημα θα αναμένετε. Όταν έχετε χρησιμοποιήσει όλα τα χρήματα από το λογαριασμό σας, δεν θα λάβετε άλλες πληρωμές.

(β) Τακτικό ετήσιο εισόδημα από ράντες (Annuities)

Η ράντα (annuity) μπορεί να αγοραστεί με ένα εφάπαξ ποσό από τη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας ή από άλλες οικονομίες. Θα σας παρέχει ένα σταθερό και τακτικό εισόδημα για ορισμένα χρόνια ή για όλη τη ζωή, ανάλογα με ποια επιλογή αγοράσετε.

Υπάρχουν πολλοί τύποι ραντών (annuities). Αν θέλετε να προστατευτείτε από τον πληθωρισμό, μπορείτε να αγοράσετε μια ράντα που παρέχει πληρωμές που αυξάνονται ανάλογα με τον πληθωρισμό κάθε χρόνο. Αυτό το επιπλέον κόστος περιλαμβάνεται στην τιμή της ράντας.

Έχετε επίσης την επιλογή να αγοράσετε μια ράντα από κοινού με το/τη σύντροφό σας για ισόβιο εισόδημα. Η ράντα θα συνεχίζει να πληρώνει εισόδημα μέχρι που να πεθάνει ο επιζήσας σύντροφος.

Το εισόδημά σας δεν θα εξαρτάται από την κατάσταση της αγοράς. Ο οργανισμός που θα σας πωλήσει τη ράντα, και όχι εσείς, αναλαμβάνει αυτόν τον κίνδυνο, επειδή το κόστος του κινδύνου αποτελεί μέρος της τιμής της ράντας. Εάν η αγορά είναι ισχυρή, οι ράντες μπορεί να μην προσφέρουν τόσο υψηλές αποδόσεις και άλλες επενδυτικές επιλογές.

Οι ράντες είναι γενικά σταθερά προϊόντα και δεν έχουν μεγάλη ευελιξία για αλλαγή. Μπορεί να υπάρχουν χρεώσεις και τέλη αν επιθυμείτε να εξέλθετε από το προϊόν πριν τη λήξη της διάρκειας της ράντας ή μπορεί να βρείτε ότι είναι τελείως αδύνατο να εξέλθετε.

Δεν χρειάζεται απαραίτητως να χρησιμοποιήσετε όλες τις αποταμιεύσεις της συνταξιοδοτικής ασφάλισης σας για να αγοράσετε μια ράντα. Για παράδειγμα, θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε ένα συνδυασμό μιας ράντας με τον προσωπικό σας λογαριασμό συνταξιοδοτικής ασφάλισης για να εξισορροπηθούν τα αντίστοιχα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της κάθε επιλογής. Οι ράντες και ο προσωπικός λογαριασμός συνταξιοδοτικής ασφάλισης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συμπλήρωση της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension).

(γ) Ανάλυση της συνταξιοδοτικής ασφάλισης ως εφάπαξ

Μία τρίτη επιλογή για συνταξιοδοτική ασφάλιση είναι να αποσύρετε τα χρήματα της συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας ως εφάπαξ ποσό και να τα ξοδέψετε ή να τα επανεπενδύσετε εσείς οι ίδιοι. Ενώ η επιλογή αυτή σας δίνει τη μέγιστη ευελιξία, μπορεί να υπάρξει κίνδυνος να ξοδέψετε τα χρήματά σας πάρα πολύ γρήγορα. Η διαχείριση των επενδύσεών σας μπορεί επίσης να είναι πολύ περίπλοκη και οποιοδήποτε εισόδημα κερδίζετε εκτός ενός συνταξιοδοτικού ταμείου, θα αποτελεί μέρος του φορολογητέου εισοδήματός σας και μπορείτε να πληρώσετε φόρο γι' αυτό.

(δ) Φορολόγηση εισοδήματος από συνταξιοδοτική ασφάλιση

Άτομα ηλικίας 60 ετών ή άνω δεν πληρώνουν φόρο όταν αποσύρουν τις παροχές της συνταξιοδοτικής ασφάλισής τους ως εφάπαξ ποσό από ήδη φορολογημένη πηγή συνταξιοδοτικής ασφάλισης. Ωστόσο, μπορείτε να πληρώσετε φόρο σε ο,τιδήποτε κέρδη κάνετε από επενδύσεις, αν επανεπενδύσετε τα χρήματα εκτός ενός συνταξιοδοτικού ταμείου.

Οι ράντες και ο προσωπικός λογαριασμός συνταξιοδοτικής ασφάλισης είναι αμφότερα επιλογές χαμηλής φορολογίας και το μέρος των κερδών των προσωπικών λογαριασμών συνταξιοδοτικής ασφάλισης και των ραντών μπορεί να είναι αφορολόγητο. Αν είστε ηλικίας 60 ετών ή άνω, το εισόδημα που σας καταβάλλεται είναι αφορολόγητο αν είναι από ήδη φορολογημένη πηγή συνταξιοδοτικής ασφάλισης. Καταβάλλεται φόρος επί των κερδών ορισμένων προγραμμάτων συνταξιοδοτικής ασφάλισης καθορισμένων

παροχών.

Επικοινωνήστε με το συνταξιοδοτικό ταμείο σας για να μάθετε αν η συνταξιοδοτική ασφάλισή σας είναι από ήδη φορολογημένη ή αφορολόγητη πηγή.

Επικοινωνήστε με την Εφορία Αυστραλίας (Australian Taxation Office) για περισσότερες πληροφορίες.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Υπάρχουν κανόνες για πόσο εισόδημα μπορείτε να λαμβάνετε από συνταξιοδοτική ασφάλιση κάθε χρόνο πριν μειωθεί η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) σας. Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 23 00**.

Για πιο λεπτομερείς πληροφορίες για το πώς φορολογείται κάθε επενδυτική επιλογή συνταξιοδοτικής ασφάλισης, τηλεφωνήστε στη Γραμμή Πληροφοριών Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης (Superannuation Info Line) της Εφορίας Αυστραλίας (Australian Taxation Office) στο **13 10 20**.

Ο διαδικτυακός τόπος MoneySmart της ASIC περιέχει περισσότερες πληροφορίες για τις επιλογές συνταξιοδοτικής ασφάλισης. Διαβάστε το βιβλιαράκι τους «Financial Decisions at Retirement» (Χρηματοοικονομικές Αποφάσεις Συνταξιοδότησης), τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο τους στη διεύθυνση www.moneysmart.gov.au.

Τηλεφωνήστε στο Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

Η Επιτροπή Καταγγελιών Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης (The Superannuation Complaints Tribunal) μπορεί να δεχτεί καταγγελίες για συνταξιοδοτική ασφάλιση και παρεμφερή προϊόντα. Τηλεφωνήστε στο **1300 884 114**.

4.6 Βασικά στοιχεία επένδυσης

Κατά τη συνταξιοδότησή τους οι άνθρωποι μπορούν να αποφασίσουν να επενδύσουν τα χρήματά τους. Η επένδυση χρημάτων ενέχει κινδύνους. Προσπαθήστε να καταλάβετε τους κινδύνους και να είστε ρεαλιστές σχετικά με αυτούς. Το να προσέχετε όταν επενδύετε είναι η καλύτερη προστασία σας.

Η προσεκτική επένδυση περιλαμβάνει:

- Να έχετε τον έλεγχο των χρεών σας.
- Να βάζετε στην άκρη αρκετά χρήματα και ασφάλιση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, αντί να επενδύετε όλα τα χρήματά σας.
- Να θέτετε ρεαλιστικούς στόχους και ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για επενδύσεις.

It HELPS TO READ THE
FINE PRINT...

GET
RICH*
QUICK*

* NOT REALLY

- Να καταλαβαίνετε ότι οι υψηλές αποδόσεις σημαίνουν συνήθως υψηλό κίνδυνο·
- Να αναζητείτε χρηματοοικονομικές συμβουλές για να μάθετε ποιοι είναι οι κίνδυνοι σε ένα επενδυτικό προϊόν πριν από την πραγματοποίηση μιας επένδυσης·
- Να μην τοποθετείτε όλα τα χρήματά σας σε ένα είδος επένδυσης·
- Να παρακολουθείτε την απόδοση των επενδύσεων σας· και
- Να επιλέγετε επενδύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τους στόχους σας·

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.gov.au.

Τηλεφωνήστε στη τηλεφωνική υπηρεσία πληροφοριών του Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Ένας χρηματοοικονομικός σύμβουλος μπορεί να σας βοηθήσει να επενδύσετε. Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**·

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

4.7 Επενδυτικές προειδοποιήσεις

Ορισμένες επενδύσεις μπορούν να φαίνονται καλές επενδύσεις αλλά κρύβουν κινδύνους και καταλήγουν να είναι κακές επιλογές για τον επενδυτή. Οι πιο κοινές κακές επενδύσεις περιλαμβάνουν:

- **Επενδύσεις που είναι κρυφά πυραμιδικά συστήματα.** Στους επενδυτές υπόσχονται απόδοση από την επένδυσή τους, αλλά στην πραγματικότητα τα χρήματά τους δεν επενδύονται σε τίποτα. Αντίθετα, τα χρήματα συγκεντρώνονται για να πληρωθούν αποδόσεις σε άλλους επενδυτές. Τελικά το σύστημα στερεύει από χρήματα επειδή δεν υπάρχουν πλέον επενδυτές. Καταρρέει και οι επενδυτές χάνουν τα λεφτά τους.
- **Επενδυτικά σεμινάρια** που υπόσχονται ότι θα μοιραστούν τα μυστικά των επενδύσεων που δεν ενέχουν κίνδυνο και έχουν υψηλές αποδόσεις. Μερικά από αυτά τα επενδυτικά σεμινάρια χρεώνουν πολύ υψηλές αμοιβές μετά το αρχικό «δωρεάν» σεμινάριο.
- **Λογισμικό αγοραπωλησίας μετοχών** που προτείνει ότι θα λάβετε υψηλές αποδόσεις με λίγες απαιτούμενες γνώσεις ή προσπάθεια. Η αγοραπωλησία μετοχών ενέχει κινδύνους και απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις. Αν δεν έχετε αυτές τις γνώσεις, σκεφτείτε κατά πόσο εμπιστεύεστε το λογισμικό για να καλύψει αυτό το κενό.

- **Αυτόκλητες προσφορές αγοράς των μετοχών σας.** Ο κίνδυνος εδώ είναι ότι ο δυνητικός αγοραστής μπορεί να σας προσφέρει πολύ μικρότερη τιμή από την τρέχουσα τιμή της αγοράς. Εναλλακτικά, μπορεί να προσφερθεί να αγοράσει τις μετοχές σας στην τιμή της αγοράς ή σε υψηλότερη τιμή, αλλά θα σας πληρώνει γι' αυτές σιγά και για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα.
- **Παρανόμως διαχειριζόμενα επενδυτικά προγράμματα.** Ελέγξτε ότι η εταιρεία που σας προσφέρει ένα επενδυτικό πρόγραμμα είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο της ASIC, καθώς τα μη καταχωρημένα επενδυτικά προγράμματα είναι παράνομα. Ελέγξτε ότι η εταιρεία έχει Άδεια Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών της Αυστραλίας (Australian Financial Services Licence). Χωρίς άδεια δεν έχετε σημαντικές νομικές προστασίες.

Να είστε προσεκτικοί και να ζητάτε συμβουλές πριν επενδύετε.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες για το πώς να ελέγξετε αν μία εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα της Αυστραλιανής Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Τίτλων και Επενδύσεων (ASIC) [Australian Securities and Investment Commission's (ASIC)] ή έχει άδεια AFS. Τηλεφωνήστε στην ASIC στο **1300 300 630**.

Τηλεφωνήστε στη τηλεφωνική υπηρεσία πληροφοριών του Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

Μερικές επενδύσεις είναι πραγματικά απάτες. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με το SCAMwatch Infocentre που το λειτουργεί η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανταγωνισμών και Καταναλωτών [Australian Competition and Consumer Commission (ACCC)] στο **1300 795 995**.

Αν σκέφτεστε να κάνετε μια συγκεκριμένη επένδυση, ζητείστε συμβουλές από χρηματοοικονομικό σύμβουλο. Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Αν έχετε κάνει μια επένδυση που πάει στραβά, ζητείστε βοήθεια.

Κάνετε μια καταγγελία στην Αυστραλιανή Επιτροπή Χρηματοοικονομικών Τίτλων και Επενδύσεων (ASIC) [Australian Securities and Investment Commission's (ASIC)] αν νομίζετε ότι υπήρξε ανάρμοστη συμπεριφορά από μια εταιρεία. Επικοινωνήστε με τη γραμμή πληροφοριών Infoline στο **1300 300 630**.

Αν νομίζετε ότι σας έχουν δοθεί κακές χρηματοοικονομικές συμβουλές για μια επένδυση, παραπονεθείτε πρώτα στο σύμβουλό σας. Μπορείτε μετά να κάνετε καταγγελία στο φορέα του κλάδου που είναι μέλος ο σύμβουλός σας. Ο σύμβουλος σας μπορεί να είναι μέλος των ακόλουθων φορέων:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

Μιλήστε σε χρηματοοικονομικό σύμβουλο (counsellor) αν αντιμετωπίζετε οικονομικά προβλήματα ως αποτέλεσμα μιας επένδυσης που έχει πάει στραβά. Καλέστε την Εθνική Γραμμή Βοήθειας στο **1800 007 007** για δωρεάν και ανεξάρτητη χρηματοοικονομική συμβουλευτική.

Ζητήστε νομικές συμβουλές αν νομίζετε ότι η εταιρεία με την οποία κάνατε την επένδυση μπορεί να έχει παραβιάσει το νόμο. Ίσως σε ορισμένες περιπτώσεις να μπορέσετε να λάβετε αποζημίωση.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη νομική αρωγή για πληροφορίες, παραπομπές, και σε ορισμένες περιπτώσεις, συμβουλές.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

Μπορείτε επίσης να παραπεμφθείτε σε δικηγόρο ή κοινοτικό νομικό κέντρο με το να καλέσετε το δικηγορικό σύλλογο.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

4.8 Οικονομική βοήθεια προς την οικογένεια και τους φίλους

Μπορεί να σκέφτεστε να βοηθήσετε οικονομικά την οικογένεια ή τους φίλους σας. Μπορεί να σκέφτεστε να χαρίσετε χρήματα, ένα ακίνητο ή να δανείσετε χρήματα στην οικογένεια. Θα μπορούσατε επίσης να σκέφτεστε να ενεργήσετε ως εγγυητής (guarantor) δανείου για ένα μέλος της οικογένειας ή να τους βοηθήσετε να εξασφαλίσουν ένα δάνειο με άλλο τρόπο.

Ακόμα και όταν έχετε συναλλαγές με τους στενούς συγγενείς ή φίλους σας, θα πρέπει να σκέφτεστε πάντα τις συνέπειες **για εσάς και για τα οικονομικά σας**, αν κάτι πάει στραβά. Μια άρνηση μπορεί να είναι δυσάρεστη βραχυπρόθεσμα, αλλά μπορεί να αποτρέψει πολλά προβλήματα μακροπρόθεσμα. Ζητήστε νομικές συμβουλές για το τι σημαίνει η συναλλαγή και τι πρέπει να κάνετε για να προστατεύσετε τα συμφέροντά σας. Αυτό θα σας βοηθήσει να καταλάβετε πώς μπορείτε να βοηθήσετε καλύτερα την οικογένεια και τους φίλους σας, χωρίς να πληγώσετε τον εαυτό σας στη διαδικασία.

Αν κάνετε **δωρεά**:

- Να γνωρίζετε ότι μπορεί να θιγεί η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Η δωρεά χρημάτων ή η μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων σας θα μπορούσαν να οδηγήσουν στη μείωση της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Θα πρέπει να το ελέγξετε με το Centrelink αν σκέφτεστε να δωρίσετε χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία.

Αν δίνετε τα χρήματα ως **δάνειο**:

- Είναι ζωτικής σημασίας αυτό να γίνει γραπτώς. Ζητήστε από δικηγόρο να συντάξει ένα συμφωνητικό. Εάν ένα δάνειο δεν γίνει εγγράφως, δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι τα χρήματα που δώσατε ήταν σε μορφή δανείου και όχι σαν δώρο, και δεν θα μπορείτε να επιμένετε στην επιστροφή τους
- Κάντε μια ρεαλιστική εκτίμηση αν θα επιστραφούν ποτέ τα χρήματά σας.

- Εξασφαλίστε το δάνειο έτσι ώστε να μη χάσετε τα χρήματά σας αν ο δανειολήπτης δεν μπορεί να το αποπληρώσει. Η εξασφάλιση ενός δανείου σημαίνει ότι θα έχετε το δικαίωμα σε ένα περιουσιακό στοιχείο, αν ο δανειολήπτης δεν αποπληρώσει το δάνειο.

Αν σκέφτεστε να δώσετε **εγγύηση (guarantee) για δάνειο**:

- Βεβαιωθείτε ότι έχετε λάβει ανεξάρτητες νομικές συμβουλές επειδή η παροχή εγγύησης δανείου είναι πολύ περίπλοκη. Βεβαιωθείτε ότι έχετε καταλάβει όλες τις συνέπειες του συμφωνητικού.
- Κάντε μια ρεαλιστική εκτίμηση για το αν ο δανειολήπτης θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις αποπληρωμές του. Σκεφτείτε όλα τα άλλα έξοδά τους και τη σταθερότητα των εισοδημάτων τους. Πόσο εισόδημα έχουν σε σχέση με το πόσο που πρέπει να πληρώνουν ως δόσεις.
- Σκεφτείτε τι θα μπορούσε να συμβεί αν ο δανειολήπτης δεν είναι σε θέση να αποπληρώσει το δάνειο. Θα μπορούσατε να αποπληρώνετε το ποσό εσείς οι ίδιοι.
- Εξετάστε τον ασφαλέστερο τρόπο να βοηθήσετε την οικογένεια και τους φίλους σας. Εάν η οικογένεια ή φιλικό σας πρόσωπο χρειάζονται βοήθεια με ένα χρέος, μπορείτε να τους παραπέμψετε σε ένα χρηματοοικονομικό σύμβουλο. Ο χρηματοοικονομικός σύμβουλος μπορεί να βοηθήσει να βρεθεί η καλύτερη λύση για όλους τους εμπλεκόμενους.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις, η οικογένεια και οι φίλοι μπορούν να κάνουν κατάχρηση της προθυμίας σας να τους βοηθήτε οικονομικά. Αυτή θεωρείται οικονομική κατάχρηση. Για περισσότερες πληροφορίες διαβάστε το κεφάλαιο 5.1.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στην Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε σε ένα υπάλληλο της FIS για περισσότερες πληροφορίες για το πώς μπορεί να επηρεαστεί η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), αν δωρίσετε χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία σε μέλη της οικογένειας ή σε φίλους.

Τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Επικοινωνήστε με την Νομική Αρωγή (Legal Aid) της πολιτείας ή επικράτειάς σας για νομικές συμβουλές, παραπομπές και, σε μερικές περιπτώσεις, συμβουλές.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

Μπορείτε να επικοινωνήσετε επίσης με ιδιωτικό δικηγόρο. Για βοήθεια με την εύρεση δικηγόρου, επικοινωνήστε με το δικηγορικό σύλλογο στην πολιτεία ή την επικράτειά σας. Αν δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα να χρησιμοποιήσετε ιδιωτικό δικηγόρο, μιλήστε στο δικηγορικό σύλλογο για κοινοτικά νομικά κέντρα στην περιοχή σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

4.9 Προϊόντα αντίστροφης υποθήκης και αποδέσμευσης περιθωρίου αξίας (reverse mortgages and equity release)

Μία αντίστροφη υποθήκη (reverse mortgage) σας επιτρέπει να δανείζεστε χρήματα χρησιμοποιώντας το περιθώριο της αξίας του σπιτιού σας (equity), δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της τρέχουσας αξίας του σπιτιού και της αξίας της υποθήκης του, ως εγγύηση. Εάν πωλήσετε το σπίτι σας ή μετακομίσετε σε ίδρυμα ηλικιωμένων, θα πρέπει να αποπληρώσετε το δάνειο με τόκους. Αν αποβιώσετε, το οφειλόμενο ποσό θα αφαιρεθεί από την κληρονομιαία περιουσία σας.

Είναι πολύ δύσκολο να καταλάβει κάποιος τις αντίστροφες υποθήκες και δεν ταιριάζουν στις περιστάσεις του καθενός. Ζητήστε νομικές και χρηματοοικονομικές συμβουλές για να δείτε αν είναι κατάλληλες για εσάς.

Υπολογίστε πόσο θα σας κοστίσει σε τόκους και χρεώσεις η αντίστροφη υποθήκη σας κατά τη διάρκεια ζωής σας. Επίσης, σκεφτείτε πόσο θα είναι το εναπομένον περιθώριο της αξίας του σπιτιού σας. Όσο περισσότερο δανείζετε τόσο υψηλότερο

θα είναι το κόστος των τόκων. Με την πάροδο του χρόνου αυτό θα μειώνει το περιθώριο της αξίας του σπιτιού σας, δηλαδή, το μέρος της αξίας του σπιτιού σας που σας ανήκει. Θα πρέπει να σκεφτείτε αν θα έχει μείνει αρκετό περιθώριο αξίας του σπιτιού σας για να πληρώσετε μελλοντικές δαπάνες, όπως ιατρικά έξοδα και έξοδα φροντίδας ως ηλικιωμένοι.

Αν υπογράψετε αντίστροφη υποθήκη μετά τις 18 Σεπτεμβρίου 2012, δεν μπορείτε να χρωστάτε στο δανειστή σας ποσό πάνω από τις αξία του το σπιτιού σας. Αυτό ονομάζεται το Εγγύηση Μη Αρνητικού Περιθωρίου Αξίας (No Negative Equity Guarantee). Εάν υπογράψατε αντίστροφη υποθήκη πριν από τον Σεπτέμβριο 2012, ελέγξτε το συμβόλαιό σας για να δείτε αν προστατεύεστε σε περιπτώσεις όπου το υπόλοιπο του δανείου σας καταλήγει να είναι μεγαλύτερο από την αξία του ακινήτου σας.

Ελέγξτε αν ο δανειστής σας είναι μέλος του Συνδέσμου Δανειστών Αποδέσμευσης Περιθωρίου Αξίας Ηλικιωμένων Αυστραλών [Senior Australians Equity Release Association of Lenders (SEQUAL)]. Τα μέλη του SEQUAL συμφωνούν να ακολουθούν έναν κώδικα δεοντολογίας.

Μία εναλλακτική λύση στις εμπορικές αντίστροφες υποθήκες είναι το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme) που προσφέρει το Centrelink. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε το κεφάλαιο 3.5.

Αν έχετε υπογράψει συμφωνητικό αντίστροφης υποθήκης, αυτό μπορεί επίσης να επηρεάσει τις πληρωμές σας εισοδηματικής ενίσχυσης, όπως τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Ελέγξτε το με το Centrelink.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στην Υπηρεσία Πληροφοριών Αποδέσμευσης Περιθωρίου Αξίας/Αντίστροφης Υποθήκης (Equity Release/Reverse Mortgage Information Service), που τη λειτουργεί υπό την αιγίδα του Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 615 676** και μιλήστε με τον αρμόδιο υπάλληλο. Μπορείτε επίσης να ζητήσετε το βιβλιαράκι τους «Equity Release/Reverse Mortgage» (Αποδέσμευση Περιθωρίου Αξίας/Αντίστροφη Υποθήκη).

Ο Σύνδεσμος Δανειστών Αποδέσμευσης Περιθωρίου Αξίας Ηλικιωμένων Αυστραλών (Senior Australians Equity Release Association of Lenders) μπορεί να παράσχει γενικές πληροφορίες στο **02 9858 1179**.

Τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.com.au.

Χρησιμοποιείστε τον υπολογιστή αντίστροφης υποθήκης της ASIC και μάθετε πόσο θα σας κοστίσει το δάνειό σας αντίστροφης υποθήκης. Μπορείτε να βρείτε τον υπολογιστή στην ιστοσελίδα www.moneysmart.gov.au/tools-and-resources/calculators-and-tools/reverse-mortgage-calculator.

Μιλήστε με την Centrelink Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] για να μάθετε κατά πόσο θα επηρεαστεί η Σύνταξη Γήρατός σας. Τηλεφωνήστε στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με έναν υπάλληλο της FIS.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Μιλήστε σε ένα ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού ή χρηματοοικονομικό σύμβουλο για συμβουλές για τις προσωπικές περιστάσεις σας.

Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

Αν αντιμετωπίζετε προβλήματα στην πληρωμή χρεών, συμβουλευτείτε χρηματοοικονομικές συμβουλευτικές υπηρεσίες τηλεφωνώντας στη Εθνική Γραμμή Βοήθειας **1800 007 007**.

Αν προκύψουν διαφορές μπορεί να υποβάλετε καταγγελία.

Επικοινωνήστε με το Σύνδεσμος Δανειστών Αποδέσμευσης Περιθωρίου Αξίας Ηλικιωμένων Αυστραλών (Senior Australians Equity Release Association of Lenders) στο **02 9858 1179**.

Ο δανειστής σας μπορεί να είναι μέλος αυτού του οργανισμού.

Αν επιθυμείτε να υποβάλετε καταγγελία επικοινωνήστε με τους ακόλουθους φορείς:

- Υπηρεσία Χρηματοοικονομικού Διαμεσολαβητή (Financial Ombudsman Service), τηλ. **1300 780 808**, ή
- Υπηρεσία Διαμεσολαβητή Χρηματοοικονομικής Πίστωσης (Credit Ombudsman Service), τηλ. **1800 138 422**.

Αν χρειάζεστε βοήθεια για την υποβολή καταγγελίας, επικοινωνήστε με:

- Τη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.gov.au.
- Το Εθνικό Κέντρο Πληροφοριών για Συνταξιοδοτικές Επενδύσεις [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] στο **1800 020 110**.

4.10 Καταβολή των εξόδων της κηδείας σας

Πολλοί άνθρωποι αποφασίζουν να προπληρώσουν την κηδεία τους για να μην επιβαρύνουν τις οικογένειές τους. Βεβαιωθείτε ότι προπληρώνετε για τα έξοδα της κηδείας σας αν είναι απολύτως απαραίτητο. Μερικοί άνθρωποι προπληρώνουν για έξοδα κηδείας, χωρίς να συνειδητοποιούν ότι τα έξοδα της κηδείας τους είναι ήδη καλυμμένα. Για παράδειγμα, μπορεί να καλύπτεστε μέσω ασφάλισης. Να γνωρίζετε τα δικαιώματά σας πριν υπογράψετε οποιοδήποτε πρόγραμμα εξόδων κηδείας, επειδή ορισμένα από αυτά καταλήγουν να κοστίζουν περισσότερο από ό,τι τα πραγματικά έξοδα της κηδείας. Να θυμάστε ότι έχετε πάντα τη δυνατότητα να αποταμιεύετε εσείς οι ίδιοι για την κηδεία σας.

Οι παρακάτω επιλογές προγραμμάτων πληρωμής εξόδων κηδείας έχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Ελέγξτε προσεκτικά πριν υπογράψετε για οποιοδήποτε πρόγραμμα εξόδων κηδείας.

YOUR INSURANCE WILL COVER THE FUNERAL BUT "THE BIGGEST SHINDIG OF A WAKE THIS TOWN HAS EVER SEEN" WILL COST EXTRA..

Ένα **ομόλογο κηδείας (funeral bond)** είναι μία επένδυση που χρησιμοποιείται για αποταμίευση για το κόστος μιας κηδείας. Όταν αγοράζετε ένα ομόλογο κηδείας των \$6000, για παράδειγμα, συμφωνείτε να καταβάλετε ένα εφάπαξ ποσό ή τακτικές δόσεις που τελικά θα προστεθούν για να φτάσουν στο κόστος της κηδείας. Να γνωρίζετε ότι αν διακόψετε το ομόλογο μπορεί να μην έχετε το δικαίωμα να πάρετε πίσω τα χρήματα που έχετε ήδη πληρώσει. Ελέγξτε τη δήλωση γνωστοποίησης προϊόντος (product disclosure statement) προσεκτικά.

Μία **προπληρωμένη κηδεία (pre-paid funeral)** είναι μία κηδεία για την οποία έχετε πληρώσει προκαταβολικά, είτε ως εφάπαξ είτε με δόσεις. Να έχετε υπόψη ότι μπορεί να μην έχετε το δικαίωμα να αλλάξετε γραφείο τελετών, για παράδειγμα, αν μετακομίσετε σε άλλη πολιτεία πριν αποβιώσετε. Ορισμένες δαπάνες που συνδέονται με μια κηδεία, όπως λουλούδια και ανακοινώσεις κηδείας, μπορεί να μην καλύπτονται.

Η **ασφάλιση κηδείας (funeral insurance)** σας ζητά να πληρώνετε μηνιαίες ή δεκαπενθήμερες συνεχείς πληρωμές για ένα σταθερό ποσό κάλυψης. Τα ασφάλιστρα (premiums) συνήθως αυξάνονται με την ηλικία και αυξάνονται διαχρονικά. Εάν η καταβολή των ασφαλιστρών σας γίνει δυσβάσταχτη και σταματήσετε να τα πληρώνετε, το συμβόλαιό σας πιθανό να ακυρωθεί. Αν συμβεί αυτό, ή αν αποφασίσετε να τερματίσετε το συμβόλαιό σας, συνήθως δεν μπορείτε να πάρετε πίσω τα χρήματα που έχετε ήδη καταβάλει. Να γνωρίζετε τι καλύπτει το συμβόλαιό σας. Συχνά η οικογένειά σας δεν μπορεί να λάβει το ασφαλισμένο κεφάλαιο για δύο χρόνια από την έναρξη του συμβολαίου σας, αν ο θάνατός σας προέλθει από

ατύχημα. Ελέγξτε τη δήλωση γνωστοποίησης του προϊόντος σας προσεκτικά και ζητάτε συμβουλές αν υπάρχει κάτι που δεν καταλαβαίνετε.

Με ορισμένους παρόχους είναι δυνατό να προσχεδιάζετε την κηδεία σας χωρίς να πληρώσετε για αυτή.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.com.au ή τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**. Μπορείτε να παραγγείλετε επίσης το βιβλιαράκι τους «Paying for Funerals» (Πληρωμή των Εξόδων Κηδείας), μέσω του διαδικτυακού τόπου της ASIC ή μέσω της Infoline.

Η αγορά οποιονδήποτε προαναφερόμενων προϊόντων κηδείας μπορεί να επηρεάσει την πληρωμή που λαμβάνετε για εισοδηματική ενίσχυση, περιλαμβανόμενης της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) σας. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Centrelink στο **13 23 00**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

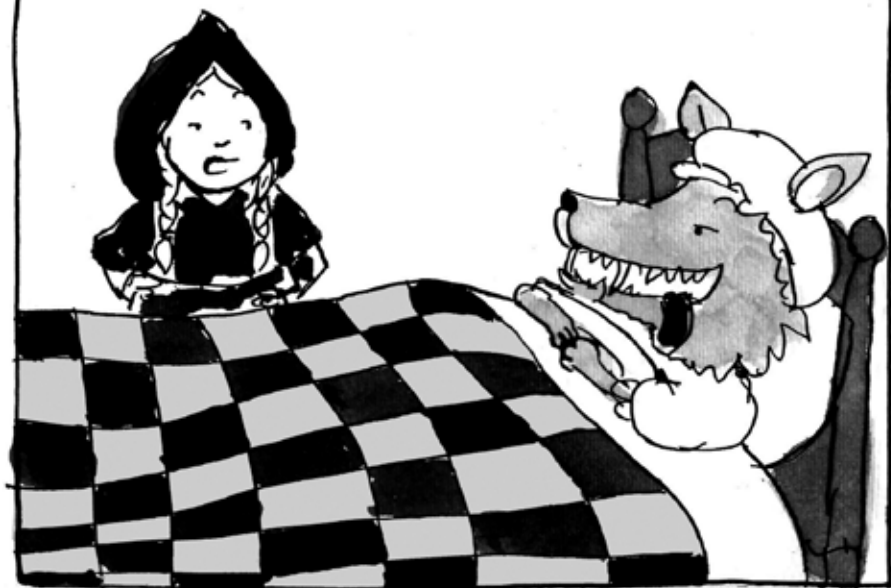
Για καταγγελίες αναφορικά με την ασφάλιση κηδείας, επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Χρηματοοικονομικού Διαμεσολαβητή (Financial Ombudsman Service) στο **1300 780 808** ή την Αυστραλιανής Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Τίτλων και Επενδύσεων (ASIC) [Australian Securities and Investment Commission's (ASIC)] στο **1300 300 630**.

Για καταγγελία σχετικά με τα ομόλογα κηδείας ή τα προπληρωμένα έξοδα κηδείας, επικοινωνήστε με το αρμόδιο υπουργείο ανταγωνισμού της πολιτείας ή της επικράτειάς σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Fair Trading, Office of Regulatory Services	02 6207 0300
NSW	NSW Fair Trading	13 32 20
NT	Consumer Affairs and Fair Trading	1800 019 319
Qld	Office of Fair Trading	13 74 68
SA	Consumer and Business Services	131 882
Tas	Consumer Affairs and Fair Trading	1300 654 499
Vic	Consumer Affairs	1300 558 181
WA	Consumer Protection, Department of Commerce	1300 304 054

Αν ο πάροχος του προϊόντος κηδείας είναι μέλος του Συνδέσμου Εργολάβων Κηδειών Αυστραλίας (Australian Funeral Directors Association), μπορεί να υποβάλετε καταγγελία σε αυτόν στο **03 9859 9966**.

EITHER YOU'RE REALLY LOOKING
TERRIBLE, GRANDMA, OR THIS
IS A CLEAR CASE OF IDENTITY
FRAUD...

5 Το δικαίωμά σας να μην υπόκεισθε σε οικονομική εκμετάλλευση

Οι ηλικιωμένοι, όπως και όλοι οι άλλοι, πρέπει να έχουν επίγνωση του κινδύνου της οικονομικής εκμετάλλευσης. Στενά οικογενειακά μέλη και φιλικά πρόσωπα μπορούν να εκμεταλλευτούν τις σχέσεις εμπιστοσύνης που έχουν μαζί τους για να αποκτήσουν πρόσβαση στα οικονομικά ηλικιωμένων ή να τους πιέσουν να δωρίσουν χρήματα. Οι απατεώνες χρησιμοποιούν εξελιγμένες μεθόδους για να ξεγελάσουν τους άλλους και να τους πάρουν χρήματα. Όταν είστε συνταξιούχος, αυτό μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες. Έχετε το δικαίωμα να είστε ασφαλείς από μια τέτοια εκμετάλλευση. Αυτό το κεφάλαιο εξηγεί πώς συμβαίνει η οικονομική εκμετάλλευση και σας δίνει πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που μπορούν να σας βοηθήσουν να προστατεύσετε τον εαυτό σας.

5.1 Οικονομική εκμετάλλευση από την οικογένεια και φίλους

Οικονομική εκμετάλλευση συμβαίνει όταν ένα άτομο που εμπιστεύεστε χρησιμοποιεί αυτή τη σχέση εμπιστοσύνης για να αποκτήσει πρόσβαση στα χρήματα ή στην περιουσία σας. Μερικές φορές οι άνθρωποι που σας πιέζουν για χρήματα ή εκμεταλλεύονται την εμπιστοσύνη σας είναι τα παιδιά σας ή καλοί φίλοι. Η οικονομική εκμετάλλευση μπορεί να λάβει διάφορες μορφές:

- Πίεση να ενεργήσετε ως εγγυητής (guarantor) για ένα δάνειο.

- Πίεση να μεταβιβάσετε τον τίτλο του σπιτιού σας ή να το πωλήσετε·
- Πίεση να πάρετε ένα δάνειο στο όνομά σας για να το αποπληρώσει κάποιος άλλος·
- Πίεση να δωρίσετε τα χρήματά σας·
- Χρήματα που έχετε δανείσει, αλλά δεν θα επιστρέφονται· ή
- Άτομα εξουσιοδοτημένα να διαχειρίζονται τα χρήματά σας δεν ενεργούν προς το καλύτερο συμφέρον σας ή χρησιμοποιούν τα χρήματά σας για τον εαυτό τους.

Να έχετε υπόψη τα ακόλουθα για να σιγουρευτείτε ότι είστε ασφαλείς από οικονομικές συμβουλές.

1. **Βρείτε ανεξάρτητες νομικές συμβουλές.** Μην υπογράφετε ποτέ οποιαδήποτε νομικά έγγραφα υπό πίεση χωρίς να έχετε λάβει συμβουλές για τις συνέπειες που θα έχει η υπογραφή σας. Έχετε πάντα το δικαίωμα να λάβετε δικές σας ανεξάρτητες νομικές συμβουλές. Νομικά έγγραφα, όπως δάνεια, υποθήκες και εγγυήσεις μπορεί να είναι δυσνόητα. Μην βασίζεστε στην οικογένεια ή στους φίλους σας για να σας τα εξηγήσουν. Βεβαιωθείτε ότι ο δικηγόρος στον οποίο απευθύνεστε είναι ανεξάρτητος και μπορείτε να του/της μιλήσετε ιδιωτικά.
2. **Να γνωρίζετε τι διακυβεύεται.** Εάν χρησιμοποιείτε το σπίτι σας ως εγγύηση για δάνειο, κινδυνεύετε να χάσετε το σπίτι σας και ενδεχομένως να κηρυχτείτε σε πτώχευση. Εάν ο δανειολήπτης δεν μπορεί να πληρώσει το δάνειό του, η τράπεζα μπορεί να πάρει το σπίτι

σας. Μπορεί ακόμα να σας γίνει έξωση ακόμη και αν μεταβιβάσετε το σπίτι σας σε κάποιον άλλο, με την προϋπόθεση ότι θα έχετε το δικαίωμα να κατοικήτε σε αυτό. Μάθετε πώς μπορεί να επηρεαστεί η Σύνταξη Γήρατός (Age Pension) σας πριν συμφωνήσετε σε ο,τιδήποτε, όπως να δωρίσετε χρήματα ή να πωλήσετε ένα ακίνητο. Οι ενέργειες αυτές μπορούν έχουν επιπτώσεις στην πληρωμή της σύνταξής σας.

3. Σκεφτείτε αν οικογένειά σας ή οι φίλοι σας έχουν τη δυνατότητα να σας επιστρέψουν τα χρήματα.

Αυτό είναι σημαντικό εάν σκέφτεστε να ενεργήσετε ως εγγυητής, να δανείσετε χρήματα, ή να πάρετε δάνειο στο όνομά σας για να το αποπληρώσει κάποιος άλλος. Πιθανόν να σας έχει ζητηθεί η βοήθειά σας επειδή η τράπεζά τους πιστεύει ότι δεν μπορούν να αποπληρώσουν το δάνειο από μόνοι τους. Το άτομο που ζητάει δάνειο από εσάς μπορεί να είναι αισιόδοξο και να μην έχετε σκεφτεί προσεκτικά τι θα συμβεί σε εσάς αν δεν μπορεί να καταβάλει τις δόσεις. Να είστε ρεαλιστές σχετικά με τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανείου.

4. Εξετάστε όλες τις επιλογές σας. Πριν δώσετε σε άλλους πρόσβαση στα χρήματά σας, αποφασίστε τι είδους βοήθεια χρειάζεστε. Αυτό θα σας αποτρέψει από το να δώσετε πάρα πολύ μεγάλο έλεγχο των προσωπικών σας υποθέσεων. Εάν ανησυχείτε πολύ για τη διαχείριση των χρημάτων σας και δεν είστε σίγουροι ποιον να εμπιστευτείτε, υπάρχουν δημόσιες υπηρεσίες για να σας βοηθήσουν στη διαχείριση των προσωπικών σας υποθέσεων.

5. **Ζητήστε το γραπτώς.** Αν δώσετε χρήματα σε φιλικό πρόσωπο ή οικογενειακό μέλος, να το πράξετε εγγράφως και με σαφήνεια ώστε να καταγραφεί αν τα χρήματα δωρίζονται ή αν περιμένετε να σας επιστραφούν. Εάν δεν υπάρχει κανένα έγγραφο, θα είναι δύσκολο να αποδειχθεί ότι τα χρήματα δόθηκαν ως δάνειο και δεν προορίζονταν ως δώρο. Η κατάρτιση των σχετικών διευθετήσεων εγγράφως θα βοηθήσει αν υπάρχουν προβλήματα με την επιστροφή των χρημάτων. Το έγγραφο συμφωνητικό θα πρέπει να αναφέρει όλους τους όρους της συμφωνίας και πρέπει να υπογράφεται και από τους δυο σας. Ζητήστε νομικές συμβουλές προτού υπογράψετε.
6. **Μην φοβάστε να πείτε όχι.** Έχετε πάντα το δικαίωμα να προστατεύετε τη δική σας οικονομική ασφάλεια με το να αρνηθείτε.
7. **Να είστε σε εγρήγορση.** Αν έχετε εξουσιοδοτήσει άλλους να έχουν πρόσβαση στα οικονομικά σας ή συνάψουν δάνειο που περιμένετε να αποπληρωθεί, να παρακολουθείτε από κοντά τι συμβαίνει με τα χρήματά σας. Ελέγχετε τις καταστάσεις των τραπεζικών λογαριασμών σας τακτικά. Αν δεν καταλαβαίνετε τις αποφάσεις που κάποιος άλλος έχει κάνει για τα χρήματα ή την περιουσία σας, κάνετε ερωτήσεις και ζητήστε βοήθεια.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Η τηλεφωνική υπηρεσία πληροφοριών του Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] παρέχει πρόσβαση σε γενικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες. Τηλεφωνήστε στο NICRI στο **1800 020 110**.

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.gov.au ή τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**. Η MoneySmart της ASIC έχει εκδώσει ένα ενημερωτικό έντυπο, το «Love and Loans» (Αγάπη και Δάνεια), για άτομα που ενεργούν ως εγγυητές δανείων. Παραγγείλετε ένα αντίγραφο καλώντας την Infoline της ASIC ή μπορείτε να το κατεβάσετε από το διαδικτυακό τόπο της ASIC.

Η Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink παρέχει πληροφορίες για το πώς μπορεί να επηρεαστεί η Σύνταξη Γήρατός (Age Pension) σας αν δωρίσετε χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία. Τηλεφωνήστε στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με έναν υπάλληλο της FIS.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Επικοινωνήστε με μια υπηρεσία που εξειδικεύεται στην παροχή πληροφοριών και υπηρεσιών συνηγορίας και ιδιαίτερα στην πρόληψη οικονομικής εκμετάλλευσης.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Older Persons Abuse Prevention Referral and Information Line	02 6205 3535
NSW	NSW Elder Abuse Helpline	1800 628 221
	The Older Persons' Legal Service	1800 424 079 ή 02 9281 3600
NT	Aged and Disability Rights Team, Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Elder Abuse Prevention Unit	1300 651 192
	Seniors Legal and Support Service, Caxton Legal Centre	07 3214 6333
SA	Aged Rights Advocacy Service	08 8232 5377
Tas	Tasmanian Elder Abuse Helpline, Advocacy Tasmania	1800 441 169 ή 03 6237 0047
Vic	Seniors Rights Victoria	1300 368 821
WA	Advocare	1800 655 566 ή 08 9479 7566

Επικοινωνήσετε με τη Νομική Αρωγή [Legal Aid] της πολιτείας ή της επικράτειάς σας για νομικές πληροφορίες, παραπομπές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, συμβουλές.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

Αν σκέφτεστε να βοηθήσετε την οικογένεια ή τους φίλους σας με δάνεια, χρήματα ή ακίνητη περιουσία, ή τους ζητάτε να σας βοηθήσουν με τη διαχείριση των χρημάτων σας, να λάβετε ανεξάρτητη νομική συμβουλή. Ο δικηγορικός σύλλογος στην πολιτεία ή την επικράτειά σας μπορεί να σας βοηθούν να βρείτε έναν ιδιωτικό δικηγόρο ή να σας παραπέμψει σε ένα κοινοτικό νομικό κέντρο.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

5.2 Απάτες

Κάθε χρόνο απατεώνες εξαπατούν ανθρώπους και τους αποσπούν εκατομμύρια δολάρια. Οι απατεώνες μπορούν να σας πλησιάσουν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους: μέσω τηλεφωνημάτων, email, με επιστολές και να χτυπήσουν την πόρτα σας. Λάβετε τις παρακάτω βασικές προφυλάξεις για να προστατεύσετε τον εαυτό σας:

- Μη συμφωνείτε αμέσως σε προσφορές ή συμφωνίες.
- Μη δίνετε χρήματα ή υπογράφετε οποιαδήποτε έγγραφα μέχρις ότου έχετε ελέγξει την εταιρεία με την οποία συναλλάσσετε.
- Να είστε σε επιφυλακή για κάθε προσφορά που σας γίνεται. Εάν η προσφορά ακούγεται πολύ καλή για να είναι αληθινή, πιθανώς είναι.
- Να ζητάτε ανεξάρτητες συμβουλές. και
- Όταν δεν είστε σίγουροι, καλέστε το κέντρο SCAMwatch Infocentre στο **1300 795 995**.

Αποφύγετε τις απάτες με το να γνωρίζετε όσο το δυνατόν περισσότερα για τις διάφορες απάτες. Υπάρχουν μερικά είδη κοινών απατών:

(α) Online απάτες τραπεζικών συναλλαγών και πιστωτικών καρτών

Οι online απάτες τραπεζικών συναλλαγών και πιστωτικών καρτών, γνωστών επίσης ως απάτες phishing (ηλεκτρονικό ψάρεμα), λειτουργούν με το να σας εξαπατούν να δώσετε τα στοιχεία των τραπεζικών λογαριασμών και των πιστωτικών καρτών σας μέσω του διαδικτύου. Οι απατεώνες θα σας στείλουν email που σας παραπέμπουν σε πλαστούς διαδικτυακούς τόπους, όπου θα σας ζητηθεί να δώσετε τα στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών και πιστωτικών καρτών σας, περιλαμβανομένων των κωδικών πρόσβασης. Προσποιούνται ότι πρέπει να το κάνετε αυτό για «ενημέρωση» ή «επιβεβαίωση» του λογαριασμού σας. Αυτά τα email και οι διαδικτυακοί τόποι μπορεί να φαίνονται πειστικά. Σε γενικές γραμμές, η τράπεζά σας δεν θα σας ζητήσει να κάνετε κλικ σε συνδέσμους

ή συνημμένα έγγραφα σε email. Αν έχετε αμφιβολίες, μην κάνετε κλικ σε συνδέσεις email που θα σας μεταφέρουν σε διαδικτυακούς τόπους. Να πάτε οι ίδιοι στην τράπεζά σας ή επισκεφθείτε ηλεκτρονικά την τράπεζά σας μέσω της δικής σας σύνδεσης ή πληκτρολογώντας τη διεύθυνση της τράπεζάς σας στο πρόγραμμα περιήγησής σας στο διαδίκτυο. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το παραμένετε ασφαλείς στο διαδίκτυο, δείτε το κεφάλαιο 12.2.

(β) Πυραμιδικά συστήματα (Pyramid schemes)

Ένα πυραμιδικό σύστημα είναι μια απάτη όπου ανυποψίαστοι άνθρωποι πληρώνουν αρχικά μεγάλα ποσά για συμμετοχή ή ως μέλη για να συμμετέχουν σε προσοδοφόρες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Τα χρήματα ποτέ δεν επενδύονται. Αντίθετα, παίρνετε τα χρήματά σας πίσω με το να πείθετε άλλους ανθρώπους να συμμετέχουν και τους παίρνετε εσείς τα χρήματά τους. Τελικά αυτά τα συστήματα καταρρέουν όταν δεν εγγράφονται νέα μέλη. Τότε ο καθένας που είναι στο σύστημα χάνει τα χρήματά του.

(γ) Επενδυτικές απάτες

Οι επενδυτικές απάτες γίνονται όταν σας πλησιάσει ένα πρόσωπο, συχνά τηλεφωνικά, με email ή αυτοπροσώπως, με μια επενδυτική πρόταση που ακούγεται ακαταμάχητη. Τα χρήματα που νομίζετε ότι επενδύετε κρατούνται από τον απατεώνα.

Μπορεί να μιλάτε με έναν απατεώνα, αν:

- Σας προσεγγίσει αντί να τον προσεγγίσετε
- Σας προσφέρει μεγάλες αποδόσεις με χαμηλό κίνδυνο
- Σας λέει ότι έχει εσωτερικές απόρρητες πληροφορίες
- Το άτομο δεν έχει άδεια Αυστραλιανών Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών
- Το άτομο είναι πιεστικό και σας τηλεφωνεί πολλές φορές ή
- Το άτομο σας λέει ότι συνδέεται με έναν έγκριτο οργανισμό.

(δ) Απάτες γνωριμιών (dating και romance scams)

Μερικοί απατεώνες χρησιμοποιούν υπηρεσίες γνωριμιών και διαδικτυακούς τόπους για να βρουν τα θύματά τους. Οι απατεώνες το κάνουν αυτό δημιουργώντας ένα ψεύτικο προφίλ σε πραγματικούς διαδικτυακούς τόπους. Εμφανίζονται σαν να τους ενδιαφέρετε συναισθηματικά και γρήγορα εκφράζουν έντονα συναισθήματα για σας ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη σας. Στη συνέχεια επιμένουν ότι θα πρέπει να επικοινωνείτε μαζί τους εκτός του διαδικτυακού τόπου. Τελικά θα σας ζητήσουν χρήματα, δώρα ή τα στοιχεία τραπεζικού λογαριασμού σας ή πιστωτικής κάρτας. Άλλοι απατεώνες δημιουργούν διαδικτυακούς τόπους γνωριμιών όπου κάποιος πρέπει να πληρώνει για κάθε μήνυμα. Οι απατεώνες προσποιούνται ότι όντως τους ενδιαφέρετε συναισθηματικά ώστε να τους στέλνετε συνέχεια μηνύματα και να πληρώνετε για τη χρήση της υπηρεσίας τους.

(ε) Απάτες πρόωρης πρόσβασης στη συνταξιοδοτική ασφάλιση

Να προσέχετε τις προσφορές για πρόωρη πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας. Είναι παράνομο να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας πριν από την ηλικία των 55 ετών, το νωρίτερο, εκτός σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, όπως σε περιπτώσεις ανίατης ασθένειας. Μερικοί άνθρωποι προσφέρονται να κάνουν ανάληψη του ποσού της συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας ή να το μεταφέρουν σε ένα Αυτοδιαχειριζόμενο Ταμείο Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης (Self-Managed Superannuation Fund). Οι απατεώνες που υπόσχονται να σας βοηθήσουν να αποκτήσετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, καταλήγουν είτε να την παίρνουν οι ίδιοι είτε να παίρνουν πολύ μεγάλη προμήθεια από τη στιγμή που θα γίνει η ανάληψη ή η μεταφορά του ποσού της σύνταξης. Μπορεί επίσης να χρειαστεί να πληρώσετε φορολογικά πρόστιμα και να εκτεθείτε σε άλλα πρόστιμα αν ο απατεώνας σας έχει πείσει να υπογράψετε ψευδή δήλωση. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πότε δικαιούστε τη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας, διαβάστε το κεφάλαιο 4.4 ή επικοινωνήστε με τη γραμμή πληροφοριών συνταξιοδοτικής ασφάλισης της Εφορίας της Αυστραλίας (Australian Taxation Office Superannuation Info Line).

(στ) Απάτες λαχείων και δώρων

Προσοχή σε ισχυρισμούς ότι έχετε κερδίσει δώρο σε μία κλήρωση ή διαγωνισμό που δεν έχετε λάβει μέρος. Αυτοί οι ισχυρισμοί αποσκοπούν να σας ξεγελάσουν και να δώσετε στους απατεώνες τα προσωπικά και τα στοιχεία του τραπεζικού λογαριασμού σας. Μερικές φορές θα σας πουν ότι πρέπει να

τους δώσετε χρήματα για να διεκδικήσετε το δώρο σας. Αν ένα δώρο είναι νόμιμο, δεν χρειάζεται να πληρώσετε τίποτα για να το εισπράξετε. **Να θυμάστε ότι δεν μπορείτε να κερδίσετε χρήματα από λαχειοφόρο κλήρωση αν δεν έχετε αγοράσει λαχνό εσείς οι ίδιοι.**

(ζ) Απάτες εργασίας και απασχόλησης

Οι απάτες εργασίας και απασχόλησης λειτουργούν με το να σας υπόσχονται θέσεις εργασίας που εμφανίζονται ακαταμάχητες επειδή έχουν υψηλή αμοιβή με λίγη εργασία ή προσφέρουν ένα εγγυημένο εισόδημα. Στη συνέχεια οι απατεώνες σας παίρνουν τα χρήματά σας με το να σας ζητούν να καταβάλλετε προκαταβολικές αμοιβές. Δεν πρέπει να πληρώνετε τίποτε προκαταβολικά για να αναλάβετε μια εργασία.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες λεπτομέρειες για τις απάτες, διαβάστε την έκδοση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και Καταναλωτών της Αυστραλίας [Australian Competition and Consumer Commission (ACCC)] με τίτλο «The Little Black Book of Scams» (Το μαύρο βιβλιαράκι των απατών). Παραγγείλετε ένα δωρεάν αντίγραφο τηλεφωνώντας στο ACCC Infocentre στο **1300 302 502**.

Τηλεφωνήστε στο SCAMwatch Infocentre που το λειτουργεί η ACCC στο **1300 795 995**.

Επικοινωνήστε με τη γραμμή πληροφοριών συνταξιοδοτικής ασφάλισης (Superannuation Info Line) της Εφορίας της Αυστραλίας (Australian Taxation Office) στο **13 10 20**.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Αν νομίζετε ότι έχετε πέσει θύμα απάτης, να δράσετε άμεσα. Επικοινωνήστε με την τράπεζά σας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι σε θέση να βοηθήσει με το να αναστείλει το λογαριασμό σας ή να ανακαλέσει μια συναλλαγή.

Αναφέρετε την απάτη που σας έχει συμβεί. Αυτό θα βοηθήσει τις αρχές να βρουν και να σταματήσουν τον απατεώνα.

Αναφέρετε την απάτη στο SCAMwatch Infocentre στο **1300 795 995** ή

Αναφέρετε την απάτη στην Αυστραλιανή Επιτροπή Χρηματοοικονομικών Τίτλων και Επενδύσεων (ASIC) [Australian Securities and Investment Commission's (ASIC)] καλώντας το **1300 300 630**, αν η απάτη αφορά τη συνταξιοδοτική ασφάλιση, επενδύσεις, χρηματοοικονομικές συμβουλές, χρηματοοικονομικά προϊόντα ή ασφάλιση.

Αν αντιμετωπίζετε οικονομικά προβλήματα μιλήστε σε έναν χρηματοοικονομικό σύμβουλο. Τηλεφωνήστε την Εθνική Γραμμή Βοήθειας στο **1800 007 007** για πρόσβαση σε δωρεάν υπηρεσίες χρηματοοικονομικών συμβουλών.

5.3 Προστασία του εαυτού σας από απάτη με κλοπή ταυτότητας

Η κλοπή ταυτότητας είναι ένα είδος απάτης όπου οι απατεώνες κλέβουν και χρησιμοποιούν προσωπικά στοιχεία της ταυτότητας σας. Στη συνέχεια μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ταυτότητά σας για ξοδέψουν τα χρήματά σας, να ανοίξουν τραπεζικούς λογαριασμούς, να συνάψουν δάνεια ή να διεξάγουν

παράνομες επιχειρήσεις με το όνομά σας. Η ταυτότητά σας μπορεί να κλαπεί με πολλούς τρόπους. Μπορεί να κλαπεί από την αλληλογραφία σας ή να σταλεί η αλληλογραφία σας σε άλλη διεύθυνση, μπορεί να ψαχτούν τα σκουπίδια σας για λογαριασμούς, ή να καταγραφούν παράνομα τα στοιχεία της πιστωτικής σας κάρτας ή των τραπεζικών σας στοιχείων όταν κάνετε μία αγορά ή χρησιμοποιείτε ένα Μηχάνημα Αυτόματης Ανάληψης (ATM).

Για να προστατεύετε την ταυτότητά σας:

- Κλειδώνετε όλα τα προσωπικά έγγραφα σας σε ένα ασφαλές σκεύος όταν δεν τα χρησιμοποιείτε
- Καταστρέψτε τα προσωπικά στοιχεία πριν τα πετάξετε στα σκουπίδια
- Βάλτε κλειδαριά στο γραμματοκιβώτιό σας και
- Αποφεύγετε να δίνετε προσωπικά ή οικονομικά στοιχεία από το τηλέφωνο.

Η απάτη με την κλοπή ταυτότητας μπορεί επίσης να συμβεί στο διαδίκτυο. Για πληροφορίες για το πώς να μένετε ασφαλείς online, δείτε το κεφάλαιο 12.2.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Διαβάστε το βιβλιαράκι της Αυστραλιανής Κυβέρνησης «Protecting Yourself Online» (Προστατεύετε τον Εαυτό σας Online). Παραγγείλετε το καλώντας το Stay Smart Online στο **1800 753 178**.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Επικοινωνήστε με την τοπική αστυνομία αν πιστεύετε ότι έχετε πέσει θύμα κλοπής ταυτότητας.

Επικοινωνήστε με την τράπεζα σας, τον πιστωτικό πάροχο ή το σχετικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και να τους πείτε τι σας έχει συμβεί. Ίσως μπορέσουν να κλείσουν οποιουσδήποτε νέους λογαριασμούς έχουν ανοιχθεί με τα στοιχεία σας και να δημιουργήσουν νέους κωδικούς πρόσβασης ή τους λογαριασμούς.

Ενημερώστε τον σχετικό οργανισμό ή επιχείρηση αν σας έχουν κλέψει έγγραφα ή στοιχεία όπως άδεια οδήγησης, διαβατήριο, αριθμό φορολογικού φακέλου (tax file number), συνταξιοδοτική ασφάλιση ή στοιχεία της σύνταξης.

Επικοινωνήστε με το SCAMwatch Infocentre αν έχετε πέσει θύμα απάτης στο **1300 795 995**.

5.4 Δικαιώματα καταναλωτών επί των αγορών

Ως καταναλωτής, τα δικαιώματά σας προστατεύονται από την Κοινοπολιτεία και τους νόμους των πολιτειών και των επικρατειών. Τα δικαιώματα αυτά σημαίνουν ότι προστατεύεστε από ελαττωματικά προϊόντα και υπηρεσίες, μη ασφαλή προϊόντα, και παραπλανητικούς ισχυρισμούς και διαφήμιση.

Όταν αγοράζετε προϊόντα και υπηρεσίες συνοδεύονται από εγγυήσεις προς τους καταναλωτές. Τα προϊόντα πρέπει να είναι ασφαλή και πρέπει να κάνουν ό,τι θα περιμένατε κανονικά να κάνουν και να ταιριάζουν με τις περιγραφές. Οι υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται με αποδεκτή προσοχή και επιμέλεια και να είναι κατάλληλες για τον σκοπό.

Προστατεύεστε από το νόμο για παραπλάνηση υπηρεσιών και υπηρεσιών που αγοράζετε. Δεν επιτρέπεται στις επιχειρήσεις να κάνουν δηλώσεις που είναι ανακριβείς ή που ενδέχεται να δημιουργούν μία ψευδή εντύπωση.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με την Επιτροπή Ανταγωνισμού και Καταναλωτών της Αυστραλίας [Australian Competition and Consumer Commission (ACCC)]. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο τους στο www.accc.gov.au/consumers ή τηλεφωνήστε το ACCC Infocentre στο **1300 302 502**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Αν οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα που αγοράσατε είναι ελαττωματικά, μη ασφαλή ή αισθάνεστε ότι σας έχουν παραπλανήσει, επικοινωνήστε με το κατάστημα ή τον κατασκευαστή.

Επικοινωνήστε με την ACCC για να υποβάλετε καταγγελία. Για περισσότερες πληροφορίες για το πώς να υποβάλετε καταγγελία σε επίτροπο ενός κλάδου ή άλλο τρίτο, αποταθείτε στην ACCC. Τηλεφωνήστε στο ACCC Infocentre στο **1300 302 502**.

I MAY BE OLDER, BUT I'M
NOT THE RETIRING TYPE...

6 Το δικαίωμά σας στην εργασία

Όλοι οι άνθρωποι, περιλαμβανομένων και των ηλικιωμένων, έχουν το δικαίωμα στην εργασία. Αυτό το κεφάλαιο εξηγεί το δικαίωμά σας στην εργασία και περιγράφει τα διαθέσιμα μέσα υποστήριξης για να σας βοηθήσουν να βρείτε εργασία και να συνεχίζετε να εργάζεστε.

6.1 Ηλικιακή διάκριση στην απασχόληση

Οι ηλικιωμένοι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να συνεχίζουν να εργάζονται χωρίς να υφίστανται διακρίσεις λόγω της ηλικίας τους.

Ηλικιακές διακρίσεις στον χώρο εργασίας συμβαίνουν όταν ένα άτομο υφίσταται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση από ό,τι ένα άλλο άτομο σε ανάλογη κατάσταση λόγω της ηλικίας του.

Παραδείγματα ηλικιακών διακρίσεων στην απασχόληση περιλαμβάνουν:

- Άρνηση κατάρτισης από έναν εργοδότη γιατί υποτίθεται ότι θα συνταξιοδοτηθείτε σύντομα
- Δεν σας λαμβάνουν υπόψη για μια θέση εργασίας επειδή θεωρείται ότι δεν έχετε τις τρέχουσες δεξιότητες και
- Οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι στοχεύονται για ομαδικές απολύσεις.

Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι παράνομη η μεταχείριση ηλικιωμένων ανθρώπων με διαφορετικό τρόπο λόγω της ηλικίας τους.

Όμως, σε ορισμένες περιπτώσεις οι διακρίσεις μπορεί να είναι νόμιμες. Αυτές περιλαμβάνουν όταν γίνονται πράξεις για συμμόρφωση με νόμους της Κοινοπολιτείας, μίας πολιτείας ή επικράτειας ή όταν η ηλικία ενός ατόμου σημαίνει ότι δεν είναι σε θέση να εκτελεί τα βασικά καθήκοντα μιας θέσης εργασίας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Διαβάστε τον οδηγό της Αυστραλιανής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission) με τίτλο «Know your rights: Age Discrimination» (Γνωρίζετε τα δικαιώματά σας: Ηλικιακή Διάκριση). Για να παραγγείλετε τον οδηγό, τηλεφωνήστε στην Επιτροπή στο **1300 369 711**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Εάν αντιμετωπίζετε διακρίσεις στην απασχόληση ίσως μπορείτε να υποβάλλετε καταγγελία.

Η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission) μπορεί να διερευνήσει την καταγγελία και να προσπαθήσει να την επιλύσει με συμβιβασμό. Καλέστε τη γραμμή καταγγελιών (Complaint Infoline) στο **1300 656 419**.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την Επιτροπή Δίκαιης Εργασίας (Fair Work Commission) στο **1300 799 675** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο της στο www.fwc.gov.au.

Η Δίκαιη Εργασία Αυστραλίας (Fair Work Australia) μπορεί να κάνει ακρόαση καταγγελιών για διακρίσεις στην απασχόληση. Τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών δίκαιης εργασίας (Fair Work Infoline) στο **13 13 94** επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο της στο www.fairwork.gov.au.

6.2 Υπηρεσίες για τους αναζητώντες εργασία

Υπάρχουν μερικές υπηρεσίες για να σας βοηθήσουν να βρείτε εργασία.

Οι Υπηρεσίες Απασχόλησης Αυστραλίας [Job Services Australia (JSA)] είναι ένα εθνικό δίκτυο ιδιωτικών, κοινοτικών και κυβερνητικών οργανώσεων που μπορούν να βοηθήσουν επιλέξιμα άτομα που αναζητούν εργασία. Προσφέρουν βοήθεια στο γράψιμο ενός βιογραφικού σημειώματος και μπορούν να σας βοηθήσουν να αναπτύξετε ένα σχέδιο για να βρείτε μία νέα δουλειά ή επανεκπαίδευση σε ένα νέο επάγγελμα.

Οι εργοδότες χρησιμοποιούν επίσης το διαδίκτυο για να βρουν προσωπικό. Ορισμένοι διαδικτυακοί τόποι είναι ειδικά σχεδιασμένοι για ηλικιωμένους που αναζητούν εργασία.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στην τηλεφωνική γραμμή Experience+ Jobs and Training Line του Υπουργείου Απασχόλησης (Department of Employment) στο **13 17 64** για πρόσβαση σε πληροφορίες για δουλειές και εκπαίδευση για άτομα ηλικίας 45 ετών και άνω, και για δωρεάν συμβουλές επαγγελματικής καριέρας. Μπορείτε επίσης να παραγγείλετε ένα αντίγραφο του οδηγού «Experience+ Career Guide for Mature Australians» (Οδηγός Καριέρας για Ώριμους Αυστραλούς «Experience+»). Για περισσότερες λεπτομερείς πληροφορίες επισκεφθείτε το Experience+ στο διαδικτυακό τόπο www.deewr.gov.au/experience.

Για γενικές πληροφορίες επικοινωνήστε με την Γραμμή Πληροφοριών Υπηρεσιών Απασχόλησης (Employment Services Information Line) του Υπουργείου Απασχόλησης (Department of Employment) στο **13 62 68**. Η Γραμμή Πληροφοριών Υπηρεσιών Απασχόλησης (Employment Services Information Line) παρέχει πληροφορίες για τους παρόχους των Υπηρεσιών Απασχόλησης Αυστραλίας [Job Services Australia (JSA)] και του διαδικτυακού τόπου αναζήτησης εργασίας Australian JobSearch. Αν είστε δυσαρεστημένοι με τον πάροχό σας των Υπηρεσιών Απασχόλησης Αυστραλίας [Job Services Australia (JSA)], μπορείτε να κάνετε καταγγελία στο **13 62 68**.

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο αναζήτησης εργασίας Australian JobSearch στη διεύθυνση www.jobsearch.gov.au για να αναζητήσετε εργασία online.

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.olderworkers.com.au για να αναζητήσετε εργασία online με έναν εργοδότη φιλικό προς ηλικιακές ομάδες.

6.3 Προγράμματα επιμόρφωσης και επανακατάρτισης για να σας βοηθήσουν να βρείτε εργασία

Η εκμάθηση νέων δεξιοτήτων μπορεί να σας βοηθήσει να προωθήσετε την καριέρα σας ή ακόμη να αρχίσετε μία νέα καριέρα. Μπορείτε να μάθετε νέες δεξιότητες με το να εγγραφείτε να παρακολουθήσετε μία σύντομη σειρά μαθημάτων, μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως μαθήματα στα TAFE, ή για πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ακόμα και αν έχετε ήδη ένα προσόν, μπορεί να αποφασίσετε να εργαστείτε προς την απόκτηση άλλου, επικεντρώνοντας

τις προσπάθειές σας σε ένα μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον ή σε μία νέα καριέρα που ταιριάζει περισσότερο στα σχέδια εργασίας σας στην τρίτη ηλικία.

Δεν είναι ποτέ πολύ αργά για να μάθουμε νέα πράγματα. Οι ηλικιωμένοι έχουν ακριβώς το ίδιο δικαίωμα στην εκπαίδευση όπως και οι νέοι. Ίσως νομίζετε ότι τα ιδρύματα εκπαίδευσης και τα πανεπιστήμια είναι χώροι για νεαρότερα άτομα, αλλά δεν είναι έτσι.

Μπορεί να είστε επιλέξιμοι για το Austudy, που είναι μια πληρωμή που παρέχει το Centrelink για οικονομική στήριξη όταν σπουδάσετε.

Υπάρχουν πολλά Πανεπιστήμια, Καταχωρημένοι Οργανισμοί Κατάρτισης [Registered Training Organisations (RTOs)], πάροχοι Επαγγελματικής και Εκπαιδευτικής Κατάρτισης [Vocational and Education Training (VET)] και πάροχοι Τεχνικής Εκπαίδευσης και Μετεκπαίδευσης [Technical and Further Education (TAFE)] σε όλη την Αυστραλία.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες για οικονομική στήριξη όταν σπουδάσετε, καλέστε το Centrelink στο **13 24 90** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Για συμβουλές καριέρας και πληροφορίες σχετικά με πρόσβαση σε επιπλέον εκπαίδευση, τηλεφωνήστε στη γραμμή εργασίας και επιμόρφωσης Experience+ (Experience+ Jobs and Training Line) στο **13 17 64**.

6.4 Η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και εργασία

Είναι δυνατό να εργάζεστε και να εξακολουθείτε να λαβαίνετε τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Ωστόσο, υπάρχουν όρια στο πόσο εισόδημα μπορείτε να κερδίζετε πριν μειωθεί η σύνταξή σας.

Μόλις γίνετε επιλέξιμοι για τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), το ποσό που θα λάβετε θα εξαρτηθεί από το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία σας. Το εισόδημα από την εργασία σας και οποιαδήποτε άλλη πηγή εισοδήματος θα χρησιμοποιηθούν στον «έλεγχο εισοδήματος» για τον υπολογισμό της Σύνταξης Γήρατός (Age Pension) σας. Μπορείτε να κερδίζετε μέχρι ένα ορισμένο ποσό ανά εβδομάδα χωρίς καμία επίδραση στην πληρωμή σας. Οποιοδήποτε εισόδημα πάνω από το ποσό αυτό θα μειώνει την πληρωμή σας κατά 50 σεντς για τα άγαμους και 25 σεντς για κάθε μέλος ζευγαριού για κάθε δολάριο εισοδήματος.

Ίσως επίσης έχετε πρόσβαση στο Δώρο Εργασίας (Work Bonus), που θα αυξήσει το ποσό εισοδήματος από απασχόληση που μπορείτε να κερδίζετε πριν μειωθεί η πληρωμή σας. Δείτε το κεφάλαιο 6.5 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Δώρο Εργασίας (Work Bonus).

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Η Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink μπορεί να σας δώσει πληροφορίες για επιλογές εισοδήματος στη συνταξιοδότηση. Τηλεφωνήστε στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε σε υπάλληλο της FIS. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες για τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και την εργασία.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Μιλήστε σε ένα χρηματοοικονομικό σύμβουλο για καλύτερη ισορροπία μεταξύ εργασίας και διεκδίκησης της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

6.5 Το Δώρο Εργασίας (Work Bonus)

Το Δώρο Εργασίας (Work Bonus) είναι ένα κίνητρο που επιτρέπει στους λήπτες της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) να εργάζονται για μικρά χρονικά διαστήματα με ελάχιστη ή καμία επίδραση στις πληρωμές της σύνταξης.

Το Δώρο Εργασίας (Work Bonus) σας επιτρέπει να κερδίζετε μέχρι και \$6500 κάθε χρόνο χωρίς να έχει αντίκτυπο στη Σύνταξη Γήρατός (Age Pension) σας. Υπάρχουν κανόνες για το πόσο που μπορείτε να κερδίζετε κάθε δεκαπενθήμερο χωρίς να επηρεάζεται η πληρωμή της Σύνταξης Γήρατός (Age Pension) σας. Να μιλήσετε με έναν υπάλληλο της Υπηρεσίας Οικονομικών Πληροφοριών (Financial Information Service) του Centrelink για να μάθετε πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το Δώρο Εργασίας (Work Bonus) προς όφελός σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Η Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες για να εργάζεστε ενώ λαμβάνετε τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Τηλεφωνήστε στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε σε υπάλληλο της FIS. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες για το Δώρο Εργασίας (Work Bonus).

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Μιλήστε σε ένα χρηματοοικονομικό σύμβουλο για καλύτερη ισορροπία μεταξύ εργασίας και διεκδίκησης της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

6.6 Δικαιώματα συνταξιοδοτικής ασφάλισης ενώ εργάζεστε

Σε μια ορισμένη ηλικία έχετε δικαίωμα πρόσβασης στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας ενώ εξακολουθείτε να εργάζεστε. Η ηλικία κατά την οποία μπορείτε να έχετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας εξαρτάται από το έτος γέννησής σας. Η ηλικία πρόσβασης στη συνταξιοδοτική ασφάλιση είναι

γνωστή ως «ηλικία κατοχύρωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος (preservation age). Η ηλικία κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματός σας είναι μεταξύ 55 και 60 ετών. Δείτε το κεφάλαιο 4.4 για να μάθετε πότε μπορείτε να έχετε πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας.

Αφού φτάσετε το όριο της ηλικίας κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματός σας, μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση σε μέρος της συνταξιοδοτικής ασφάλισης σας ενώ εργάζεστε με το να κάνετε ανάληψη μίας τακτικής πληρωμής που συμπληρώνει το μισθό σας. Μπορείτε επίσης να αποδίδετε μέρος του μισθού σας στο συνταξιοδοτικό σας ταμείο.

Αυτή η διαδικασία ονομάζεται μερικές φορές μετάβαση προς τη συνταξιοδότηση (transitioning to retirement).

Εάν είστε ηλικίας 65 ετών ή κάτω και εξακολουθείτε να εργάζεστε, μπορείτε να κάνετε ανάληψη το ανώτατο μέχρι 10 τοις εκατό του υπολοίπου του λογαριασμού συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας κάθε οικονομικό έτος ως μέρος αυτού του συστήματος μετάβασης. Ελέγξτε με το συνταξιοδοτικό ταμείο σας για να μάθετε αν προσφέρει την επιλογή μετάβασης προς τη συνταξιοδότηση. Μπορεί να χρειαστεί να αλλάξετε συνταξιοδοτικό ταμείο αν θέλετε να αποκτήσετε πρόσβαση σε αυτή την επιλογή, καθώς αυτό δεν το επιτρέπουν όλα τα ταμεία.

Οι κανόνες της μετάβασης προς τη συνταξιοδότηση είναι πολύπλοκες. Θα πρέπει να ζητήσετε χρηματοοικονομικές συμβουλές αν σκέφτεστε να χρησιμοποιήσετε αυτή την επιλογή.

Να θυμάστε ότι οι αποταμιεύσεις της συνταξιοδοτικής ασφάλισής σας περιορίζονται από το ποσό που έχετε αποταμιεύσει. Αν κάνετε ανάληψη χρημάτων νωρίτερα, μπορεί να έχετε λιγότερο στην τρίτη ηλικία.

Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της μετάβασης προς τη συνταξιοδότηση εξηγούνται στο βιβλιαράκι «Financial Decisions at Retirement» (Χρηματοοικονομικές Αποφάσεις Συνταξιοδότησης), έκδοση του MoneySmart της ASIC. Μπορείτε να δείτε το βιβλιαράκι στο διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.gov.au ή να παραγγείλετε ένα αντίγραφο καλώντας τη γραμμή πληροφοριών ASIC Infoline στο **1300 300 630**.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με το συνταξιοδοτικό ταμείο σας για να μάθετε τις διαθέσιμες επιλογές που έχετε.

Επικοινωνήστε με τη γραμμή πληροφοριών συνταξιοδοτικής ασφάλισης (Superannuation Info Line) της Εφορίας Αυστραλίας (Australian Taxation Office) για περισσότερες πληροφορίες για το πότε σας επιτρέπετε η πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλιση σας. Τηλεφωνήστε στο **13 10 20**.

Μιλήστε στο Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης Συνταξιοδοτικών Επενδύσεων [National Information Centre for Retirement Investments (NICRI)] για μετάβαση στη συνταξιοδότηση στο **1800 020 110**.

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο MoneySmart της ASIC στη διεύθυνση www.moneysmart.com.au ή διαβάστε το βιβλιαράκι τους «Financial Decisions at Retirement» (Χρηματοοικονομικές

Αποφάσεις Συνταξιοδότησης). Παραγγείλετε ένα αντίγραφο καλώντας τη γραμμή ASIC Infoline στο **1300 300 630**.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Μιλήστε σε ένα χρηματοοικονομικό σύμβουλο αν η πρόσβαση στη συνταξιοδοτική ασφάλισή σας ανταποκρίνεται στις ανάγκες σας. Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers) στο **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

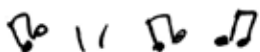
ULTRA
HIP
CLUB

NO OLDIES ALLOWED

Titanium
HIP
CLUB

EVERYONE WELCOME!

7 Το δικαίωμά σας στην υγειονομική περίθαλψη

Οι ηλικιωμένοι έχουν το δικαίωμα να απολαμβάνουν το υψηλότερο δυνατό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας. Για να επιτευχθεί αυτό οι ηλικιωμένοι έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης. Το κεφάλαιο αυτό εξηγεί τις υπηρεσίες και τις επιδοτήσεις που είναι στη διάθεσή σας.

7.1 Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και στο πρόγραμμα Medicare

Το Medicare δίνει σε επιλέξιμα άτομα το δικαίωμα πρόσβασης σε δωρεάν ή επιδοτούμενη υγειονομική περίθαλψη, περιλαμβανομένης της αγωγής από παθολόγους γιατρούς, ειδικούς γιατρούς, οπτικούς, οδοντίατρους και σε ορισμένες περιπτώσεις από συναφείς με την υγεία επαγγελματίες.

Γενικά, η επιλεξιμότητα για το Medicare περιορίζεται σε άτομα που διαμένουν μόνιμα στην Αυστραλία και είναι Αυστραλοί πολίτες, πολίτες της Νέας Ζηλανδίας, κάτοχοι βίζας μόνιμου κατοίκου ή σε ορισμένες περιπτώσεις οι αιτούντες βίζα μόνιμου κατοίκου.

Οι παροχές του Medicare περιλαμβάνουν δωρεάν περίθαλψη και παραμονή ως δημόσιος ασθενής σε δημόσιο νοσοκομείο και επιδοτούμενα φάρμακα μέσω του Συστήματος Φαρμακευτικών Παροχών [Pharmaceutical Benefits Scheme (PBS)].

Ως ασθενής δημοσίου νοσοκομείου που χρηματοδοτείστε μέσω του Medicare δεν μπορείτε να επιλέξετε το γιατρό ή τον χειρουργό σας. Εκτός του νοσοκομειακού συστήματος, οι άνθρωποι μπορούν να επιλέξουν δικό τους γιατρό.

Οι άνθρωποι που καλύπτονται από ιδιωτική ασφάλιση υγείας μπορούν να επιλέξουν το νοσοκομειακό γιατρό ή χειρουργό τους. Το Medicare παρέχει επίσης ένα επίπεδο επιδότησης προς τις ιδιωτικές νοσοκομειακές υπηρεσίες και για εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες, όπως γνωματεύσεις από παθολόγους γιατρούς ή ειδικούς γιατρούς.

Οι άνθρωποι που είναι επιλέξιμοι για το Medicare είναι επίσης επιλέξιμοι για ιατρική περίθαλψη στις χώρες με τις οποίες η Αυστραλία έχει συμφωνία αμοιβαίας υγειονομικής περίθαλψης. Η Αυστραλία έχει συνάψει αυτή τη στιγμή αμοιβαίες συμφωνίες με έντεκα χώρες: το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Νέα Ζηλανδία, την Ιρλανδία, την Ολλανδία, την Ιταλία, τη Μάλτα, τη Σουηδία, τη Φινλανδία, τη Νορβηγία, το Βέλγιο και τη Σλοβενία.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στο Medicare στο **132 011**, ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.humanservices.gov.au/medicare για περισσότερες πληροφορίες.

Για να βρείτε γιατρό, φαρμακείο ή νοσοκομείο κοντά σας, επισκεφθείτε τον Εθνικό Κατάλογο Υπηρεσιών Υγείας (National Health Services Directory) στο διαδικτυακό τόπο www.nhsd.com.au.

Η γραμμή **Healthdirect Australia** είναι μία τηλεφωνική γραμμή συμβουλών υγείας διαθέσιμη όλο το 24ωρο, επτά ημέρες την εβδομάδα. Μπορείτε να καλέσετε το **1800 022 222**

οποιαδήποτε ώρα και να μιλήσετε με έναν πτυχιούχο (registered) νοσηλεύτη.

Η **τηλεφωνική γραμμή βοήθειας εφημερεύοντος γενικού ιατρού (after-hours GP helpline)** αποτελεί μία προέκταση της **Healthdirect Australia**. Ανάλογα με τα συμπτώματα του ατόμου που τηλεφωνεί, ο πτυχιούχος νοσηλεύτης μπορεί να μεταφέρει την κλήση σε εφημερεύοντα γενικό ιατρό. Τηλεφωνήστε στο **1800 022 222**.

Για ποιοτικές πληροφορίες σε θέματα υγείας, επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.healthinsite.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Αν θέλετε να υποβάλετε μία καταγγελία για οποιεσδήποτε υπηρεσίες παρέχει ένας επαγγελματίας υγείας ή νοσοκομείο, επικοινωνήστε με τον αρμόδιο φορέα στην πολιτεία ή την επικράτειά σας:

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Health Services Commissioner, ACT Human Rights Commission	02 6205 2222
NSW	Health Care Complaints Commission	1800 043 159 ή 02 9219 7444
NT	Health and Community Services Complaints Commission	1800 004 474 ή 08 8999 1969
QLD	Health Quality and Complaints Commission	1800 077 308 ή 07 3120 5999

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
SA	Health and Community Services Complaints Commissioner	1800 232 007 ή 08 8226 8666
TAS	Health Complaints Commissioner	1800 001 170 ή 1300 766 725
VIC	Health Services Commissioner	1800 136 066 ή 03 8601 5200
WA	Health and Disability Services Complaints Office	1800 813 583 ή 08 6551 7600

Μπορείτε να υποβάλετε καταγγελία για το Medicare στον Κοινοπολιτειακό Διαμεσολαβητή (Commonwealth Ombudsman) στο **1300 362 072**.

7.2 Εκπτώσεις σε φάρμακα και άλλα σχετικά έξοδα ιατρικής περίθαλψης

Η πλειοψηφία των ηλικιωμένων Αυστραλών δικαιούνται εκπτώσεις για τη μείωση τους κόστους αγοράς φαρμάκων και άλλων εξόδων που σχετίζονται με την υγεία.

(α) Το Σύστημα Φαρμακευτικών Παροχών [Pharmaceutical Benefits Scheme (PBS)]

Το Σύστημα Φαρμακευτικών Παροχών [Pharmaceutical Benefits Scheme (PBS)] βοηθά στην κάλυψη τους κόστους των συνταγογραφούμενων φαρμάκων.

WELL, NO, THERE'S NO CURE FOR
ADULT-ONSET AGEING, BUT THE
GOOD NEWS IS, IT'S ENTIRELY
NATURAL...

Αν έχετε κάρτα Medicare μπορείτε να πάρετε συνταγογραφούμενα φάρμακα με επιδοτούμενο κόστος από το PBS. Το PBS καλύπτει πάνω από 2.600 φάρμακα. Ωστόσο, εάν ο γιατρός σας σας συνταγογραφήσει ένα (πρωτότυπο) φάρμακο που δεν περιλαμβάνεται στη λίστα του PBS, θα χρειαστεί να καταβάλετε το πλήρες κόστος του φαρμάκου.

Αν χρειάζεστε πολλά συνταγογραφούμενα φάρμακα και εσείς ή η οικογένειά σας έχετε φτάσει το όριο του προγράμματος PBS Safety Net, ίσως μπορείτε να λάβετε μία κάρτα PBS Safety Net από το φαρμακοποιό σας. Σύμφωνα με το PBS Safety Net, τα φάρμακά σας θα είναι λιγότερο ακριβά ή δωρεάν για το υπόλοιπο του ημερολογιακού έτους.

Βεβαιωθείτε ότι δείχνετε μια έγκυρη κάρτα Medicare (και μια κάρτα εκπτώσεων αν έχετε) κάθε φορά που σας συνταγογραφούν ένα φάρμακο. Ζητείστε φθηνότερες μάρκες – όλες οι μάρκες του ίδιου φαρμάκου έχουν τα ίδια δραστικά συστατικά, παρόλο που μπορεί να φαίνονται διαφορετικά.

(β) Κάρτα Υγείας Ηλικιωμένων της Κοινοπολιτείας (Commonwealth Seniors Health Card)

Η Κάρτα Υγείας Ηλικιωμένων της Κοινοπολιτείας (Commonwealth Seniors Health Card) παρέχεται σε Αυστραλούς που έχουν φτάσει την ηλικία Σύνταξης Γήρατος (Age Pension), αλλά δεν λαμβάνουν καμία πληρωμή από το Centrelink. Η επιλεξιμότητα εξαρτάται από το ετήσιο εισόδημά σας. Αυτή η κάρτα μπορεί να παρέχει στον κάτοχο της πρόσθετες επιστροφές ιατρικών εξόδων και μεγαλύτερες εκπτώσεις για συνταγογραφούμενα φάρμακα.

(γ) Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card)

Η Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card) παρέχεται στους δικαιούχους της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Παρέχεται επίσης και σε ανθρώπους που λαμβάνουν μερικές άλλες πληρωμές, όπως την Πληρωμή Φροντιστή (Carer Payment) και την Επικουρική Σύνταξη Αναπηρίας (Disability Support Pension).

Μια Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card) σας δίνει το δικαίωμα σε φάρμακα με μειωμένο κόστος σύμφωνα με το Σύστημα Φαρμακευτικών Παροχών [Pharmaceutical Benefits Scheme (PBS)].

Μπορεί επίσης να δικαιούστε διάφορες εκπτώσεις από την Αυστραλιανή Κυβέρνηση. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Μαζική τιμολόγηση (bulk billing) για ραντεβού γιατρών (αυτό επαφίεται στην επιλογή του γιατρού σας)·
- Περισσότερες επιστροφές για ιατρικά έξοδα μέσω του Medicare Safety Net·
- Βοήθεια με υπηρεσίες για άτομα με προβλήματα ακοής μέσω του Γραφείου Υπηρεσιών Ακοής (Office of Hearing Services)· και
- Μειωμένες τιμές για ανακατεύθυνση της αλληλογραφίας σε άλλη διεύθυνση από τα Ταχυδρομεία της Αυστραλίας (Australia Post).

Μπορείτε να λάβετε μερικές από αυτές τις εκπτώσεις της Κυβέρνησης της Αυστραλίας (Australian Government) και για ένα εξαρτώμενο παιδί.

Μπορεί επίσης να δικαιούστε διάφορες εκπτώσεις από τις κυβερνήσεις των πολιτειών και των επικρατειών και από τους δήμους—αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Μειώσεις στα τέλη ακινήτου και ύδρευσης·
- Μειώσεις στους λογαριασμούς ενέργειας·
- Μειωμένες τιμές εισιτηρίων στα μέσα μαζικής μεταφοράς·
- Μειώσεις στα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων· και
- Δωρεάν σιδηροδρομικά ταξίδια.

Οι εκπτώσεις της Κάρτας Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card) διαφέρουν σε κάθε πολιτεία και επικράτεια και ποικίλλουν μεταξύ των δήμων.

(δ) Το Εκτεταμένο Δίκτυ Ασφάλειας του Medicare [Extended Medicare Safety Net (EMSN)]

Το Εκτεταμένο Δίκτυ Ασφάλειας του Medicare [Extended Medicare Safety Net (EMSN)] προσφέρει επιπλέον παροχές Medicare στις οικογένειες της Αυστραλίας και σε άγαμα άτομα που έχουν πληρώσει οι ίδιοι για εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες που είναι επιλέξιμες για κάλυψη από το Medicare. Για να είναι κάποιος επιλέξιμος για κάλυψη από το EMSN πρέπει να ικανοποιεί το όριο των ιδίων εξόδων.

Το EMSN ισχύει για εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες, περιλαμβανόμενων των γενικών γιατρών (GP) και ραντεβού με ειδικούς γιατρούς, καθώς επίσης για πολλές υπηρεσίες παθολογίας και διαγνωστικής απεικόνισης. Όταν κάποιος έχει φτάσει το σχετικό ετήσιο όριο, το Medicare θα καλύψει το 80 τοις εκατό οποιωνδήποτε ιδίων εξόδων για το υπόλοιπο του ημερολογιακού έτους, εκτός από υπηρεσίες όπου ισχύει ένα

ανώτατο όριο ή «πλαφόν παροχών του EMSN» (EMSN benefit cap). Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν γνωματεύσεις, διάφορες διαδικασίες και διαγνωστικές υπηρεσίες απεικόνισης.

Η επιλεξιμότητα για το Εκτεταμένο Δίκτυ Ασφάλειας του Medicare (Extended Medicare Safety Net) υπολογίζεται αυτόματα από το Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services). Οι οικογένειες μπορούν να εγγραφούν στο Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services), έτσι ώστε ο συνδυασμός των ιδίων εξόδων τους να μπορεί να προσμετράται για το σχετικό όριο τους. Οι άγαμοι δεν χρειάζεται να εγγραφούν.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services) στη διεύθυνση www.humanservices.gov.au/pbs ή τηλεφωνήστε στη Γραμμή Πληροφοριών του PBS (PBS Information Line) στο **1800 020 613** για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με το PBS.

Τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 23 00**, ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για πληροφορίες σχετικά με τις εκπτωτικές κάρτες.

Για περισσότερες πληροφορίες, ή για να καταχωρήσετε την οικογένειά σας στο Εκτεταμένο Δίκτυ Ασφάλειας του Medicare (Extended Medicare Safety Net), επικοινωνήστε με το Υπουργείο Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services). Τηλεφωνήστε στο **132 011** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Τηλεφωνήστε στην Γραμμή Σχολίων και Καταγγελιών του Υπουργείου Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services) στο **1800 132 468** για να υποβάλετε παράπονα για τις υπηρεσίες του Centrelink ή του Medicare.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε επίσης με τον Κοινοπολιτειακό Διαμεσολαβητή (Commonwealth Ombudsman) στο **1300 362 072**.

7.3 Πληρωμές κάλυψης ιατρικών εξόδων

Αν λαμβάνετε εισοδηματική ενίσχυση από το Centrelink, μπορεί να δικαιούστε επιπλέον πληρωμές που σας βοηθούν με ιατρικά έξοδα.

(α) Φαρμακευτικό επίδομα

Το φαρμακευτικό επίδομα είναι ένα δεκαπενθήμερο επίδομα που βοηθά με το κόστος της αγοράς συνταγογραφούμενων φαρμάκων. Είναι διαθέσιμο μόνο σε εκείνα τα άτομα που είναι κάτω από το όριο ηλικίτησ της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension) και λαμβάνουν διάφορους τύπους πληρωμών από το Centrelink. Η επιλεξιμότητα υπολογίζεται αυτόματα.

(β) Πληρωμή αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού

Η πληρωμή αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού είναι μία ετήσια πληρωμή σε επιλέξιμα άτομα που αντιμετωπίζουν αυξημένο κόστος ενέργειας στο σπίτι από τη χρήση αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού, όπως το ηλεκτρικό αναπηρικό αμαξίδιο, αντλία καρδιάς ή αντλία ινσουλίνης.

(γ) Πρόγραμμα πληρωμής βοηθημάτων ακράτειας

Το πρόγραμμα πληρωμής βοηθημάτων ακράτειας είναι μία ετήσια πληρωμή που βοηθάει επιλέξιμα άτομα με μόνιμη και σοβαρή ακράτεια με το κόστος των προϊόντων ακράτειας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Τηλεφωνήστε στην γραμμή Αναπηρίας και Φροντιστών (Disability and Carers) του Centrelink στο **132 717**, επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.com.au για περισσότερες πληροφορίες.

Τηλεφωνήστε στην Εθνική Γραμμή Βοήθειας για την Ακράτεια (National Continence Helpline) για περισσότερες πληροφορίες για ζητήματα ακράτειας και για το πρόγραμμα πληρωμής βοηθημάτων ακράτειας στο **1800 33 00 66**.

7.4 Ιδιωτική ασφάλιση υγείας

Η ιδιωτική ασφάλιση υγείας μπορεί να σας δώσει πιο εκτεταμένη και ευέλικτη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

Θα πρέπει να πληρώνετε ασφάλιστρα για να καλύπτεστε από ιδιωτική ασφάλιση υγείας. Αν είστε επιλέξιμοι, μπορεί να δικαιούστε να λάβετε από την κυβέρνηση επιστροφή (rebate) έως 40 τοις εκατό των ιδιωτικών δαπανών υγειονομικής περίθαλψης, ανάλογα με την ηλικία και το εισόδημά σας.

Μερικές φορές οι ηλικιωμένοι αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τις ασφαλιστικές εταιρείες επειδή αυτές πιστεύουν ότι είναι πάρα πολύ μεγάλοι σε ηλικία. Ο νόμος διασφαλίζει ότι η κάλυψη από την ιδιωτική ασφάλιση υγείας σας είναι διαθέσιμη, αν την επιλέξετε, ανεξάρτητα από την ηλικία σας ή οποιαδήποτε χρόνια προβλήματα υγείας που μπορεί να έχετε.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει επίσης να χρεώνουν σε όλους το ίδιο ασφάλιστρο για το ίδιο ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Ωστόσο, οι ασφαλιστικές εταιρείες μπορούν να επιβάλλουν περιόδους αναμονής. Αυτό σημαίνει ότι αν έχετε μία προϋπάρχουσα ιατρική κατάσταση, μπορεί να μην είστε σε θέση να διεκδικήσετε την ιδιωτική ασφάλιση υγείας σας μέχρι και ως 12 μήνες. Να ζητάτε περισσότερες πληροφορίες για τα δικαιώματά σας ή να υποβάλετε καταγγελία αν νομίζετε ότι μπορεί να αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα με ιδιωτική ασφάλιση υγείας.

Μπορείτε να μεταφερθείτε σε παρόμοιο επίπεδο κάλυψης νοσοκομειακής περίθαλψης από μία ασφαλιστική εταιρεία σε άλλη, χωρίς να χρειάζεται περίοδος αναμονής. Ωστόσο, είναι σημαντικό να το ελέγξετε προσεκτικά καθώς ισχύουν κανονικές περίοδοι αναμονής για υψηλότερα επίπεδα παροχών ή για πρόσθετες υπηρεσίες που δεν ήταν διαθέσιμες σύμφωνα με το προηγούμενο ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο πληροφοριών καταναλωτών του Διαμεσολαβητή Ιδιωτικής Ασφάλισης Υγείας (Private Health Insurance Ombudsman) στη διεύθυνση www.privatehealth.gov.au. Ο Διαμεσολαβητής είναι μία ανεξάρτητη υπηρεσία που βοηθά τους καταναλωτές με προβλήματα και ερωτήματα ασφάλισης υγείας. Αυτός ο διαδικτυακός τόπος παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες για κάθε προϊόν ιδιωτικής ασφάλισης υγείας διαθέσιμο στην Αυστραλία, καθώς και γενικές πληροφορίες για το πώς λειτουργεί η ιδιωτική ασφάλιση υγείας. Τηλεφωνήστε στο **1300 737 299** για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική ασφάλιση υγείας.

Το Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικής Ασφάλισης Υγείας (Private Health Insurance Administration Council) είναι ένας ανεξάρτητος φορέας, που έχει συσταθεί θεσμικά και ρυθμίζει τον κλάδο της ιδιωτικής ασφάλισης υγείας. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο τους στην ιστοσελίδα: www.phiac.gov.au/consumers.

Για περισσότερες πληροφορίες για τις επιστροφές (rebate) από κάλυψη ιδιωτικής ασφάλισης υγείας, τηλεφωνήστε στο Medicare στο **1300 554 463**, ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανθρώπινων Υπηρεσιών (Department of Human Services) στη διεύθυνση: www.humanservices.gov.au/privatehealth.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Μπορείτε να υποβάλετε καταγγελία για οποιοδήποτε θέμα που σχετίζεται με την ιδιωτική ασφάλιση υγείας στον Διαμεσολαβητή Ιδιωτικής Ασφάλισης Υγείας (Private Health Insurance Ombudsman) τηλεφωνώντας στο **1800 640 695**.

7.5 Προληπτική περίθαλψη

Υπάρχουν διάφορες προληπτικές υπηρεσίες υγείας για τους ηλικιωμένους Αυστραλούς, περιλαμβανόμενων των εμβολιασμών και των προληπτικών εξετάσεων.

(α) Αντιγριπικός εμβολιασμός

Ετήσιοι αντιγριπικοί εμβολιασμοί είναι διαθέσιμοι δωρεάν σε όλους σας Αυστραλούς ηλικίας 65 ετών και άνω μέσω του γιατρού ή του παρόσας σας εμβολιασμού.

(β) Εμβολιασμός κατά της πνευμονίας

Παρέχεται δωρεάν εμβολιασμός κατά της πνευμονίας σε όλους τους κατοίκους της Αυστραλίας άνω των 65 χρονών μέσω του γιατρού σας ή της υπηρεσίας παροχής εμβολιασμών.

(γ) Εθνικό Πρόγραμμα Προληπτικού Ελέγχου για τον Καρκίνο του Εντέρου (National Bowel Cancer Screening Program)

Το Εθνικό Πρόγραμμα Προληπτικού Ελέγχου για τον Καρκίνο του Εντέρου (National Bowel Cancer Screening Program) παρέχεται δωρεάν σε όλους τους κατοίκους της Αυστραλίας όταν κλείσουν το 50ό, 55ο, 60ό ή 65ο έτος της ηλικίας τους. Μιλήστε με το γιατρό σας.

(δ) Προληπτικός έλεγχος καρκίνου του μαστού

Ο προληπτικός έλεγχος καρκίνου του μαστού παρέχεται δωρεάν σε όλες τις γυναίκες ηλικίας άνω των 40 ετών. Ενθαρρύνονται να κάνουν μαστογραφία (mammoogram) γυναίκες μεταξύ των ηλικιών 50 και 75 κάθε δύο χρόνια. Οι τακτικές υπενθυμίσεις παύουν όταν κλείσετε τα 75 έτη, ωστόσο μπορείτε να συζητήσετε τις συνεχιζόμενες ανάγκες σας όσον αφορά τον προληπτικό έλεγχο με το γιατρό σας.

(ε) Προληπτικός έλεγχος καρκίνου του τραχήλου της μήτρας

Το Εθνικό Πρόγραμμα Προληπτικού Ελέγχου Καρκίνου του Τραχήλου της Μήτρας (National Cervical Cancer Screening Program) ενθαρρύνει τις γυναίκες να κάνουν δωρεάν τεστ

Παπανικολάου κάθε δύο χρόνια μέχρι το 69ο έτος της ηλικίας τους. Οι τακτικές υπενθυμίσεις παύουν όταν κλείσετε τα 70 έτη,· ωστόσο μπορείτε να συζητήσετε τις συνεχιζόμενες ανάγκες σας με το γιατρό σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Καλέστε τη Γραμμή Πληροφοριών για τους Εμβολιασμούς της Αυστραλίας (Immunise Australia Information Line) στο **1800 671 811**.

Καλέστε τη γραμμή πληροφοριών του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου για τον Καρκίνο του Εντέρου (National Bowel Cancer Screening Program) στο **1800 118 868**.

Καλέστε την υπηρεσία BreastScreen Australia, στο **13 20 50**.

Καλέστε τη Γραμμή Πληροφοριών του Προληπτικού Ελέγχου Καρκίνου του Τραχήλου της Μήτρας (Cervical Cancer Screening Information Line) στο **13 15 56**.

7.6 Παρηγορητική Φροντίδα (Palliative Care)

Παρηγορητική φροντίδα είναι η φροντίδα που παρέχεται σε άτομα όλων των ηλικιών που πάσχουν από περιοριστική για τη ζωή νόσο για την οποία υπάρχει μόνο μερική ή και καθόλου προοπτική θεραπείας. Ουσιαστικός στόχος της παρηγορητικής φροντίδας είναι η διατήρηση της ποιότητας της ζωής. Αυτή η μορφή φροντίδας περιλαμβάνει την αντιμετώπιση του πόνου και άλλων συμπτωμάτων ενώ ανταποκρίνεται επίσης και στις φυσικές, συναισθηματικές, πολιτισμικές, κοινωνικές και πνευματικές ανάγκες του ατόμου, της οικογένειάς του και των

φροντιστών του.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Ο γιατρός σας μπορεί να σας προσφέρει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την παρηγορητική φροντίδα.

Το Αυστραλιανό Δίκτυο Γνώσεων για την Παρηγορητική Φροντίδα [Australian Palliative Care Knowledge Network (CareSearch)] είναι μια διαδικτυακή πηγή πληροφοριών με πληροφορίες και αποδείξεις σχετικά με την παρηγορητική φροντίδα για τους ερευνητές, τους επαγγελματίες υγείας, τους ασθενείς και τις οικογένειές τους, και το κοινό γενικότερα. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.caresearch.com.au ή καλέστε **08 7221 8233**.

Ο Αυστραλιανός Οργανισμός Παρηγορητικής Φροντίδας (Palliative Care Australia) έχει μια σειρά φυλλαδίων με λεπτομερείς πληροφορίες για την παρηγορητική φροντίδα που παρέχονται σε διάφορες γλώσσες. Τηλέφωνο **1800 660 055**.

Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε τον Εθνικό Κατάλογο Υπηρεσιών Παρηγορητικής Φροντίδας (National Palliative Care Service Directory). Για να ερευνήσετε το διαδίκτυο για τις υπηρεσίες παρηγορητικής φροντίδας που βρίσκονται κοντά σας, επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο pallcare.gky.com.au/c/pc.

Ο οργανισμός Life Circle παρέχει συμβουλευτική μέσω τηλεφώνου, καθοδήγηση και διαρκή στήριξη σε άτομα που αντιμετωπίζουν ανίατο νόσο, και στις οικογένειές τους. Έχουν επίσης και μια σειρά βοηθητικών ενημερωτικών φυλλαδίων. Καλέστε τη γραμμή, LifeCircle HOPELINE στο **1300 364 673**.

8 Το δικαίωμά σας στη φροντίδα ηλικιωμένων

Η γήρανση μπορεί να φέρει μαζί της και νέες προκλήσεις. Η αρρώστια, αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα μπορεί να κάνουν την καθημερινή ζωή πιο δύσκολη όταν δεν υπάρχει βοήθεια. Έχετε δικαίωμα ενημέρωσης για τις υπηρεσίες φροντίδας των ηλικιωμένων και αξιολόγησης των αναγκών φροντίδας και της επιλέξιμότητάς σας όσον αφορά τις υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται από την Κυβέρνηση της Αυστραλίας. Σε αυτό το κεφάλαιο επεξηγούνται οι διάφοροι τύποι υπηρεσιών φροντίδας που χρηματοδοτούνται από την Κυβέρνηση της Αυστραλίας και παρέχονται μέσω των τοπικών παρόχων φροντίδας.

8.1 Βραχυπρόθεσμη φροντίδα: Φροντίδα μεταβατικού σταδίου (Transition Care) και Ανακουφιστική φροντίδα κατ' οίκον (Respite Care)

Οι υπηρεσίες βραχυπρόθεσμης φροντίδας διατίθενται σε άτομα προχωρημένης ηλικίας που χρειάζονται προσωρινή φροντίδα ύστερα από παραμονή σε νοσοκομείο. Διατίθενται επίσης σε άτομα που χρειάζονται μια προσωρινή διακοπή από τις τρέχουσες συνθήκες τις φροντίδας τους στο σπίτι ή για άτομα με φροντιστή που έχει ανάγκη ξεκούρασης.

(α) Φροντίδα Μεταβατικού Σταδίου (Transition Care)

Το δικαίωμα πρόσβασης σε Φροντίδα Μεταβατικού Σταδίου (Transition Care) είναι για έως 12 εβδομάδες όπου σας παρέχεται θεραπεία χαμηλής έντασης και προσωπική φροντίδα ή νοσηλεία από νοσηλεύτη ύστερα από κάποια παραμονή σε νοσοκομείο. Η φροντίδα παρέχεται ή στο σπίτι σας ή σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων. Το δικαίωμά σας πρέπει να εγκριθεί από μια Ομάδα Αξιολόγησης της Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Assessment Team). Η φροντίδα επιδοτείται όμως μπορεί να επιβαρυνθείτε με μέγιστη χρέωση έως 17,5 τοις εκατό της σύνταξής σας για φροντίδα εκτός ιδρύματος ή 85 τοις εκατό της σύνταξής σας για φροντίδα εντός ιδρύματος. Το ποσό που σας χρεώνεται εξαρτάται από τη δυνατότητά σας να πληρώσετε.

(β) Ανακουφιστική Φροντίδα Κατ' Οίκον (Respite Care)

Αν εσείς ή ο φροντιστής σας έχει ανάγκη ξεκούρασης, μπορείτε να ζητήσετε Ανακουφιστική Φροντίδα Κατ' Οίκον (Respite Care). Οι υπηρεσίες Ανακουφιστικής Φροντίδας Κατ' Οίκον (Respite Care) παρέχονται στο σπίτι σας· εκτός ιδρύματος σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανακουφιστικής Φροντίδας Κατ' Οίκον (National Respite for Carers Program)· ή σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες για τη βραχυπρόθεσμη φροντίδα καλέστε **1800 200 422** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.myagedcare.gov.au.

Για πληροφορίες σχετικά με τη βοήθεια για τους φροντιστές και τη προσωρινή μέριμνα καλέστε το κοινοπολιτειακό κέντρο Commonwealth Respite και Carelink Centre κατά τις ώρες λειτουργίας **1800 052 222** ή το **1800 059 059** για βοήθεια ανακουφιστικής φροντίδας κατ' οίκον σε έκτακτη ανάγκη εκτός ωρών λειτουργίας.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Για να υποβάλετε καταγγελία, καλέστε το, Πρόγραμμα Καταγγελιών για τη Φροντίδα των Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme) στο **1800 550 552**.

Καλέστε το Εθνικό Πρόγραμμα Συνηγόρου Φροντίδας Ηλικιωμένων (National Aged Care Advocacy Program) για πρόσβαση σε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και το πώς να υποβάλετε καταγγελία.

Πολιτεία	Επικοινωνία
ACT	02 6242 5060
NSW Κλήσεις Επαρχίας και Περιφερειών	1800 424 079
NSW Κλήσεις του Sydney	02 9281 3600
NT	08 8982 1111
QLD	1800 818 338
QLD Κλήσεις του Brisbane	07 3637 6000

Πολιτεία	Επικοινωνία
SA	08 8232 5377
TAS	03 6224 2240
VIC	03 9602 3066
WA	08 9479 7566
Λοιπές κλήσεις επαρχίας και περιφερειών	1800 700 600

Για να προχωρήσετε μια καταγγελία, επικοινωνήστε με τον Επίτροπο Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Commissioner) στο **1800 500 294**.

8.2 Φροντίδα ηλικιωμένων στο σπίτι: Το Κοινοπολιτειακό Πρόγραμμα HACCC (HACC Program)

Έχετε δικαίωμα να ζητήσετε πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας των ηλικιωμένων που θα σας βοηθήσουν έτσι ώστε να μπορείτε να παραμείνετε στο σπίτι σας για όσο το δυνατό περισσότερο χρονικό διάστημα. Διατίθενται διάφορα προγράμματα. Το πρόγραμμα που είναι το κατάλληλο για εσάς θα εξαρτάται από το επίπεδο φροντίδας που χρειάζεσθε.

(α) Κοινοπολιτειακό Πρόγραμμα HACC (HACC Program)

Μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε μεμονωμένες υπηρεσίες φροντίδας που σας βοηθούν έτσι ώστε να μπορείτε να μένετε το σπίτι σας μέσω του Κοινοπολιτειακού Προγράμματος HACC (HACC Program) σε όλες τις Πολιτείες εκτός από τη Victoria και τη Western Australia. Στη Victoria και στη Western Australia οι υπηρεσίες βασικής φροντίδας παρέχονται βάσει του πολιτειακού Προγράμματος Οικιακής και Κοινοτικής Φροντίδας [Home and Community Care (HACC) Program]. Αυτές οι υπηρεσίες προσφέρουν στήριξη για τους ηλικιωμένους κατοίκους της Αυστραλίας έτσι ώστε να μπορούν να ζουν πιο ανεξάρτητα στο σπίτι τους και στην κοινωνία και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Νοσηλεία·από νοσηλεύτη
- Υπηρεσίες υγείας παρεμφερών ειδικοτήτων όπως της ποδιατρικής, φυσιοθεραπείας και της λογοπαθολογίας·
- Οικιακή βοήθεια όπως με το καθάρισμα, πλύσιμο και τα ψώνια.
- Προσωπική φροντίδα·
- Κοινωνική στήριξη·
- Συντήρηση και τροποποιήσεις του σπιτιού·
- Βοήθεια με την ετοιμασία γευμάτων στο σπίτι·
- Παροχή έτοιμων γευμάτων στο σπίτι·
- Μεταφορά·

- Αξιολόγηση, φροντίδα πελατών, συντονισμό υπηρεσιών και διαχείριση υποθέσεων.
- Υπηρεσίες συμβουλευτικής αγωγής, πληροφόρησης και συνηγορίας
- Ημερήσια φροντίδα εντός κέντρου· και
- Στήριξη για φροντιστές που περιλαμβάνει τις υπηρεσίες ανακουφιστικής φροντίδας κατ' οίκον (respite care).

Πρόσβαση στις Κοινοπολιτειακές υπηρεσίες HACCC έχουν τα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω (ή 50 ετών και άνω αν είστε Αβορίγινες ή Νησιώτες από την περιοχή Τόρες Στρέϊτ), που ζουν εκτός ιδρύματος και πρόκειται για τον κίνδυνο να χρειαστούν φροντίδα σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων. Μπορεί να ισχύουν χρεώσεις για να χρησιμοποιήσετε τις υπηρεσίες HACCC.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Κοινοπολιτειακό Πρόγραμμα HACCC και τις υπηρεσίες HACCC στη Victoria και Western Australia, παρακαλούμε καλέστε το **1800 200 422** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.myagedcare.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Για να κάνετε καταγγελία επικοινωνήστε με το, Πρόγραμμα Καταγγελιών για τη Φροντίδα των Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme) στο **1800 550 552**.

Καλέστε το Εθνικό Πρόγραμμα Συνηγόρου Φροντίδας Ηλικιωμένων (National Aged Care Advocacy Program) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και για να μάθετε πώς να υποβάλετε μια καταγγελία.

Πολιτεία	Επικοινωνία
ACT	02 6242 5060
NSW Κλήσεις Επαρχίας και Περιφερειών	1800 424 079
NSW Κλήσεις του Sydney	02 9281 3600
NT	08 8982 1111
QLD	1800 818 338
QLD Κλήσεις του Brisbane	07 3637 6000
SA	08 8232 5377
TAS	03 6224 2240
VIC	03 9602 3066
WA	08 9479 7566
Λοιπές κλήσεις επαρχίας και περιφερειών	1800 700 600

Για να προχωρήσετε μια καταγγελία, επικοινωνήστε με τον Επίτροπο Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Commissioner) στο **1800 500 294**.

8.3 Πακέτα φροντίδας κατ' οίκον (Home Care Packages)

Τα Πακέτα φροντίδας κατ' οίκον (Home Care Packages) σας παρέχουν φροντίδα ενώ παραμένετε στο σπίτι σας. Αυτά τα πακέτα φροντίδας είναι κατάλληλα για άτομα που χρειάζονται έναν πλήρη συνδυασμό υπηρεσιών ή συντονισμένες υπηρεσίες για να μπορούν να παραμείνουν στο σπίτι. Ο πάροχος των υπηρεσιών θα δημιουργήσει ένα πακέτο υπηρεσιών προσαρμοσμένο έτσι ώστε να είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες σας. Μπορείτε να διαπραγματευτείτε με τον πάροχο όσον αφορά τα είδη και τα επίπεδα φροντίδας. Οι υπηρεσίες που γίνονται προσιτές μέσω αυτών των πακέτων είναι:

- Προσωπική φροντίδα·
- Νοσηλεία και υπηρεσίες υγείας παρεμφερών ειδικοτήτων·
- Κοινωνική στήριξη·
- Μεταφορά σε ραντεβού·
- Βοήθεια στο σπίτι, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το καθάρισμα και την κηπουρική·
- Συντήρηση και μικροτροποποιήσεις στο σπίτι· και
- Ανακουφιστική Φροντίδα Κατ' Οίκον (Respite)

Θα πρέπει να υποβληθείτε σε αξιολόγηση από την Ομάδα Αξιολόγησης Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Assessment Team) για να έχετε το δικαίωμα να λαμβάνετε ένα Πακέτο Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Package).

Από την 1η Αυγούστου 2013 θα διατίθενται 4 διαφορετικά επίπεδα φροντίδας στο σπίτι· το καθένα ανταποκρίνεται σε διαφορετικό επίπεδο αναγκών φροντίδας.

- Επίπεδο 1 φροντίδας κατ' οίκον: ανάγκες φροντίδας βασικού επιπέδου
- Επίπεδο 2 φροντίδας κατ' οίκον: ανάγκες φροντίδας χαμηλού επιπέδου
- Επίπεδο 3 φροντίδας κατ' οίκον: ανάγκες φροντίδας μέσου επιπέδου
- Επίπεδο 4 φροντίδας κατ' οίκον: ανάγκες φροντίδας υψηλού επιπέδου

Μερικά Πακέτα Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Packages) σύμφωνα με τις ανάγκες του καταναλωτή βάσει Φροντίδας Κατευθυνόμενης από τον Καταναλωτή (Consumer Directed Care), που σας δίνει μεγαλύτερη επιλογή όσον αφορά τους τύπους των υπηρεσιών που προσεγγίζετε και το πώς παρέχονται εκείνες οι υπηρεσίες.

(α) Συμπληρωματικό Επίδομα Άνοιας και Νόησης (Dementia and Cognition Supplement)

Από την 1η Αυγούστου 2013, τα άτομα που έχουν άνοια ή κάποια νοητική βλάβη θα έχουν ένα Συμπληρωματικό Επίδομα Άνοιας και Νόησης (Dementia and Cognition Supplement) σε κάθε επίπεδο του Πακέτου Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Package). Αυτή η πληρωμή καταβάλλεται στον πάροχο των υπηρεσιών φροντίδας στο σπίτι εκ μέρους των δικαιούχων.

Από την 1η Αυγούστου 2013, τα άτομα που λαμβάνουν τα πακέτα υπηρεσιών Community Aged Care Package (CACP), Extended Aged Care at Home (EACH) και Extended Aged Care at Home Dementia (EACHD) θα μεταφερθούν αυτομάτως στο πρόγραμμα Πακέτων Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Packages). Οι δικαιούχοι του πακέτου CACP θα

γίνουν δικαιούχοι του Επίπεδου 2 φροντίδας κατ' οίκον και οι δικαιούχοι των πακέτων EACH και EACHD θα γίνουν δικαιούχοι του Επίπεδο 4 φροντίδας κατ' οίκον. Το Συμπληρωματικό Επίδομα Άνοιας και Νόησης (Dementia and Cognition Supplement) θα παρασχεθεί αυτομάτως σε άτομα που λαμβάνουν πακέτα υπηρεσιών EACHD.

(β) Χρεώσεις για το Πακέτο Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Package)

Μπορεί να ζητηθεί από τους συνταξιούχους να πληρώνουν ένα βασικό ποσό ίσα με έως 17,5 τοις εκατό της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Μπορεί να ζητηθεί απόσους έχουν μεγαλύτερο εισόδημα να πληρώνουν μεγαλύτερο ποσό, έως 50 τοις εκατό του ποσού του εισοδήματος πάνω από τη βασική σύνταξη. Η πρόσβαση που έχει ο καταναλωτής σε πακέτο υπηρεσιών φροντίδας δεν πρέπει να επηρεάζεται από τη δυνατότητά του να πληρώσει τις χρεώσεις, αλλά πρέπει να βασίζεται στην ανάγκη που έχει για τη φροντίδα και την ικανότητα του παρόχου των εγκεκριμένων υπηρεσιών να ανταποκριθεί στη συγκεκριμένη ανάγκη.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες καλέστε **1800 200 422** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.myagedcare.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Για να υποβάλετε καταγγελία, επικοινωνήστε με το Πρόγραμμα Καταγγελιών για τη Φροντίδα των Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme) στο **1800 550 552**.

Καλέστε το Εθνικό Πρόγραμμα Συνηγόρου Φροντίδας Ηλικιωμένων (National Aged Care Advocacy Program) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και πώς να υποβάλετε καταγγελία.

Πολιτεία	Επικοινωνία
ACT	02 6242 5060
NSW Κλήσεις Επαρχίας και Περιφερειών	1800 424 079
NSW Κλήσεις του Sydney	02 9281 3600
NT	08 8982 1111
QLD	1800 818 338
QLD Κλήσεις του Brisbane	07 3637 6000
SA	08 8232 5377
TAS	03 6224 2240
VIC	03 9602 3066
WA	08 9479 7566
Λοιπές κλήσεις επαρχίας και περιφερειών	1800 700 600

Για να προχωρήσετε μια καταγγελία, επικοινωνήστε με τον Επίτροπο Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Commissioner) στο **1800 500 294**.

8.4 Φροντίδα σε Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων

Δεν είναι δυνατό για ορισμένα ηλικιωμένα άτομα να ζουν στο σπίτι τους και πρέπει να μπου σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων. Μερικές μονάδες ίσως να παρέχουν ειδικά προγράμματα σε περιπτώσεις όπου πρόκειται για κάποιες συγκεκριμένες παθήσεις. Η φροντίδα σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων διατίθεται σε άτομα με διαφορετικά επίπεδα αναγκών φροντίδας, και ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ατόμων που έχουν μερική αυτονομία μέχρι αυτών με ανάγκες υψηλού επιπέδου φροντίδας. Η φροντίδα και οι υπηρεσίες που λαμβάνετε θα είναι οι κατάλληλες και προσαρμοσμένες στις ανάγκες σας.

Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν:

- Στέγαση·
- Γεύματα·
- Βοήθεια με την προσωπική περιποίηση συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας με το ντους και το ντύσιμο και
- Νοσηλεία από νοσηλεύτη και άλλες υπηρεσίες.

Μερικές μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων παρέχουν ειδικά προγράμματα για άτομα σε ειδικές περιστάσεις όπως οι μονάδες που ειδικεύονται στην παροχή φροντίδας σε βετεράνους.

Μπορείτε να επιλέξετε τη μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων της προτίμησής σας και να συνεργαστείτε με τον πάροχο της υπηρεσίας για να προσαρμόσετε τη φροντίδα στις ανάγκες σας.

(α) Χρεώσεις των μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων

Οι χρεώσεις που επιβάλλουν οι μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων ποικίλουν και αναλογούν με τη διαμονή και τις υπηρεσίες που παρέχονται. Το ποσό που πληρώνετε θα εξαρτάται και από τη δυνατότητά σας να πληρώσετε.

Ισχύουν διατάξεις για την προστασία των οικοτρόφων που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να πληρώσουν.

Για πρόσβαση σε φροντίδα ηλικιωμένων πρέπει να υποβληθείτε σε αξιολόγηση των αναγκών σας από μια Ομάδα Αξιολόγησης Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Assessment Team).

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες καλέστε **1800 200 422** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.myagedcare.gov.au.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Για να κάνετε καταγγελία επικοινωνήστε με το, Πρόγραμμα Καταγγελιών για τη Φροντίδα των Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme) στο **1800 550 552**.

Καλέστε το Εθνικό Πρόγραμμα Συνηγόρου Φροντίδας Ηλικιωμένων (National Aged Care Advocacy Program) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και πώς να υποβάλετε καταγγελία.

Πολιτεία	Επικοινωνία
ACT	02 6242 5060
NSW Κλήσεις Επαρχίας και Περιφερειών	1800 424 079
NSW Κλήσεις του Sydney	02 9281 3600
NT	08 8982 1111
QLD	1800 818 338
QLD Κλήσεις του Brisbane	07 3637 6000
SA	08 8232 5377
TAS	03 6224 2240
VIC	03 9602 3066
WA	08 9479 7566
Λοιπές κλήσεις επαρχίας και περιφερειών	1800 700 600

Για να προχωρήσετε μια καταγγελία, επικοινωνήστε με τον Επίτροπο Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Commissioner) στο **1800 500 294**.

8.5 Τα δικαιώματά σας σε φροντίδα στο σπίτι και σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων

Όλοι όσοι λαμβάνουν φροντίδα ηλικιωμένων χρηματοδοτούμενη από την Κοινοπολιτειακή Κυβέρνηση, είτε στο σπίτι ή σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων, έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν φροντίδα ποιότητας. Ο πάροχος των υπηρεσιών πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές ποιότητας που καθορίζει η Κυβέρνηση τη Αυστραλίας.

Αν λαμβάνετε Πακέτο Φροντίδας Κατ' Οίκον (Home Care Package) χρηματοδοτούμενο (funded) από την Κοινοπολιτειακή Κυβέρνηση, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις σας καθορίζονται στο Χάρτη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σχετικά με τη φροντίδα στο σπίτι (Charter of Rights and Responsibilities for Home Care). Αν είστε σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων, τα δικαιώματά σας καθορίζονται Χάρτη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σχετικά με τη φροντίδα στο σπίτι (Charter of Residents' Rights and Responsibilities for Home Care). Έχετε δικαίωμα:

- Σε μεταχείριση που αναγνωρίζει την αξιοπρέπεια·
- Στο σεβασμό της ιδιωτικότητάς σας·
- Να λαμβάνετε φροντίδα χωρίς να αισθάνεστε υποχρεωμένοι σε αυτούς που παρέχουν τη φροντίδα·
- Να συμμετέχετε στην επιλογή της φροντίδας που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες σας, όπως έχουν κριθεί, από τις υπηρεσίες που διατίθενται. και
- Σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και σε πληροφορίες που σας αφορούν.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Παραγγείλετε αντίτυπα του Χάρτη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σχετικά με τη φροντίδα στο σπίτι (Charter of Residents' Rights and Responsibilities for Home Care) τηλεφωνώντας στο **1800 200 422**.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Οι πάροχοι της φροντίδας ηλικιωμένων κάνουν το παν για να παρέχουν φροντίδα και υπηρεσίες ποιότητας για τους ηλικιωμένους της Αυστραλίας. Αν υπάρχει κάτι που σας απασχολεί σχετικά με τη φροντίδα που λαμβάνετε εσείς ή κάποιος άλλος, έχετε δικαίωμα να υποβάλετε καταγγελία για τη φροντίδα ή τις υπηρεσίες χωρίς να φοβηθείτε ότι θα χάσετε τη φροντίδα ή ότι θα βρεθείτε σε μειονεκτική θέση. Κατ' αρχήν, συνιστάται να αναφέρετε οποιοδήποτε θέμα που σας απασχολεί στον πάροχο των υπηρεσιών.

Αν δεν καταφέρετε να επιλύσετε το θέμα της καταγγελίας σας, μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Πρόγραμμα Καταγγελιών Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme). Αυτή είναι μια δωρεάν υπηρεσία όπου μπορεί ο καθένας να αναφέρει θέματα που τον απασχολούν σχετικά με την ποιότητα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα που λαμβάνουν υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων χρηματοδοτούμενες από την Κυβέρνηση της Αυστραλίας. Στα θέματα που σας απασχολούν μπορεί να συμπεριλαμβάνονται η ποιότητα της φροντίδας, η επιλογή δραστηριοτήτων, η προσωπική φροντίδα, η τροφοδοσία, η επικοινωνία ή το φυσικό περιβάλλον.

Καλέστε το Πρόγραμμα Καταγγελιών Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme) στο **1800 550 552**.

Καλέστε το Εθνικό Πρόγραμμα Συνηγούρου Φροντίδας Ηλικιωμένων (National Aged Care Advocacy Program) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και πώς να υποβάλετε καταγγελία.

Πολιτεία	Επικοινωνία
ACT	02 6242 5060
NSW Κλήσεις Επαρχίας και Περιφερειών	1800 424 079
NSW Κλήσεις του Sydney	02 9281 3600
NT	08 8982 1111
QLD	1800 818 338
QLD Κλήσεις του Brisbane	07 3637 6000
SA	08 8232 5377
TAS	03 6224 2240
VIC	03 9602 3066
WA	08 9479 7566
Λοιπές κλήσεις επαρχίας και περιφερειών	1800 700 600

Για να προχωρήσετε μια καταγγελία, επικοινωνήστε με τον Επίτροπο Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Commissioner) στο **1800 500 294**.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Υπηρεσία για τον έλεγχο προτύπων και διαπίστευσης του τομέα της φροντίδας ηλικιωμένων (Aged Care Standards and Accreditation Agency) στο **1800 288 025**, σχετικά με την ποιότητα και τα πρότυπα φροντίδας σε μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων έως την 1η Ιανουαρίου 2014 και όσον αφορά τη φροντίδα στο σπίτι έως την 1η Ιουλίου 2014. Μετά από αυτήν την ημερομηνία, θα καλείτε την Αυστραλιανή Υπηρεσία για την Ποιότητα της Φροντίδας των Ηλικιωμένων (Australian Aged Care Quality Agency).

HOME
SWEET
AGED CARE
HOME

9 Το δικαίωμά σας να επιλέξετε τον τόπο κατοικίας σας

Έχετε δικαίωμα να επιλέξετε που θα μένετε. Όσο προχωρεί η ηλικία, οι στεγαστικές σας ανάγκες μπορεί να αλλάξουν. Για παράδειγμα, ίσως να γίνετε λιγότερο αυτόνομοι, να επιλέξετε να πάτε σε μικρότερη ή φθηνότερη οικία ή να επιθυμείτε να ζείτε πιο κοντά στην οικογένειά σας. Να γνωρίζετε τα δικαιώματά σας σε καθεμία απ' αυτές τις περιπτώσεις. Σε αυτό το κεφάλαιο παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες στεγαστικές επιλογές που διατίθενται για τους συνταξιούχους.

9.1 Παραμονή στο σπίτι: οικονομικές επιλογές

Αν θέλετε να παραμείνετε στο ίδιο σας το σπίτι όμως νομίζετε ίσως δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα, υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, πέρα από την πώλησή του, που ίσως να σας βοηθούν να διατηρήσετε το σπίτι σας. Να γνωρίζετε ότι αυτές οι λύσεις μπορεί να επιδράσουν στη Σύμβαση Γήρατος (Age Pension). Είναι δυνατό επίσης να επιδράσουν και στους φόρους που πληρώνετε.

Οι παρακάτω τρεις πιθανές λύσεις είναι δυνατό να προσφέρουν και επιπρόσθετο εισόδημα για τα άτομα που θέλουν να παραμείνουν στο σπίτι τους.

- **Διπλή κατοικία (dual occurance):** Ίσως να είναι δυνατό να μετατρέψετε το σπίτι σας σε δύο κατοικίες. Επομένως θα μπορείτε να ενοικιάσετε ή να πωλήσετε το ένα μισό του σπιτιού σας.

- **Οικότροφοι και ενοικιαστές:** Ίσως να σας είναι δυνατό να ενοικιάσετε δωμάτια σε οικότροφους. Τέτοια μέτρα μπορεί να επιδράσουν στη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και στους φόρους που πληρώνετε.
- **Αντίστροφες υποθήκες:** Η αντίστροφη υποθήκη (reverse mortgage) σας επιτρέπει να πάρετε ενυπόθηκο δάνειο σύμφωνα με την καθαρή αξία (equity) του ακινήτου σας ενώ εξακολουθείτε να μένετε μέσα. Η αντίστροφη υποθήκη θα μειώσει την καθαρή αξία του σπιτιού σας που σας ανήκει. Διαβάστε το κεφάλαιο 4.9 για σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την αντίστροφη υποθήκη.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για πληροφορίες σχετικά με τη στέγαση για τους ηλικιωμένους και πώς οι διάφορες λύσεις θα επιδράσουν στις συντάξεις και στα επιδόματα που παίρνετε, επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με υπάλληλο FIS.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Ζητήστε συμβουλή από οικονομικό σύμβουλο σχετικά με τις φορολογικές συνέπειες της δημιουργίας εισοδήματος από το σπίτι σας. Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

9.2 Παραμονή στο σπίτι: Τροποποιήσεις και συντήρηση του σπιτιού

Η εκτέλεση τροποποιήσεων στο σπίτι σας μπορεί να σας βοηθήσει να παραμείνετε ανεξάρτητοι. Στις τροποποιήσεις συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η εγκατάσταση χειρολαβών στο μπάνιο, βρύσες με λεβιέ ή ράμπες πρόσβασης.

Οι υπηρεσίες οικιακής συντήρησης παρέχουν βοήθεια όπως κηπουρική και κόψιμο του χόρτου. Μπορείτε επίσης να εγκαταστήσετε προσωπικούς και ιατρικούς συναγερμούς. Συγκρίνετε πόσο κοστίζουν οι ανακαινίσεις και τροποποιήσεις με το κόστος των άλλων λύσεων όπως, φερ' ειπείν, της μετακόμισης, ειδικά αν οι ανάγκες σας πρόκειται να αλλάξουν σύντομα. Προγραμματίζετε προσεκτικά το τι θα κάνετε για να μειώσετε πόσες φορές μπορεί να χρειαστεί να μετακομίσετε.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Διαβάστε το βιβλιάριο σχετικά με τις στεγαστικές λύσεις για τους ηλικιωμένους και τις οικογένειές τους από το Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών (Department of Social Services) με τίτλο «Accommodation Choices for Older Australians and their Families: What Older Australians and their Families Need to Know». Για να παραγγείλετε ένα αντίτυπο καλέστε το **1800 050 009** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.dss.gov.au.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Τα Κέντρα Αυτόνομης Διαβίωσης Αυστραλίας (Independent Living Centres Australia) παρέχουν συμβουλή σχετικά με τις ανακαινίσεις, εξοπλισμό και βοηθήματα που διευκολύνουν τη διαβίωση στο σπίτι. Καλέστε την Εθνική Γραμμή Πληροφοριών στο **1300 885 886**.

Τα Κοινοπολιτειακά προγράμματα φροντίδας των ηλικιωμένων παρέχουν υπηρεσίες έτσι ώστε να μπορείτε να παραμείνετε στο σπίτι σας και που περιλαμβάνουν τις τροποποιήσεις και συντήρηση του σπιτιού. Καλέστε το κοινοπολιτειακό πρόγραμμα, Home and Community Care (HACC) στο **1800 200 422** ή το Κοινοπολιτειακό κέντρο ανακουφιστικής φροντίδας κατ' οίκον Respite and Carelink Centre στο **1800 052 022**.

Μερικές πολιτείες και επικράτειες προσφέρουν περισσότερη βοήθεια:

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NSW	Home Modification and Maintenance Services	02 6622 8386
NT	Community Adult Health Team	08 8922 7180
QLD	Home Assist Secure, Department of Housing and Public Works	1300 880 882
VIC	Archicentre Home Services, Home Renovation Service	1300 136 513

9.3 Πώληση του σπιτιού σας

Μερικά ηλικιωμένα άτομα σκέφτονται να πωλήσουν το οικογενειακό τους σπίτι επειδή χρειάζονται μικρότερο σπίτι ή επειδή θέλουν να μετακομίσουν σε οικισμό συνταξιούχων (retirement village) ή σε μονάδα φροντίδας των ηλικιωμένων. Μερικά ηλικιωμένα άτομα πηγαίνουν και κατοικούν με μέλη της οικογένειας για να έχουν περισσότερη στήριξη. Η πώληση του οικογενειακού σπιτιού μπορεί να παρέχει και κάποιο επιπρόσθετο όφελος επειδή ίσως να αποδεσμεύσει το περιθώριο αξίας (equity) του σπιτιού σας.

Η πώληση του σπιτιού σας μπορεί να επιδράσει στα συνταξιοδοτικά σας δικαιώματα όσον αφορά τη Σύμβαση Γήρατος (Age Pension). Όταν κριθείτε δικαιούχοι της Σύμβασης Γήρατος (Age Pension), το σπίτι σας δεν υπολογίζεται ως περιουσιακό στοιχείο. Ωστόσο, αν εισπράττετε κέρδος από την πώληση του σπιτιού σας αφού αγοράσετε κάτι φθηνότερο, μερικό από το ποσό του κέρδους μπορεί να υπολογιστεί όταν το Centrelink υπολογίζει τη Σύμβαση Γήρατος (Age Pension) σας.

Από τον Ιούλιο 2014 έως τον Ιούνιο 2017, οι συνταξιούχοι άνω της ηλικίας Σύμβασης Γήρατος (Age Pension) που αλλάζουν σε «φθηνότερο» σπίτι (downsize) απαλλάσσονται από τον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων (assets test) όσον αφορά μερικό από το κέρδος από την πώληση του οικογενειακού σπιτιού.

Οι δικαιούχοι συνταξιούχοι πρέπει:

- Αλλάξουν σε σπίτι «φθηνότερο» μεταξύ 1η Ιουλίου 2014 και 30 Ιουνίου 2017.
- Να είχαν ελάχιστη περίοδο 25 χρόνων κατοικίας στο προηγούμενο σπίτι τους πριν από την πώλησή του· και

- Να επενδύσουν είτε \$200.000 των επιπλέον εσόδων
Ή το ελάχιστο ποσό ίσα με 80 τοις εκατό των επιπλέον εσόδων προκειμένου το μέγιστο ποσό να είναι \$200.000 κατατεθειμένο σε ειδικό λογαριασμό.

Η ορολογία «downsize» (αλλαγή σε φθηνότερο) σπίτι αναφέρεται στις περιπτώσεις όπου η τιμή το νέου σπιτιού στην Αυστραλία είναι χαμηλότερη από την τιμή πώλησης του παλιού σπιτιού στην Αυστραλία.

Τα χρήματα που επενδύονται στον ειδικό λογαριασμό και οποιαδήποτε εισπραξη απ' αυτά δεν υπολογίζονται στον έλεγχο πόρων (means test) για μέγιστη περίοδο 10 χρόνων.

Οι συνταξιούχοι που πωλούν για να αγοράσουν άλλη κατοικία ίσως να απαλλάσσονται από τον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων (asset test) για έως 12 μήνες αν τα χρήματα από την πώληση του σπιτιού της οικογένειας χρησιμοποιηθούν για την αγορά άλλου σπιτιού.

Μερικές φορές είναι απαραίτητο να αποδεσμεύσετε έσοδα από το οικογενειακό σας σπίτι με την πώλησή του, ασχέτως αν αυτό θα επηρεάσει τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Οι περιστάσεις του καθένα είναι διαφορετικές. Βεβαιωθείτε ότι αποκτάτε συμβουλή για την επίδραση που θα έχει η πώληση του σπιτιού σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με υπάλληλο FIS.

Τηλεφωνήστε στη γραμμή πληροφοριών Infoline της ASIC στο **1300 300 630**.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Θα πρέπει να ζητήσετε νομική βοήθεια αν πωλείτε το σπίτι σας. Ο δικηγορικός σύλλογος στην πολιτεία ή την επικράτειά σας μπορεί να σας βοηθούν να βρείτε έναν ιδιωτικό δικηγόρο ή να σας παραπέμψει σε ένα κοινοτικό νομικό κέντρο.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

9.4 Συγκατοίκηση με μέλη της οικογένειας

Όσο προχωρεί η ηλικία, ίσως να σκεφτείτε να συγκατοικήσετε με κάποιο μέλος της οικογένειας, είτε στο σπίτι του ή σε διαμερισμάκι (granny flat) επάνω στο οικόπεδό του. Ίσως να σκεφτείτε επίσης να συμβάλετε κάποια χρηματική συνεισφορά σε ανταλλαγή για το δικαίωμα να συγκατοικήσετε με μέλη της οικογένειας. Μερικά μέτρα προφύλαξης για να μην χάσετε τα χρήματά σας ή το μερίδιο του ακινήτου σας σε περίπτωση που τα πράγματα δεν πάνε καλά με αυτήν τη λύση.

1. Φροντίστε για συμφωνητικό σε έγγραφη μορφή:

Σε περίπτωση που συμβάλετε χρήματα η περιουσιακό στοιχείο σε διαμερισμάκι (granny flat) που ανήκει σε άλλον, συντάξτε ένα συμφωνητικό ως απόδειξη ότι σας ανήκει μερίδιο του ακινήτου.

2. Ζητήστε ανεξάρτητη νομική συμβουλή:

Συμβουλευτείτε δικηγόρο διαφορετικό απ' αυτόν που συμβουλεύει τα μέλη της οικογένειάς σας.

3. Δημιουργήστε εφεδρικό σχέδιο: Σκεφτείτε τι θα απογίνετε εσείς αν δεν πάνε καλά τα πράγματα, για παράδειγμα, αν διαλύσουν οι σχέσεις σας με την οικογένειά σας ή αν διαλύσει η σχέση μεταξύ του μέλους της οικογένειά σας και του/της συντρόφου του/της.

4. Μάθετε αν θα επηρεαστεί η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension): Αν αλλάξουν οι περιστάσεις όσον αφορά την κατοικία σας, αυτό μπορεί να επιδράσει τα συνταξιοδοτικά σας δικαιώματα. Το Centrelink έχει ειδικούς κανόνες για τα διαμερισμάκια των ηλικιωμένων τύπου «granny flat». Μπορεί να ισχύουν οι «κανόνες δωρεάς» του Centrelink σε περίπτωση που η συμβολή σας για το διαμερισμάκι (granny flat) είναι υπερβολική.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Διαβάστε το βιβλιαράκι σχετικά με τις στεγαστικές λύσεις για τους ηλικιωμένους και τις οικογένειές τους από το υπουργείο Υπουργείο Οικογενειών, Κοινοτικών Υπηρεσιών Στέγασης και Υποθέσεων Αυτοχθόνων (Department of Families, Housing Community Services and Indigenous Affairs) με τίτλο «Accommodation Choices for Older Australians and their Families: What Older Australians and their Families Need to

Know». Για να παραγγείλετε ένα αντίτυπο καλέστε το **1800 050 009** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.dss.gov.au.

Επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με υπάλληλο της FIS.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Επικοινωνήστε με την Νομική Αρωγή (Legal Aid) της πολιτείας ή επικράτειάς σας για νομικές συμβουλές, παραπομπές και, σε μερικές περιπτώσεις, συμβουλές.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

Ο δικηγορικός σύλλογος στην πολιτεία ή την επικράτεια σας μπορεί να σας βοηθούν να βρείτε έναν ιδιωτικό δικηγόρο ή να σας παραπέμψει σε ένα κοινοτικό νομικό κέντρο.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

9.5 Οικισμοί συνταξιούχων και χρεώσεις

Οι οικισμοί συνταξιούχων (retirement villages) είναι κοινότητες κατοίκων που ζουν σε ιδιωτική κατοικία ενώ μοιράζονται κοινόχρηστες ανέσεις. Οι οικισμοί συνταξιούχων μπορεί να αποτελούνται από διαμερίσματα ανεξάρτητης βίωσης όπου το άτομο φροντίζει τον εαυτό του (Independent Living Units) ή από διαμερίσματα με εξυπηρέτηση (Assisted Living) ή και τα δύο. Μερικοί οικισμοί συνδέονται με μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων. Αν μετακομίσετε από ένα τύπο στέγασης σε άλλο μπορεί να σας απαιτηθεί να συνάψετε νέο συμβόλαιο για το οποίο μπορεί να ισχύουν έξοδα.

Οι χρεώσεις που επιβάλλονται από τους οικισμούς συνταξιούχων μπορεί να είναι περίπλοκες. Συνήθως απαιτείται από εσάς να πληρώσετε ποσό συνεισφοράς για την εισαγωγή. Αυτό το ποσό μπορεί να είναι ίσα με την τιμή αγοράς ενός διαμερίσματος ή λιγότερο. Να γνωρίζετε ότι αν έχετε πληρώσει συνεισφορά εισαγωγής, αυτό δεν σημαίνει ότι έχετε αυτομάτως την ιδιοκτησία του διαμερίσματος ή σπιτιού σας.

Χρειάζεται επίσης να πληρώνετε τις συνεχιζόμενες δαπάνες παροχής υπηρεσιών για τις υπηρεσίες και εγκαταστάσεις. Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε τι θα πρέπει να πληρώνετε και τότε αυξάνονται αυτές οι χρεώσεις.

Μπορεί να σας απαιτηθεί να πληρώσετε «χρέωση εξόδου» (exit fee), «χρέωση αναχώρησης» (departure fee) ή «ετεροχρονισμένη χρέωση διαχείρισης» (deferred management fee) (DMF) για να φύγετε από τον οικισμό. Αυτή η χρέωση μπορεί να φτάσει μέχρι δεκάδες χιλιάδες δολάρια. Μπορεί επίσης να σας απαιτηθεί να πληρώσετε χρέωση ανακαίνισης (refurbishment fee). Ο οικισμός συνταξιούχων μπορεί επίσης να έχει δικαίωμα σε μερικό από το κεφαλαιακό κέρδος από το ακίνητό σας αν η κατοικία σας ανήκει σε σας και έχετε το δικαίωμα επομένως να την πωλήσετε. Όταν φύγετε, μπορεί επίσης να απαιτηθεί από το διαχειριστή να σας πληρώσει «δικαιώματα εξόδου» (exit entitlements) ή να σας επιστρέψει το ποσό της συνεισφοράς εισαγωγής. Μάθετε τι θα πρέπει να πληρώσετε και τι μπορείτε να λάβετε αν φύγετε από τον οικισμό.

Η μετακόμιση σε οικισμό συνταξιούχων μπορεί να επιδράσει στα συνταξιοδοτικά σας δικαιώματα για τη Σύμβαση Γήρατος (Age Pension).

Συναλλαγή σχετικά με οικισμό συνταξιούχων διαφέρει συνήθως από τη συνήθη συναλλαγή ακινήτου. Θα έχετε την ιδιοκτησία

του διαμερίσματος ή σπιτιού σας αν ο οικισμός συνταξιούχων έχει ξεχωριστούς τίτλους κυριότητας (strata title). Υπάρχουν πολλοί διάφοροι τύποι οικισμών συνταξιούχων και η μειοψηφία έχει ξεχωριστούς τίτλους ιδιοκτησίας (strata title).

Οι κάτοικοι ενός οικισμού συνταξιούχων μπορούν να δημιουργήσουν «Επιτροπή Κατοίκων» (Residents' Committee) για να επιβλέπει το πώς ξοδεύει η διαχείριση τα χρήματα στον οικισμό. Υπάρχουν ορισμένες αποφάσεις που δεν μπορεί να πάρει η διαχείριση χωρίς συναίνεση από τους κατοίκους.

Ζητήστε νομική συμβουλή σχετικά με το συμβόλαιο και τη δήλωση γνωστοποίησης. Βρείτε δικηγόρο εξοικειωμένο με τους οικισμούς συνταξιούχων. Μπορεί να σας εξηγήσει όλα τα τέλη και τις χρεώσεις και αν θα έχετε την κυριότητα του ακινήτου σας. Ζητήστε να σας εξηγήσει τα υπέρ και τα κατά του συμβολαίου σας.

Πολλοί άνθρωποι είναι ικανοποιημένοι με την απόφασή τους να μετακομίσουν σε οικισμό συνταξιούχων και βρίσκουν τον τρόπο ζωής πολύ κατάλληλο. Βεβαιωθείτε ότι η απόφασή σας είναι πλήρως ενημερωμένη για να αποφύγετε τη φασαρία μιας επόμενης μετακόμισης.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Διαβάστε το βιβλιαράκι σχετικά με τις στεγαστικές λύσεις για τους ηλικιωμένους και τις οικογένειές τους από το Υπουργείο Οικογενειών, Κοινοτικών Υπηρεσιών Στέγασης και Υποθέσεων Αυτοχθόνων (Department of Families, Housing Community Services and Indigenous Affairs) με τίτλο «Accommodation Choices for Older Australians and their Families: What Older Australians and their Families Need to Know». Διατίθενται αντίτυπα αν καλέσετε **1800 050 009** ή μέσω διαδικτύου στο διαδικτυακό τόπο www.dss.gov.au.

Μιλήστε με το σύλλογο που αντιπροσωπεύει τους κατοίκους των οικισμών συνταξιούχων στην πολιτεία ή επικράτειά σας. Αυτοί οι οργανισμοί αντιπροσωπεύουν τους κατοίκους των οικισμών συνταξιούχων και τους διαχειρίζονται κάτοικοι του ίδιου του οικισμού.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	ACT Retirement Villages Residents Association	02 6230 0460
NSW	Retirement Village Residents Association	1300 787 213
Qld	Association of Residents of Queensland Retirement Villages	0424 251 646
SA	South Australian Retirement Village Residents Association	08 8232 0422
Vic	Residents of Retirement Villages of Victoria	03 9015 8402
WA	Retirement Complexes Residents Association	0448 812 888

Για να μάθετε πώς μπορεί να επηρεαστεί η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) σας, επικοινωνήστε με την υπηρεσία πληροφοριών Υπηρεσία Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Service (FIS)] του Centrelink στο **13 23 00** και ζητήστε να μιλήσετε με υπάλληλο της FIS.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Η κάθε πολιτεία και επικράτεια έχει δική της νομοθεσία σχετικά με τους οικισμούς συνταξιούχων. Για να κάνετε καταγγελία ή να ζητήσετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επίλυση διαφορών, καλέστε την αρμόδια υπηρεσία στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Fair Trading, Office of Regulatory Services	02 6207 3000
	A.C.T. Civil and Administrative Tribunal	02 6207 1740
NSW	Office of Fair Trading Specialist Support Unit	1800 625 963
NT	Consumer Affairs	1800 019 319
Qld	Residential Services Unit, Department of Housing and Public Works	07 3008 5824
	Queensland Civil and Administrative Tribunal	1300 753 228
SA	Disability, Ageing and Carers, Department of Families and Communities	08 8204 2420
	Residential Tenancies Tribunal	131 882
Tas	Consumer Affairs and Fair Trading	1300 65 44 99
Vic	Consumer Affairs Victoria	1300 55 81 81

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
	Residential Tenancies List, Victorian Civil and Administrative Tribunal	03 9628 9800
WA	Seniors' Housing Centre, Department of Commerce	1300 367 057
	Retirement Villages Disputes Tribunal	08 9219 3111

Βρείτε δικηγόρο, πεπειραμένο στα συμβόλαια οικισμών συνταξιούχων, μέσω της δικηγορικής ένωσης στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

9.6 Μετακόμιση σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων

Σ' ένα ορισμένο σημείο, μερικά άτομα μετακομίζουν σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων για να λαμβάνουν την κατάλληλη φροντίδα σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Εκτός από στέγαση, οι μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων παρέχουν γεύματα, καθάρισμα, νοσηλεία και βοήθεια με την προσωπική περιποίηση του ατόμου, όπως με το ντους και το ντύσιμο.

Το δικαίωμά σας για εισαγωγή σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων βασίζεται στις ανάγκες φροντίδας σας όπως έχουν κριθεί από την Ομάδα Αξιολόγησης Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Assessment Team).

Η εισαγωγή σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων μπορεί να επιδράσει στις πληρωμές της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Γενικά, όταν κατοικείτε στο οικογενειακό σας σπίτι, το σπίτι δεν υπολογίζεται στον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων (assets test) για τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) Αυτή η απαλλαγή από τον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων ισχύει για τα πρώτα δύο χρόνια ύστερα από την εισαγωγή σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων. Κατά τη λήξη των δύο χρόνων, η αξία του πρώην σπιτιού σας υπολογίζεται στο σύνολο των περιουσιακών σας στοιχείων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτή η διετής περίοδος παρατείνεται.

Αν πληρώσετε εφάπαξ ποσό στεγαστικής εγγύησης (accommodation bond), όταν μετακομίσετε σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων, αυτό το ποσό εγγύησης δεν υπολογίζεται στον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension). Το ποσό εγγύησης είναι εκτός του υπολογισμού μέχρι που να επιστραφεί σε σας, ή στην κληρονομαία περιουσία σας ή όταν φύγετε από τη μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, δείτε το κεφάλαιο 8.4.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Καλέστε την υπηρεσία My Aged Care στο **1800 200 422** ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα My Aged Care στο διαδικτυακό τόπο www.myagedcare.gov.au.

Τηλεφωνήστε στο Centrelink στο **13 23 00** ή επισκεφθείτε το δικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Καλέστε το Πρόγραμμα Καταγγελιών Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Complaints Scheme) στο **1800 550 552**. Δείτε το κεφάλαιο 8 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων και πώς να κάνετε καταγγελία.

MART

10 Το δικαίωμά σας να μην είστε θύματα βίας και κακομεταχείρισης

Δικαίωμά σας είναι να αισθάνεστε ασφαλείς και σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειας του. Αυτό το κεφάλαιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη διατήρηση της ατομικής ασφάλειας και την αποφυγή της βίας και κακομεταχείρισης κατά την τρίτη ηλικία.

10.1 Βοήθεια σε περίπτωση που βιώνετε βία ή κακομεταχείριση

Μερικοί ηλικιωμένοι δεν νιώθουν ασφαλείς επειδή βιώνουν βία, κακομεταχείριση ή παρενοχλήσεις από μέλος της οικογένειας, σύντροφο, γείτονα, φροντιστή, φιλικό πρόσωπο ή οποιονδήποτε τρίτον. Η κακομεταχείριση υπάρχει σε πολλές μορφές. Μπορεί να είναι η λεκτική παρενόχληση, η παραμέληση των αναγκών του ατόμου, ο περιορισμός του ατόμου δίνοντας του υπερβολικά φάρμακα ή ο φυσικός περιορισμός. Σε ορισμένες περιπτώσεις η κακομεταχείριση συνεπάγεται το ξύλο ή χαστούκι ή άλλες μορφές σωματικής κακομεταχείρισης.

Αποδεκτή δεν είναι καμία μορφή κακομεταχείρισης και πρέπει να ζητήσετε βοήθεια αν εσείς ή κάποιο γνωστό σας πρόσωπο βιώνει τέτοια πράγματα.

Αν εσείς ή κάποιος που γνωρίζετε βιώνει βία ή κακομεταχείριση, πρέπει να ειδοποιήσετε αμέσως την αστυνομία. Διατίθεται υποστήριξη.

Μπορείτε επίσης να επικοινωνήσετε με ειδικευμένες υπηρεσίες για την κακομεταχείριση ηλικιωμένων. Αυτές οι υπηρεσίες είναι δωρεάν και τηρούν εχεμύθεια και σας δίνουν περισσότερες πληροφορίες και σας βοηθούν να μιλήσετε. άφοβα. Μπορείτε επίσης να μιλήσετε με το γιατρό σας και να ζητήσετε πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής αγωγής.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Αν βιώνετε βία ή νιώθετε απειλούμενοι, καλέστε το **000**.

Για να καταγγείλετε περιπτώσεις βίας ή κακομεταχείρισης, επικοινωνήστε με το τοπικό σας αστυνομικό τμήμα.

Οι παρακάτω υπηρεσίες παρέχουν δωρεάν ειδικευμένες υπηρεσίες για ηλικιωμένα θύματα της κακομεταχείρισης και αποτελούν την καλύτερη πηγή για περισσότερες πληροφορίες. Μερικές απ' αυτές τις υπηρεσίες παρέχουν συνηγορία και νομική στήριξη. Όλες μπορούν να σας δώσουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πώς να αποκτήσετε περισσότερη βοήθεια.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Older Persons Abuse Prevention Referral and Information Line	02 6205 3535
NSW	NSW Elder Abuse Helpline	1800 628 221
	The Older Persons' Legal Service	1800 424 079 ή 02 9281 3600
NT	Aged and Disability Rights Team, Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Qld	Elder Abuse Prevention Unit Helpline	1300 651 192
	Seniors Legal and Support Service, Caxton Legal Centre	07 3214 6333
SA	Aged Rights Advocacy Service	08 8232 5377
Tas	Tasmanian Elder Abuse Helpline, Advocacy Tasmania	1800 441 169 ή 03 6237 0047
Vic	Seniors Rights Victoria	1300 368 821
WA	Advocare	1800 655 566 ή 08 9479 7566

Καλέστε την Εθνική γραμμή συμβουλευτικής για περιπτώσεις σεξουαλικής και ενδοοικογενειακής βίας (National Sexual Assault, Domestic and Family Violence Counselling Line) όλο το 24ωρο στο **1800 737 732 (1800RESPECT)**. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.1800RESPECT.org.au για πρόσβαση σε πληροφορίες και συμβουλευτική αγωγή μέσω διαδικτύου.

Καλέστε την Εθνική Γραμμή Στήριξης Θυμάτων (National Victims Support Line) στο **1800 633 063**.

Η γραμμή Lifeline παρέχει δωρεάν συμβουλευτική αγωγή διά τηλεφώνου. Καλέστε **13 11 14**.

Η Telecross είναι μια δωρεάν υπηρεσία καθημερινής επικοινωνίας. Υπάρχουν εθελοντές που μπορούν να σας παίρνουν τηλέφωνο καθημερινά για να ρωτάνε τι κάνετε. Καλέστε **1300 885 698**.

Αν βιώνετε βία ίσως να μπορείτε να ζητήσετε βοήθεια μέσω υπηρεσίας που παρέχει στήριξη σε οικογένειες ή που ειδικεύεται στην ενδοοικογενειακή βία, στην πολιτεία ή επικράτειά σας. Μερικές απ' αυτές τις υπηρεσίες προσφέρουν βοήθεια σε κρίση, με την παροχή καταλύματος και συμβουλευτικής. Άλλες υπηρεσίες προσφέρουν πρόσβαση σε δικηγόρους που είναι εξειδικευμένοι σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας.

Μερικές νομικές υπηρεσίες που ειδικεύονται στην ενδοοικογενειακή βία παρέχουν εξειδικευμένη στήριξη για Αβορίγινες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ. Για τα στοιχεία επικοινωνίας με αυτές τις υπηρεσίες δείτε το κεφάλαιο 15.2(η).

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Domestic Violence Crisis Service ACT	02 6280 0900
	Women's Legal Centre	02 6257 4499
NSW	Domestic Violence Line, per il supporto nelle situazioni di emergenza	1800 656 463
	Women's Domestic Violence Advocacy Services, attraverso LawAccess NSW	1300 888 529
NT	Dawn House, Darwin	08 8945 1388
	Domestic Violence Legal Service, Darwin	08 8999 7977

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
	Top End Women's Legal Service	1800 234 441 ή 08 8982 3000
Qld	DV Connect	1800 811 811 ή 07 3008 8294
	Women's Legal Service Queensland	1800 677 278 ή 07 3392 0670
SA	Domestic Violence Gateway Helpline	1800 800 098
	Women's Legal Service SA	1800 816 349 ή 08 8221 5553
TAS	Family Violence Response Referral Line	1800 633 937
	Women's Legal Service	1800 682 468
Vic	Women's Domestic Violence Crisis Service	1800 015 188 ή 03 9322 3555
	Women's Legal Service	1800 133 302 ή 03 9642 0877
WA	Women's Domestic Violence Helpline	1800 007 339 ή 08 9223 1188
	Domestic Violence Advocacy Service, Womens Health & Family Services	1800 998 399
	Women's Law Centre	1800 625 122

Για νομικές πληροφορίες, παραπομπή και σε ορισμένες περιπτώσεις, συμβουλή, μπορείτε επίσης να μιλήσετε με την υπηρεσία παροχής νομικής βοήθειας (legal aid) στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

10.2 Ασφάλεια στο σπίτι

Δικαίωμά σας είναι να αισθάνεστε ασφαλείς στο σπίτι σας. Υπάρχουν λογικά μέτρα που σας βοηθούν να αισθάνεστε πιο ασφαλείς. Για να βελτιώσετε την ασφάλειά σας μπορείτε:

- Να εγκαταστήσετε γρίλιες στα παράθυρα·
- Να εγκαταστήσετε κλειδαριά «deadlock» στις πόρτες·
- Κλειδώνετε το σπίτι και όταν είστε μέσα και όταν βγαίνετε·
- Αποφεύγετε να αφήνετε εφεδρικά κλειδιά σε φανερά σημεία απ' έξω από το σπίτι·
- Σκεφτείτε να αγοράσετε προσωπικό συναγερμό – μια συσκευή που φοράτε στο λαιμό σας για να ειδοποιήσετε κάποιον σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης·
- Σκεφτείτε να εγκαταστήσετε αισθητήρες ασφαλείας απ' έξω από το σπίτι σας·
- Αποφεύγετε ν' αφήνετε να μπαίνουν άγνωστα πρόσωπα μέσα στο σπίτι σας· και
- Να ελέγχετε την ταυτότητα των ατόμων που έρχονται στο σπίτι σας και να βεβαιώνετε ποιος χτυπάει την πόρτα προτού ανοίξετε να μπει.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Το τοπικό σας αστυνομικό τμήμα μπορεί να σας δώσει συμβουλή σχετικά με τη βελτίωση της ασφάλειας στο σπίτι σας. Σε ορισμένες πολιτείες και επικράτειές, μπορείτε να επικοινωνήσετε με οργανώσεις επίβλεψης της γειτονιάς (Neighbourhood Watch organisation).

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	ACT Neighbourhood Watch Association	0408 395 658
NT	Neighbourhood Watch NT	08 8999 0847
Qld	Neighbourhood Watch Queensland	Επικοινωνήστε με το τοπικό σας αστυνομικό τμήμα μέσω 131 444
SA	WatchSA	Καλέστε το 08 7322 3292 και ζητήστε να συνδεθείτε με την τοπική υπηρεσία, 'Local Service Area'
Tas	Neighbourhood Watch Tasmania	131 444
Vic	Neighbourhood Watch Victoria	03 9865 2968
WA	Neighbourhood Watch WA	08 9222 1513

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Σε περιπτώσεις άμεσης απειλής, καλέστε 000.

Για να καταγγείλετε κάποιο έγκλημα όπου δεν πρόκειται για άμεση απειλή, ή για να θέσετε ερώτηση που δεν είναι επείγουσα, καλέστε την αστυνομική βοήθεια (Police Assistance) στον αριθμό **131 444**. Αυτή διατίθεται σε όλες τις πολιτείες και επικράτειες, πλην της Victoria. Οι κάτοικοι της Victoria (Victorians) να καλέσουν άμεσα το τοπικό τους αστυνομικό τμήμα.

11 Το δικαίωμά σας σε μέσο μεταφοράς

Δικαίωμά σας είναι να διατηρήσετε όσο το δυνατό την ανεξαρτησία σας και αυτό σημαίνει να μπορείτε να κυκλοφορείτε να πηγαίνετε στα ραντεβού σας ή για να έχετε πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες. Το δικαίωμά σας να συμμετέχετε στη ζωή στην κοινωνία σημαίνει επίσης την ικανότητα να κυκλοφορείτε. Υπάρχουν διάφορες επιλογές μεταφοράς που σας βοηθούν να διατηρείτε την ανεξαρτησία σας. Αυτές συνεπάγονται τις δημόσιες ή τις κοινωνικές υπηρεσίες συγκοινωνίας. Μπορείτε επίσης να αποκτήσετε βοήθεια έτσι ώστε να συνεχίσετε να οδηγείτε για όσο το δυνατό περισσότερο. Σε αυτό το κεφάλαιο επεξηγείται πώς μπορείτε να έχετε πρόσβαση στις υπηρεσίες και στη στήριξη που σας βοηθούν να κινήστε.

11.1 Δημόσιες Συγκοινωνίες

Οι δημόσιες συγκοινωνίες είναι διαθέσιμες σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Αυστραλίας. Είναι διαθέσιμες επίσης σε επαρχιακές περιοχές όμως οι επιλογές ίσως να είναι πιο περιορισμένες. Σε απομακρυσμένες περιοχές, γενικά δεν είναι διαθέσιμες οι δημόσιες συγκοινωνίες.

Αφιερώστε χρόνο για να διερευνήσετε τις δημόσιες συγκοινωνίες στην περιοχή σας. Βεβαιωθείτε ότι μαθαίνετε για τα μειωμένα εισιτήρια (concessions) που παρέχονται στους ηλικιωμένους επιβάτες στις δημόσιες συγκοινωνίες στην πολιτεία ή επικράτειά σας. Σε ορισμένα μέρη, οι δημόσιες συγκοινωνίες είναι δωρεάν. Εκμεταλλευτείτε πλήρως τις επιλογές που σας διατίθενται.

Στις περισσότερες πολιτείες και επικράτειες παρέχονται μειωμένα εισιτήρια (concessions) στις συγκοινωνίες για τους ηλικιωμένους. Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα μειωμένα εισιτήρια σε κάθε πολιτεία και επικράτεια.

Πολιτεία	Μειωμένα Εισιτήρια (Concessions)
ACT	Μπορείτε να κυκλοφορήσετε δωρεάν στα λεωφορεία ACTION αν είστε ηλικίας άνω των 70 ετών. Μπορείτε να πάρετε μειωμένα εισιτήρια αν είστε κάτοχος των συνδυασμένων καρτών Seniors/MyWay
NSW	Δικαιούστε μειωμένα εισιτήρια αν είστε κάτοχοι της κάρτας NSW Seniors Card. Δικαιούστε μειωμένα εισιτήρια μισής τιμής σε ορισμένες σιδηροδρομικές υπηρεσίες, κρατικές και ιδιωτικές υπηρεσίες λεωφορείου και κρατικές υπηρεσίες φέρρυ-μποτ. Υπάρχουν επίσης και ειδικά εισιτήρια εκδρομής (Excursion Tickets) σε μερικές υπηρεσίες.
NT	Δικαιούστε μειωμένα εισιτήρια σε υπηρεσίες δημοσίων λεωφορείων αν είστε ηλικιωμένος πολίτης (γυναίκες άνω των 60 ετών και άντρες άνω των 65 ετών) και μόνιμος κάτοικος. Ίσως και να δικαιούστε μέχρι όταν εργάζεστε. Δικαιούστε μειωμένα εισιτήρια επίσης αν είστε συνταξιούχος ή λήπτης χαμηλής ιδιωτικής σύνταξης.

Πολιτεία	Μειωμένα Εισιτήρια (Concessions)
Qld	<p>Αν έχετε έγκυρη κάρτα Seniors Card οποιασδήποτε πολιτείας ή επικράτειας, δικαιούστε μειωμένα εισιτήρια στις δημόσιες συγκοινωνίες TransLink (εκτός AirTrain). Αν είστε κάτοχος της κάρτας Queensland Gold Repatriation Health Card ή της Queensland Pensioner Concession Card, δικαιούστε μειωμένο εισιτήριο. Τα μειωμένα εισιτήρια κοστίζουν τη μισή τιμή του ολόκληρου (ενηλίκου) εισιτηρίου.</p>
SA	<p>Αν έχετε κάρτα Seniors Card μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε δωρεάν υπηρεσίες στις δημόσιες συγκοινωνίες στην Adelaide στο Metro τα σαββατοκύριακα και κατά τις δημόσιες αργίες και μεταξύ 9.01 π.μ. έως 3.00 μ.μ. Δευτέρα έως Παρασκευή. Το μειωμένο εισιτήριο αποτελεί 50 τοις εκατό έκπτωση στις κρατικές δημόσιες συγκοινωνίες κατά όλες τις άλλες ώρες.</p>
Tas	<p>Δικαιούστε μειωμένα εισιτήρια λεωφορείων Metro ή Merseylink αν είστε ηλικίας άνω των 70 ετών, είστε κάτοχος κάρτας, Seniors Card ή κάτοχος κάρτας Pensioner Card.</p>

Πολιτεία	Μειωμένα Εισιτήρια (Concessions)
Vic	<p>Αν είστε κάτοχος κάρτας, Victorian Seniors Card, μπορείτε να προμηθευτείτε δωρεάν κάρτα που σας δίνει το δικαίωμα σε μειωμένα εισιτήρια στα τρένα, τραμ και λεωφορεία κατά τις καθημερινές. Μπορείτε να κυκλοφορείτε με μειωμένα εισιτήρια στα τρένα και λεωφορεία V/Line. Σας δίνει επίσης δικαίωμα σε δωρεάν μεταφορά τα σαββατοκύριακα σε ορισμένες ζώνες στη Melbourne και στις υπηρεσίες λεωφορείων στις επαρχιακές πόλεις.</p> <p>Λαβαίνετε επίσης δύο επιπρόσθετα δωρεάν εισιτήρια εκτός αιχμής μέσω ταχυδρομείου. Αν είστε από την επαρχία της Victoria, δικαιούστε να λάβετε ακόμα δύο δωρεάν εισιτήρια εκτός αιχμής.</p>
WA	<p>Αν είστε κάτοχος κάρτας Western Australian Seniors Card και κάρτας SmartRider, δικαιούστε δωρεάν μεταφορά σε όλες τις υπηρεσίες Transperth από 9.00 π.μ. έως 3.30 μ.μ. Δευτέρα έως Παρασκευή, όλη την ημέρα το Σάββατο και την Κυριακή καθώς στις δημόσιες αργίες. Μειωμένο εισιτήριο δικαιούστε κατά όλες τις άλλες ώρες. Μειωμένο εισιτήριο δικαιούστε επίσης στις υπηρεσίες TransWA.</p>

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για γενικές πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συγκοινωνίες στην πολιτεία ή επικράτειά σας, επικοινωνήστε με τους παρακάτω φορείς ή δείτε τις ιστοσελίδες τους.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Λεωφορεία ACTION	13 17 10 www.action.act.gov.au
NSW	Transport Infoline	131 500 www.131500.com.au
NT	Department of Transport Γενικές ερωτήσεις	08 8924 7666 www.transport.nt.gov.au
Qld	TransLink	13 12 30 ή 07 3851 8700 www.translink.com.au
	Queensland Rail	13 16 17 www.queenslandrail.com.au
SA	Adelaide Metro	1300 311 108 www.adelaidemetro.com.au
	Δημόσιες Υπηρεσίες Μεταφοράς, Υπουργείο Πολεοδομίας, Μεταφορών και Υποδομών (Department of Planning, Transport and Infrastructure)	08 8303 0822 www.transport.sa.gov.au

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Tas	Metro Tasmania	13 22 01 www.metrotas.com.au
Tas	Υπουργείο Υποδομών, Ενέργειας και Πόρων (Department of Infrastructure, Energy and Resources)	1300 851 225 www.transport.tas.gov.au
Vic	Public Transport Victoria	1800 800 007 www.ptv.vic.gov.au
WA	Transperth	13 62 13 ή 08 9428 1900 www.transperth.wa.gov.au
	Transwa	1300 662 205 www.transwa.wa.gov.au

11.2 Κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς

Οι κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς βοηθούν τους ηλικιωμένους να μεταφέρονται σε δραστηριότητες όπως τα ραντεβού με τους γιατρούς, τα ψώνια ή σε συναντήσεις με φιλικά πρόσωπα. Η μεταφορά αυτή είναι φυσικά και οικονομικά προσιτή και στοχεύει στην εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων, εξασθενικών ατόμων ή αυτών που έχουν κάποια αρρώστια ή αναπηρία λόγω της οποίας η μεταφορά με τις κανονικές συγκοινωνίες τους γίνεται δύσκολη.

Η κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς παρέχονται από μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς που περιλαμβάνουν τις δημοτικές αρχές, κοινωνικά κέντρα, κοινωνικές ομάδες και συλλόγους. Οι κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς μπορεί να συνεπάγονται:

- Υπηρεσίες προσωπικής μεταφοράς που σας πηγαίνουν στο νοσοκομείο, σε ιατρικά ραντεβού ή σε επισκέψεις με συγγενείς και φίλους·
- Μεταφορά στα ψώνια, που μπορεί να είναι εβδομαδιαία υπηρεσία λεωφορείου που σας πηγαίνει μαζί με άλλους στην αγορά. και
- Μεταφορά για κοινωνικούς σκοπούς για εκδρομές ομάδων σε συλλόγους, περιήγηση αξιοθέατων ή στο θέατρο. Για παράδειγμα, μερικές ομάδες ηλικιωμένων διοργανώνουν εκδρομές που περιλαμβάνουν τη μεταφορά με λεωφορείο για τα μέλη τους.

Η κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς μπορεί να παρέχονται και μέσω υπηρεσίας φροντίδας ηλικιωμένων στο σπίτι. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε το κεφάλαιο 8.2

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επειδή οι κοινωνικές υπηρεσίες μεταφοράς παρέχονται από ανεξάρτητους οργανισμούς και δεν είναι συντονισμένες, η υπηρεσίες που παρέχουν μπορεί να διαφέρουν μεταξύ οργανισμών.

Για να δείτε ποιες υπηρεσίες μπορεί να σας διατίθενται, επικοινωνήστε με τους ακόλουθους φορείς:

- Δημοτική αρχή,
- Σύλλογο ηλικιωμένων,
- Returned Services League Club,
- Αθλητικό σύλλογο,
- Ομάδα ή οργανισμό εθνότητας·
- Σύλλογο της εκκλησίας·
- Κοινοτική ομάδα· ή
- Κοινοτικό κέντρο.

11.3 Διατήρηση της άδειας οδήγησης

Η δυνατότητα να οδηγείτε αυτοκίνητο είναι μέρος της ανεξαρτησίας σας. Το να είσαι ηλικιωμένος οδηγός σημαίνει ότι έχεις περισσότερη πείρα, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει ότι η οδήγηση γίνεται και πιο δύσκολη επειδή δεν έχετε πλέον την ίδια ευλυγισία, τον ίδιο χρόνο αντίδρασης, όραση και ακοή. Ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα για να αισθάνεστε πιο ασφαλής στο δρόμο και να διατηρήσετε την ανεξαρτησία που σχετίζεται με την οδήγηση για όσο το δυνατό περισσότερο.

- Εξετάστε τις δεξιότητές σας στην οδήγηση. Νιώθετε αγωνία όταν οδηγείτε; Γνωρίζετε ποια φάρμακα επηρεάζουν την ικανότητά σας να οδηγήσετε; Μπορείτε να κάνετε αυτο-αξιολόγηση ή να σας ελέγξει τρίτος.

- Αποφεύγετε να οδηγείτε σε περιπτώσεις όπου δεν αισθάνεστε άνετα. Για παράδειγμα, οδηγείτε μόνο την ημέρα ή σε ήσυχους δρόμους.
- Αναλαμβάνετε να παρακολουθήσετε σειρά μαθημάτων για επανεκπαίδευση. Ο οδικός σύλλογός σας ίσως να προσφέρει σειρά μαθημάτων για ηλικιωμένους.
- Μοιράζετε την οδήγηση αν έχετε σύντροφο. Αυτό δίνει και στους δυο σας την ευκαιρία να διατηρήσετε τις οδικές σας ικανότητες.
- Προσαρμόστε το αυτοκίνητό σας έτσι ώστε να είναι πιο ασφαλές, ή σκεφτείτε να πάρετε πιο ασφαλές μοντέλο.

Ισχύουν ειδικοί όροι στις άδειες των ηλικιωμένων στις περισσότερες πολιτείες και επικράτειες. Αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν την υποβολή σε ετήσια ιατρική εξέταση ή την ολοκλήρωση πρακτικής αξιολόγησης της οδήγησης. Αν πάσχετε από κάποια ασθένεια που μειώνει την ικανότητά σας να οδηγήσετε, μπορεί να χρειαστεί να το δηλώσετε. Μπορεί επίσης να σημαίνει ότι πρέπει να ανανεώνετε την άδεια σας πιο τακτικά.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με τον οδικό σύλλογο στη πολιτεία ή επικράτεια σας.

Μερικοί δρόμοι και αρχές έκδοσης αδειών παρέχουν δωρεάν δημοσιεύματα για τους ηλικιωμένους οδηγούς:

Πολιτεία	Όνομα δημοσιεύματος
ACT	Εγχειρίδιο ηλικιωμένων οδηγών «Older Drivers' Handbook» της Κυβέρνησης ACT. Καλέστε το ACT Council of the Ageing, στον αριθμό 02 6282 3777 για να παραγγείλετε.
NSW	Οδηγός για ηλικιωμένους οδηγούς «Guide for Older Drivers» των υπηρεσιών NSW Roads and Maritime Services (RMS). Καλέστε το RMS 13 22 13 ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.rms.nsw.gov.au για να παραγγείλετε.
SA	Ενημερωτικά φυλλάδια της Κυβέρνησης της Νότιας Αυστραλίας (SA): Moving Right Along Καλέστε τον αριθμό 13 10 84 για να παραγγείλετε ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.dpti.sa.gov.au για να παραγγείλετε.
TAS	Εγχειρίδιο για ηλικιωμένους οδηγούς της Κυβέρνησης της Tasmania: «Tasmanian Older Drivers' Handbook». Καλέστε την υπηρεσία πληροφοριών (Transport Enquiries Service) της υπηρεσίας συγκοινωνιών της Tasmania, Transport Tasmania, στο 1300 851 225 .
VIC	Εγχειρίδιο Ηλικιωμένων Οδηγών «Older Drivers' Handbook» της Κυβέρνησης της Victoria Καλέστε το 1300 366 356 για να παραγγείλετε.

Επικοινωνήστε με την αρχή έκδοσης αδειών στην πολιτεία ή επικράτειά σας για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις αδειών για ηλικιωμένους οδηγούς.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Μαθήματα οδικής επανεκπαίδευσης, υπηρεσίες ελέγχου, και υπηρεσίες εφαρμογής αυτοκινήτων (car-fitting) προσαρμοσμένα για ηλικιωμένα άτομα ίσως να διατίθενται στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Πάροχος
ACT	Ο οργανισμός Council for the Ageing μπορεί να σας συνδέσει με πάροχους. Καλέστε τον αριθμό 02 6282 3777 για περισσότερες πληροφορίες.
NSW	Το NRMA παρέχει επανεκπαίδευση για τους ηλικιωμένους οδηγούς μέσω της σχολής Safer Driving School. Καλέστε τη σχολή Safer Driving School στο 1300 696 762 .
QLD	Το RACQ παρέχει σειρά μαθημάτων επανεκπαίδευσης και υπηρεσία ελέγχου μέσω της υπηρεσίας εκπαίδευσης οδηγών: Drive Assist. Διατίθενται μόνο στην περιοχή του Brisbane, Καλέστε την υπηρεσία Drive Assist στο 07 3361 2382 .
SA	Το RAA παρέχει υπηρεσία εφαρμογής αυτοκινήτων CarFit. Προσαρμόζεται το αυτοκίνητό σας έτσι ώστε να σας είναι πιο ασφαλές. Καλέστε 08 8202 4223 .

Πολιτεία	Πάροχος
VIC	Η σχολή οδηγών Drive School του RACV παρέχει υπηρεσία αξιολόγησης και πρόγραμμα οδήγησης για ηλικιωμένους (Seniors' Driving Program). Καλέστε τη σχολή Drive School του RACV στο 1300 788 229 .

11.4 Λύσεις σχετικά με τη κινητικότητα και επιδοτήσεις

Ίσως να σας διατίθενται λύσεις για τη μεταφορά σας σε περίπτωση που δεν μπορείτε να οδηγήσετε ή σας είναι δύσκολη η πρόσβαση στις δημόσιες συγκοινωνίες. Μάθετε αν μπορείτε να επωφεληθείτε από επιχορήγηση για ταξί για να μειώσετε το κόστος του ταξί σε περίπτωση που έχετε αναπηρία ή ιατρική πάθηση που εμποδίζει τη χρήση δημοσίων συγκοινωνιών. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας είναι διαφορετικά σε κάθε πολιτεία και επικράτεια.

Μάθετε αν δικαιούστε το **Επίδομα Κινητικότητας (Mobility Allowance)**. Το Επίδομα Κινητικότητας (Mobility Allowance), είναι για τα άτομα που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δημόσιες συγκοινωνίες χωρίς αρκετή βοήθεια και χρειάζεται να μεταφέρονται στη δουλειά, εθελοντική εργασία ή σε σπουδές.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Επίδομα Κινητικότητας (Mobility Allowance), επικοινωνήστε με το Centrelink στον αριθμό **13 27 17** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με επιδοτήσεις για το ταξί επικοινωνήστε με την αρμόδια αρχή στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Πάροχος	Επικοινωνία
ACT	ACT Taxi Subsidy Scheme	02 6205 1012
NSW	Taxi Transport Subsidy Scheme	1800 623 724
NT	Taxi Subsidy Scheme	08 8924 7043
QLD	Taxi Subsidy Scheme	1300 134 755
SA	South Australian Transport Subsidy Scheme	1300 360 840
TAS	Transport Access Scheme	1300 851 225
VIC	Multi Purpose Taxi Program, Victorian Taxi Directorate	1800 638 802
WA	Taxi User's Subsidy Scheme	1300 660 147

I KNOW YOU'VE EMBRACED
THE INTERNET, BUT MAYBE
YOU'RE TAKING THINGS A LITTLE
TOO FAR...

12 Το δικαίωμά σας στην πληροφόρηση: πρόσβαση σε πληροφορίες μέσω του διαδικτύου

Το διαδίκτυο είναι ένα ισχυρό εργαλείο που μπορεί να σας βοηθήσει με πρόσβαση σε υπηρεσίες, να βρείτε πληροφορίες, και να συνδέεστε με τα φιλικά και αγαπημένα σας πρόσωπα. Δικαίωμα έχετε σε υπηρεσίες και πληροφορίες που σας βοηθούν με τη πρόσβαση στο διαδίκτυο με ασφάλεια. Πολλοί ηλικιωμένοι δεν πρόλαβαν την ψηφιακή επανάσταση έτσι μερικές υπηρεσίες έχουν αναπτυχθεί συγκεκριμένα για ηλικιωμένους που θέλουν να αναπτύξουν διαδικτυακές δεξιότητες. Σε αυτό το κεφάλαιο παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις διαδικτυακές υπηρεσίες και στήριξη και εξηγούνται οι βοήθειες που σας διατίθενται.

12.1 Βοήθεια με την χρήση του διαδικτύου

Μερικοί ηλικιωμένοι νομίζουν ότι έχασαν την ευκαιρία να μάθουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ή φοβούνται ότι δεν θα μπορέσουν να μάθουν νέες τεχνολογίες. Αν θέλετε να μάθετε να χρησιμοποιείτε τον ηλεκτρονικό υπολογιστή ή να αυξήσετε τις δεξιότητές σας, μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε υπηρεσίες που έχουν σχεδιαστεί για ηλικιωμένους μαθητευόμενους, στο διαδίκτυο. Ποτέ δεν είναι αργά να μάθουμε. Υπάρχουν υπηρεσίες που σας βοηθούν με πρόσβαση στο διαδίκτυο και σας παρέχουν κατάρτιση κα βοήθεια μαζί με συνομηλίκους σας.

Το Ευρυζωνικό Δίκτυο για Ηλικιωμένους (Broadband for Seniors) δίνει στους ηλικιωμένους δωρεάν πρόσβαση σε υπολογιστές και εξατομικευμένη κατάρτιση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στους υπολογιστές ή για τη δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο. Υπάρχουν περίπου 2000 ηλεκτρονικά περίπτερα σε όλη την Αυστραλία.

Παρέχονται δωρεάν κατάρτιση και διαρκή στήριξη από εθελοντές δασκάλους, είτε ατομικά ή σε μικρές ομάδες. Μερικά από τα θέματα της κατάρτισης, μεταξύ άλλων, είναι: πώς χρησιμοποιούμε τον υπολογιστή· πώς μπαίνουμε στο διαδίκτυο· πώς στέλνουμε email· πώς χρησιμοποιούμε το Skype για να επικοινωνούμε με συγγενείς και φίλους· και πώς να είμαστε ασφαλείς στο διαδίκτυο. Πολλοί από τους εθελοντές δασκάλους είναι και άνθρωποι μεγάλης ηλικίας που έχουν οι ίδιοι επωφεληθεί από τις υπηρεσίες και τη στήριξη που παρέχεται σε περίπτερο Broadband for Seniors.

Οι Σύλλογοι Ηλεκτρονικών Υπολογιστών για Ηλικιωμένους (Seniors Computer Clubs) σας βοηθούν να μάθετε και να αναπτύξετε δεξιότητες στους υπολογιστές. Παρέχουν επίσης πρόσβαση σε υπολογιστές και το διαδίκτυο. Οι Σύλλογοι Ηλεκτρονικών Υπολογιστών για Ηλικιωμένους (Seniors Computer Clubs) είναι για άτομα άνω της ηλικίας των 50 ετών. Οι λέσχες είναι μη-κερδοσκοπικοί εθελοντικοί οργανισμοί που ενθαρρύνουν τους ηλικιωμένους να μαθαίνουν όλοι μαζί. Ισχύει συνήθως μια συνδρομή για να γίνει κανείς μέλος σε σύλλογο και μια μικρή χρέωση για το κάθε μάθημα που παρακολουθείτε.

Πολλές δημοτικές βιβλιοθήκες παρέχουν δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο και μερικά δωρεάν μαθήματα σχετικά με το διαδίκτυο και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για τα μέλη της βιβλιοθήκης. Αποταθείτε στην βιβλιοθήκη της περιοχής σας για να μάθετε τι προσφέρουν.

Πολλά από τα ιδρύματα τεχνικής και ανώτερης εκπαίδευσης, **TAFE**, τις **σχολές τρίτης ηλικίας, U3A**, τα **κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων Centre for Adult Education** και **άλλοι οργανισμοί επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (Vocational Education and Training)** προσφέρουν σύντομες σειρές εισαγωγικών μαθημάτων υπολογιστών και διαδικτύου. Κοιτάξτε να δείτε αν προσφέρουν καμιά σειρά μαθημάτων που να σας ταιριάζει. Μερικά μαθήματα θα είναι για αρχάριους και άλλα θα είναι πιο προχωρημένα σχετικά με θέματα ψηφιακής τεχνολογίας. Συνήθως επιβαρύνεστε εσείς το κόστος για συμμετοχή σε τέτοιες σειρές μαθημάτων. Αποταθείτε στους πλησιέστερους πάροχους των μαθημάτων για να μάθετε τι προσφέρουν και συγκρίνετε τις τιμές.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Επικοινωνήστε με τη γραμμή βοήθειας Ευρυζωνικού Δικτύου για Ηλικιωμένους (Broadband for Seniors) στο **1300 795 897** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.necseniors.net.au.

Ο Αυστραλιανός Σύνδεσμος Συλλόγων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών για Ηλικιωμένους (Australian Seniors Computer Clubs Association) μπορεί να σας συστήσει σε σύλλογο Seniors' Computer Club στη περιοχή σας. Καλέστε **02 9286 3871**.

12.2 Πώς να είστε ασφαλείς στο διαδίκτυο

Το δίκτυο είναι ένα μεγάλο μέρος της δημόσιας ζωής. Είναι ένας τόπος για συναναστροφή με φίλους, συγγενείς, για να βρείτε πληροφορίες και να κάνετε επιχειρηματικές συναλλαγές. Όπως και με άλλα μέρη της δημόσιας ζωής, πρόκειται για ορισμένους κινδύνους. Οι χρήστες του διαδικτύου πρέπει να διασφαλίζουν την ασφάλεια των προσωπικών τους δεδομένων.

Απαραίτητο είναι να σε επαγρύπνηση όσον αφορά τη διαδικτυακή σας ασφάλεια, επειδή μερικά άτομα χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να αποκτήσουν τα προσωπικά σας στοιχεία, όπως του τραπεζικού σας λογαριασμού. Είναι δυνατό να χρησιμοποιούν ψευδείς ιστοσελίδες και email για να σας ξεγελάσουν για να τους δώσετε προσωπικά στοιχεία, ή δημιουργούν ιούς που μαζεύουν πληροφορίες από τον υπολογιστή σας. Προστατευτείτε με αυτά τα πρακτικά μέτρα:

- Εγκαταστήσετε λογισμικό ασφάλειας.
- Σκεφτείτε προτού κάνετε κλικ στους συνδέσμους και συνημμένα αρχεία.
- Μιλήστε με κάποιον για ο,τιδήποτε που υπάρχει στο διαδίκτυο που σας κάνει να αισθάνεστε ανήσυχα.
- Σκεφτείτε προτού βάλετε προσωπικά στοιχεία στο διαδίκτυο· και
- Χρησιμοποιείτε ισχυρά συνθήματα και να τα αλλάζετε τακτικά.

Η συνάντηση και συναναστροφή με ανθρώπους μέσω του διαδικτύου είναι λιγότερη προσωπική από τις προσωπικές συναντήσεις. Οι απατεώνες ορισμένες φορές χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να σας γνωρίσουν πριν ζητήσουν χρήματα ή βοήθεια. Προσέχετε από τους ανθρώπους που συναντάτε στο διαδίκτυο. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά απάτες δείτε το κεφάλαιο 5.2.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με το Stay Smart Online, καλώντας **1800 753 178**. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.staysmartonline.gov.au για πιο πρακτικές ιδέες και ενημερωτικά φυλλάδια. Μπορείτε επίσης να παραγγείλετε αντίτυπο του φυλλαδίου τους «Protecting Yourself Online» (Προστατέψτε τον Εαυτό σας Online).

Που θα αποταθείτε για βοήθεια ή για να υποβάλετε καταγγελία

Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο Cyber Safety για βοήθεια, αναφέρετε ό,τι έχετε δει στο διαδίκτυο και μάθετε για τη διαδικτυακή ασφάλεια στο διαδικτυακό τόπο http://www.communications.gov.au/online_safety_and_security/cybersafetyhelpbutton_download.

Κατεβάστε το δωρεάν κουμπί βοήθειας Cybersafety Help Button στον υπολογιστή. Πατήστε το κουμπί όποτε βρίσκεστε στο διαδίκτυο που θα σας πάει σε ιστοσελίδα που θα σας πει που θα βρείτε βοήθεια. Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.dbcde.gov.au/helpbutton για να το κατεβάσετε.

Αν βρεθήκατε θύμα διαδικτυακής απάτης καλέστε το SCAMwatch Infocentre στο **1300 795 995**.

WHERE THERE'S A WILL THERE'S
A WAY... AND APPOINTING A POWER
OF ATTORNEY HELPS TOO...

13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής

Έχετε δικαίωμα να παίρνετε τις δικές σας αποφάσεις όσο έχετε την ικανότητα.

«Ικανότητα» όταν παίρνετε απόφαση σημαίνει ότι είστε ικανοί να:

- Καταλαβαίνετε τα δεδομένα και τις κύριες επιλογές που περιλαμβάνει η απόφαση·
- Ζυγίστε τις συνέπειες των επιλογών· και
- Επικοινωνήστε την απόφασή σας.

Η ικανότητα μπορεί να χαθεί λόγω αρρώστιας ή ατυχήματος. Αν χάσετε την ικανότητά σας να παίρνετε αποφάσεις σας, κάποιος άλλος θα πρέπει να αναλαμβάνει να πάρει τις αποφάσεις για λογαριασμό σας.

Σε αυτό το κεφάλαιο εξηγείται το πώς μπορείτε να προγραμματίσετε έγκαιρα για να βεβαιωθείτε ότι οι άλλοι σέβονται τις επιλογές σας όσο προχωρεί η ηλικία σας. Εξηγείται το πώς να διορίσετε κάποιον να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τα οικονομικά σας αν δεν μπορείτε να τις πάρετε εσείς· πώς να καταγράψετε τις προτιμήσεις για ιατρική περίθαλψη· και πώς να κάνετε διαθήκη.

13.1 Διορισμός ατόμου να λαμβάνει τις αποφάσεις σχετικά με τα οικονομικά σας θέματα

Σε κάποιο σημείο, όσο προχωρεί η ηλικία, ίσως να αποφασίσετε ότι είναι προς συμφέρον σας να διορίσετε κάποιον να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό σας. Αυτό είναι γενικά γνωστό ως διορισμός «πληρεξούσιου» (power of attorney) και αυτό το κάνουν άτομα που πάσχουν από νόσημα που επηρεάζει τη λήψη αποφάσεων ή που νομίζουν ότι μπορεί να χάσουν την ικανότητά τους στο μέλλον.

Στις περισσότερες περιπτώσεις το άτομο δίνει πληρεξουσιότητα (power of attorney) σε ένα ή περισσότερα έμπιστα μέλη της οικογένειας, σε δικηγόρο της προτίμησής τους, σε κρατικό διαχειριστή ή σε συνδυασμό αυτών.

Σημαντικό είναι να λάβετε τα μέτρα για να διορίσετε πληρεξούσιο αρκετά πριν χάσετε την ικανότητά σας να λαμβάνετε αυτόνομα τις αποφάσεις. Αν πραγματικά χάσετε την ικανότητά σας να λαμβάνετε αποφάσεις προτού διορίσετε πληρεξούσιο, το κράτος θα διορίσει άτομο να λαμβάνει τις αποφάσεις για λογαριασμό σας.

Για να διορίσετε άτομο να λαμβάνει αποφάσεις περί των οικονομικών σας, χρειάζεται να συμπληρώσετε ένα νομικό έντυπο που λέγεται «πληρεξούσιο» (power of attorney).

Το άτομο που διορίζετε «πληρεξούσιο» θα μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με νομικά και οικονομικά θέματα σα να ήταν στη θέση σας. Θα μπορούν να κάνουν πράγματα, όπως να πληρώνουν τους λογαριασμούς, να πωλήσουν το ακίνητό σας και να παραλάβουν χρήματα για λογαριασμό σας.

Το «γενικό πληρεξούσιο» (general power of attorney)

είναι το έγγραφο που χρησιμοποιείται για να δώσετε σε κάποιον τρίτο την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με οικονομικά θέματα για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα, αν πάτε διακοπές στο εξωτερικό, ίσως να χρειαστείτε κάποιον να παίρνει αποφάσεις για λογαριασμό σας κατά την απουσία σας.

Το «διαρκές πληρεξούσιο» (enduring power of attorney)

είναι το έγγραφο που χρησιμοποιείται για να δώσετε σε κάποιον τρίτο την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό σας όταν δεν έχετε πλέον την ικανότητα. Για παράδειγμα, αν πάσχετε από ασθένεια που σας εμποδίζει από τη λήψη αποφάσεων, ή χάσετε τη διανοητική σας ικανότητα.

Η διαδικασία του διορισμού πληρεξουσίου (power of attorney) είναι διαφορετική σε όλες τις πολιτείες και επικράτειες της Αυστραλίας. Σε ορισμένες πολιτείες και επικράτειες το πληρεξούσιο επιτρέπει σε τρίτο πρόσωπο να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό σας σχετικά με διάφορα θέματα και πέραν των οικονομικών. Ίσως να μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη φροντίδα της υγείας σας και το πού θα κατοικήτε, για παράδειγμα. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορείτε να περιορίσετε τις εξουσίες σε συγκεκριμένα θέματα σύμφωνα με τις ανάγκες σας.

Διορίστε άτομο που εμπιστεύεστε, που έχει τη διαθεσιμότητα να σας βοηθήσει όταν χρειάζεται και είναι ικανό να λαμβάνει σωστές αποφάσεις. Μπορείτε επίσης να διορίσετε περισσότερα από ένα άτομο. Ίσως να αποφασίσετε, για παράδειγμα, να διορίσετε μέλος της οικογένειας μαζί με δικηγόρο. Αν δεν γνωρίζετε κατάλληλο πρόσωπο, είναι δυνατό να διοριστεί η κρατική υπηρεσία «Public Trustee» ή «Advocate» στην πολιτεία

ή επικράτειά σας να λαμβάνει τις αποφάσεις σας. Αυτό είναι ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο σώμα που ιδρύθηκε από την κυβέρνηση και είναι υπεύθυνο για να αναλαμβάνει τη λήψη αποφάσεων.

Αφού διορίσετε πληρεξούσιο (power of attorney), υπεύθυνος είναι να πράττει για το δικό σας συμφέρον. Δεν του επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει δικά σας χρήματα για δικό του όφελος εκτός αν το διατάξετε εσείς. Αν παρατηρήσετε ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο, ζητήστε αμέσως νομική βοήθεια.

Μπορείτε να ανακαλέσετε τον πληρεξούσιο όσο έχετε την ικανότητα. Είναι δυνατό να επανεξετάσει τις πράξεις του πληρεξουσίου, και να αναστείλει ή ανακαλέσει τις εξουσίες του το δικαστήριο ή η σχετική δικαστική επιτροπή.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Επικοινωνήστε με την υπηρεσία «Public Trustee» ή «Advocate» στην πολιτεία ή επικράτειά σας για γενικές πληροφορίες ή για να ξεκινήσετε τη διαδικασία.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Office of the Public Advocate	02 6207 0707
NSW	NSW Trustee and Guardian	1300 364 103
NT	Office of the Public Trustee	08 8999 7271
QLD	The Public Trustee	1300 651 591
SA	Office of the Public Advocate	1800 066 969 ή 08 8342 8200

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
TAS	Public Trustee	1800 068 784
VIC	Office of the Public Advocate	1300 309 337
WA	Office of the Public Advocate	1300 858 455

Ζητήστε νομική συμβουλή πριν συντάξετε το πληρεξούσιο. Αν σας απασχολεί κάποιο θέμα σχετικά με τον πληρεξούσιο μπορείτε να ζητήσετε κάποιον τρίτον να επανεξετάσει το διορισμό του. Επικοινωνήστε με την υπηρεσία «Public Trustee» ή «Advocate» στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε επίσης με την υπηρεσία νομικής βοήθειας στην πολιτεία ή επικράτειά σας για νομικές πληροφορίες, παραπομπές και σε ορισμένες περιπτώσεις, συμβουλή.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555

13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

Ο δικηγορικός σύλλογος στην πολιτεία ή την επικράτειά σας μπορεί να σας βοηθούν να βρείτε έναν ιδιωτικό δικηγόρο ή να σας παραπέμψει σε ένα κοινοτικό νομικό κέντρο.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

13.2 Έγκαιρος προγραμματισμός φροντίδας (Advance care planning): η έκφραση των επιθυμιών σχετικά με την ιατρική περίθαλψη

Δικαίωμά σας είναι να λαμβάνετε τις αποφάσεις σας σχετικά με τη φροντίδα της υγείας και ιατρικής περίθαλψής σας, όμως θα χρειαστεί να προγραμματίσετε εκ των προτέρων. Αν αρρωστήσετε ή αναπτύξετε κάποια μορφή άνοιας, είναι δυνατό να χάσετε την ικανότητα να λαμβάνετε αποφάσεις για το μέλλον σχετικά με την υγεία σας.

Επομένως, καλή ιδέα είναι να προγραμματίσετε την ιατρική περίθαλψη που θέλετε στο μέλλον, εκ των προτέρων. Αυτή η διαδικασία λέγεται «advance care planning». Με τέτοιο προγραμματισμό εκ των προτέρων, «advance care planning», οι γιατροί, η οικογένεια και οι φίλοι σας θα γνωρίζουν ποια θεραπεία θα θέλατε ή δε θα θέλατε, μέχρι και σε περίπτωση που δεν θα μπορείτε να επικοινωνήσετε τις επιθυμίες σας. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε το έγγραφο για το «advance care planning» για να υποδείξετε ποιον θέλετε να διορίσετε να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη φροντίδα της υγείας και ιατρικής περίθαλψής σας όταν εσείς δεν μπορείτε.

13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής

Μπορείτε να καταγράψετε τις επιθυμίες σας χρησιμοποιώντας ένα έγγραφο οδηγιών που είναι γνωστό ως «**advance care directive**». Η ονομασία αυτού του εγγράφου και οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσετε είναι διαφορετικές σε κάθε πολιτεία και επικράτεια.

Πολιτεία	Όνομα εγγράφου
NSW	Advance Care Directive
QLD	Advance Health Directive
WA	Advance Health Care Directive
Tasmania	Advance Health Care Directive
ACT	Health Direction
Victoria	Advance Care directive
SA	Statement of Choices
	Anticipatory Direction
NT	Statement of Choices
	End of Life Directive

Οι οδηγίες (directive) μπορεί να είναι νομικά δεσμευτικές. Αυτό εξαρτάται από το πώς συντάχτηκε, πόσο σύγχρονο είναι και τι περιέχει.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Δείτε το δικτυακό τόπο σχετικά με το Σεβασμό των επιλογών του ασθενούς (Respecting Patient Choices) στη διεύθυνση www.respectingpatientchoices.org.au για πρόσβαση σε πληροφορίες και για να βρείτε τα σχετικά έντυπα στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Επικοινωνήστε με την τοπική σας αρχή για περισσότερες πληροφορίες και έντυπα.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Respecting Patient Choices, The Canberra Hospital	02 6244 3344
NSW	NSW Health	02 9391 9000
NT	Territory Palliative Care	08 8922 6761
Qld	Office of Adult Guardian	1300 653 187
SA	Office of the Public Advocate	1800 066 969
Tas	Palliative Care, Department of Health and Human Services	1300 135 513
Vic	Advance Care Planning, Integrated Care, Department of Health	03 9096 7093

13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Vic	Office of the Public Advocate	1300 309 337
	Respecting Patient Choices	03 9496 5660
WA	Department of Health, Advance Health Directive Support Line	08 9222 2300
	Office of the Public Advocate	1300 858 455

13.3 Κατάρτιση διαθήκης

Απαραίτητο είναι να καταρτίσετε διαθήκη αν θέλετε να φέρετε γνώμη σχετικά με το ποιος να κληρονομήσει μερίδιο των χρημάτων και της περιουσίας σας ύστερα από το θάνατό σας. Αν πεθάνετε άνευ διαθήκης, τα περιουσιακά σας στοιχεία θα διανεμηθούν στους συγγενείς ακολουθώντας έναν προκαθορισμένο τύπο που προβλέπει ο νόμος. Αν δεν έχετε στενούς συγγενείς, ο νόμος ορίζει ότι η κληρονομιαία περιουσία σας ανήκει στην κυβέρνηση.

Η κατάρτιση διαθήκης είναι εύκολη και ούτε θα πρέπει να κοστίζει πολλά χρήματα. Ένας δικηγόρος, κρατικός διαχειριστής, Public Trustee, ή συνήγορος, Public Advocate, μπορεί να σας βοηθήσει για να γράψετε ή να ενημερώσετε τη διαθήκη σας. Μερικοί κρατικοί διαχειριστές, Public Trustees ή συνήγοροι, Public Advocates, δεν σας επιβάλουν χρέωση για την κατάρτιση ή ενημέρωση της διαθήκης σας. Ωστόσο, μπορεί στο μέλλον να ισχύουν χρεώσεις κατά τη διαχείριση της κληρονομιαίας σας περιουσίας.

Υπάρχουν συλλογές υλικού που σας βοηθούν να συντάξετε τη διαθήκη σας. Χρειάζεται να βεβαιωθείτε ότι η διαθήκη σας δείχνει τις προθέσεις σας με σαφήνεια και ότι πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις για να είναι έγκυρη. Πιο σίγουρο είναι να διορίσετε επαγγελματία να συντάξει τη διαθήκη σας για να βεβαιωθείτε ότι γίνεται σωστά.

Προγραμματίστε εκ των προτέρων επειδή διαθήκη πρέπει να κάνετε ενώ έχετε ακόμα την ικανότητα προς δικαιοπραξία.

Ενημερώνετε τακτικά τη διαθήκη σας, ειδικά αν παντρευτείτε ή πάρετε διαζύγιο· αν έχετε παιδιά ή εγγόνια· αν ο/η σύζυγός σας ή οι κληρονόμοι σας αποβιώσουν· ή αν αλλάξουν οι οικονομικές σας περιστάσεις.

Αν αισθάνεστε ότι πιέζεστε όταν κάνετε ή αλλάζετε τη διαθήκη σας, διαβάστε το κεφάλαιο 5.1 που αναφέρεται στην οικονομική κακομεταχείριση για πληροφορίες σχετικά με το πώς να αποφύγετε τις πιέσεις από την οικογένεια.

13 Το δικαίωμά σας να σχεδιάζετε τη διαθήκη σας και άλλες αποφάσεις που αφορούν το τέλος της ζωής

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Για να ξεκινήσετε να κάνετε διαθήκη, επικοινωνήστε με δικηγόρο. Η νομική ένωση, Law Society, στην πολιτεία ή επικράτειά σας μπορεί να σας βοηθήσει να βρείτε ιδιώτη δικηγόρο. Αν δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα να χρησιμοποιήσετε ιδιωτικό δικηγόρο, μιλήστε στο δικηγορικό σύλλογο για κοινοτικά νομικά κέντρα στην περιοχή σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	The ACT Law Society	02 6247 5700
NSW	The Law Society of NSW	02 9926 0300
NT	Law Society Northern Territory	08 8981 5104
Qld	Queensland Law Society	1300 367 757
SA	The Law Society of South Australia	08 8229 0288
Tas	The Law Society of Tasmania	03 6234 4133
Vic	Law Institute of Victoria	03 9607 9550
WA	The Law Society of Western Australia	08 9324 8600

Η υπηρεσία του κρατικού διαχειριστή, Public Trustee, στην πολιτεία ή επικράτειά σας μπορεί να συντάξει άμεσα τη διαθήκη σας ή να ενεργήσει ως εκτελεστής της (executor). Συνήθως ισχύουν χρεώσεις.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Public Trustee for the ACT	02 6207 9800
NSW	NSW Trustee and Guardian	1300 364 103
NT	Office of the Public Trustee	08 8999 7271
Qld	The Public Trustee	1300 651 591
SA	Public Trustee	08 8226 9200 ή 1800 673 119
Tas	Public Trustee	1800 068 784
Vic	State Trustees	03 9667 6466 ή 1300 138 672
WA	Public Trustee	1300 746 212

13.4 Ορισμός ενός προσώπου να παραλάβει την εφάπαξ αποζημίωση λόγω θανάτου (death benefits) από το συνταξιοδοτικό ταμείο

Όταν αποβιώνει ένα άτομο, το υπόλοιπο ποσό της συνταξιοδοτικής ασφάλισης (superannuation) θα διανεμηθεί σε ένα ή και περισσότερους κληρονόμους.

Το κοινό πολλές φορές νομίζει ότι είναι ότι μόνο μέσω της διαθήκης που μπορούμε να διορίσουμε το άτομο στο οποίο επιθυμούμε ν' αφήσουμε το εφάπαξ ποσό του συνταξιοδοτικού ταμείου μετά το θάνατό μας.

Η πραγματικότητα είναι ότι τα ποσά σε συνταξιοδοτικά ταμεία δεν θεωρούνται περιουσιακό στοιχείο της κληρονομιαίας περιουσίας και επομένως δε διανέμονται αυτομάτως σαν μέρος της διαθήκης σας.

Ο διαχειριστής, trustee, του συνταξιοδοτικού ταμείου κρίνει τη διανομή της εφάπαξ αποζημίωσης λόγω θανάτου (death benefits) από το συνταξιοδοτικό ταμείο. Είναι δυνατό η αποζημίωση να καταβληθεί στο νομικό σας εκπρόσωπο (εκτελεστή της κληρονομιαίας περιουσίας) ή σε συντηρούμενα πρόσωπά σας. Συντηρούμενο πρόσωπο περιλαμβάνει:

- Σύζυγο (ασχέτως αν ο/η σύζυγος δεν είναι οικονομικά εξαρτώμενος/η σε σας),
- Παιδί του μέλους του συνταξιοδοτικού ταμείου (ασχέτως αν το παιδί δεν είναι οικονομικά εξαρτώμενο σε σας), και
- Άτομο σε σχέση αλληλοεξάρτησης (interdependency) μαζί σας κατά το θάνατό σας (αυτό ορίζεται από το νόμο περί της ιδιωτικής συνταξιοδότησης, 'superannuation', αλλά σε γενικές γραμμές, «αλληλοεξάρτηση» σημαίνει άτομα που συγκατοικούν και παρέχουν στήριξη το ένα στο άλλο.

Αν θέλετε να ορίσετε το άτομο ή τα άτομα που θα παραλάβουν την εφάπαξ αποζημίωση θανάτου του συνταξιοδοτικού ταμείου, τότε πρέπει να το διορίσετε επισήμως με «death benefit nomination». Υπάρχουν δύο τύποι ορισμού – δεσμευτικός και μη-δεσμευτικός ορισμός λήπτη της εφάπαξ αποζημίωσης θανάτου.

Το συνταξιοδοτικό ταμείο σας μπορεί να σας επιτρέψει να κάνετε **δεσμευτικό ορισμό προσώπου για την παραλαβή αποζημίωσης θανάτου (binding death benefit nomination)**. Αν με το νόμο, ο ορισμός είναι έγκυρος, η αποζημίωση από το συνταξιοδοτικό ταμείο πρέπει να καταβληθεί στο άτομο που έχει οριστεί. Οι δεσμευτικοί ορισμοί πρέπει να επιβεβαιώνονται κάθε τρία χρόνια γιατί διαφορετικά, λήγουν.

Το συνταξιοδοτικό σας ταμείο μπορεί να σας επιτρέψει να κάνετε **μη-δεσμευτικό ορισμό για την παραλαβή αποζημίωσης θανάτου (non-binding death benefit nomination)**. Ο μη-δεσμευτικός ορισμός σας επιτρέπει να γνωστοποιήσετε τις επιθυμίες σας στο διαχειριστή (trustee), του συνταξιοδοτικού ταμείου, παρότι ο διαχειριστής δεν δεσμεύεται να ακολουθήσει τον ορισμό.

Δεν είναι αποδεκτοί οι δεσμευτικοί ή μη-δεσμευτικοί ορισμοί παραληπτών αποζημίωσης λόγω θανάτου, απ' όλα τα συνταξιοδοτικά ταμεία. Οι κανόνες που διέπουν το κάθε συνταξιοδοτικό ταμείο είναι διαφορετικοί και είναι δυνατό να περιορίζουν τη διακριτική εξουσία του διαχειριστή να πληρώσει την εφάπαξ αποζημίωση λόγω θανάτου (death benefits). Πρέπει

να αποταθείτε στο συνταξιοδοτικό σας ταμείο για να μάθετε τους κανόνες που ισχύουν όσον αφορά την αποζημίωση λόγω θανάτου (death benefits).

Όταν κρίνει πώς θα διανέμει την αποζημίωση λόγω θανάτου, ο διαχειριστής του συνταξιοδοτικού ταμείου πρέπει να πράξει με τρόπο δίκαιο και λογικό. Ενώ η κρίση του διαχειριστή δεν υπερβαίνεται από τη διαθήκη, αν ο διαχειριστής θα διανέμει στο νομικό σας εκπρόσωπο, τότε η κληρονομιά αποζημίωση θα διανεμηθεί σε συμφωνία με τη διαθήκη σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με το συνταξιοδοτικό ταμείο για να μάθετε αν οι κανόνες του επιτρέπουν τους δεσμευτικούς ή και μη-δεσμευτικούς ορισμούς παραληπτών της αποζημίωσης λόγω θανάτου (death benefit). Το συνταξιοδοτικό ταμείο θα είναι σε θέση να σας βοηθήσει κατά τη διαδικασία του ορισμού.

Οι επαγγελματίες χρηματοοικονομικού σχεδιασμού και οι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι μπορούν να σας δώσουν περισσότερες πληροφορίες για τη διανομή των εφάπαξ αποζημιώσεων λόγω θανάτου του συνταξιοδοτικού ταμείου (death benefit distributions). Για βοήθεια να βρείτε έναν ειδικό χρηματοοικονομικού προγραμματισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους ακόλουθους φορείς:

- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού (Financial Planning Association), τηλ. **1300 626 393**.
- Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Συμβούλων (Association of Financial Advisers), τηλ. **02 9267 4003** ή
- Ορκωτοί Λογιστές Αυστραλίας (CPA Australia), τηλ. **1300 73 73 73**.

I suppose that DOES
MAKE IT EASIER ...

14 Το δικαίωμά σας σε στήριξη όταν κάποιος έχει πεθάνει

Η απώλεια κάποιου δικού μας προσώπου είναι πάντα δύσκολη. Γι' αυτό το λόγο, σημασία έχει να γνωρίζετε τις υπηρεσίες και βοήθειες που σας διατίθενται κατά το πένθος σας.

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που μπορούν να σας βοηθήσουν μετά από την απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου.

14.1 Οικονομική ενίσχυση ύστερα από πένθος

Διατίθεται οικονομική ενίσχυση σε δικαιούχους για να τους βοηθήσει με την οικονομική προσαρμογή που τους απαιτείται όταν χάσουν σύντροφο ή άτομο που φροντίζουν.

Ίσως να δικαιούστε το **Επίδομα Πένθους (Bereavement Allowance)** για έως 14 εβδομάδες μετά το θάνατο συντρόφου. Μπορείτε να λάβετε αυτό το επίδομα αντί για τη συνήθη πληρωμή οικονομικής ενίσχυσης που εισπράττετε. Για το δικαίωμα στο, Επίδομα Πένθους (Bereavement Allowance), πρέπει να πληροίτε τις προϋποθέσεις του ελέγχου εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων.

Ίσως να δικαιούστε να εισπράττετε την **πληρωμή πένθους (Bereavement Payment)** σε περίπτωση που εισπράττατε εγκεκριμένη πληρωμή από το Centrelink ή το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veteran's Affairs), κατά το θάνατο του ατόμου. Η πληρωμή πένθους (Bereavement Payment), συνήθως καταβάλλεται σε εφάπαξ ποσό. Μπορεί να δικαιούστε την πληρωμή πένθους (Bereavement Payment) σε περίπτωση που εισπράττετε τη πληρωμή φροντιστή (Carer Payment) και αποβιώσει το άτομο που φροντίζατε. Ισχύουν και άλλα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Οι γυναίκες που γεννήθηκαν στις ή πριν από την 1η Ιουλίου 1955 και που δεν έχουν πρόσφατη εμπειρία στο εργατικό δυναμικό ίσως να δικαιούνται δεκαπενθήμερο **Επίδομα Χηρείας (Widow Allowance)**, σε περίπτωση που χηρεύουν, χωρίζουν με και άνευ διαζυγίου, μετά της ηλικίας των 40ετών. Πρέπει να πληροίτε τις προϋποθέσεις του ελέγχου εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων και προϋποθέσεις μόνιμου κατοίκου.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Καλέστε το Centrelink στον αριθμό **13 23 00** για πληροφορίες σχετικά με τα επιδόματα πένθους «Bereavement Payment» και «Bereavement Allowance».

Καλέστε το Centrelink στον αριθμό **13 23 00** για πληροφορίες σχετικά με το Επίδομα Χηρείας (Widow Allowance).
Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες.

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Για νομικές συμβουλές, επικοινωνήστε με ένα κέντρο δικαιωμάτων πρόνοιας (welfare rights centre) στην πολιτεία ή την επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Social Security and Tenant's Advice Line, Welfare Rights and Legal Centre ACT	02 6218 7977
NSW	Welfare Rights Centre Sydney	1800 226 028 ή 02 9211 5300
NT	Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Welfare Rights Centre Brisbane	07 3421 2510
	Townsville Community Legal Centre	07 4721 5511
SA	Adelaide Welfare Rights Centre	08 8223 1338 ή 1800 246 287
Tas	Hobart Community Legal Service	03 6223 2500
Vic	Social Security Rights Victoria	03 9481 0355 ή 1800 094 164
	Barwon Community Legal Centre Geelong	03 5221 4744
Vic Rural	Social Security Rights Victoria	1800 094 164
WA	Welfare Rights and Advocacy Service Western Australia	08 9328 1751

14.2 Θλίψη και συμβουλευτική

Παρέχονται υπηρεσίες συναισθηματικής στήριξης για άτομα που χρειάζονται συμβουλευτική ύστερα από το θάνατο κάποιου δικού τους προσώπου.

Οι υπηρεσίες συμβουλευτικής παρέχονται μέσω τηλεφώνου και προσωπικά. Μερικές απ' αυτές παρέχονται δωρεάν.

Αν είστε πελάτης του Centrelink, μπορείτε να μιλήσετε με κοινωνικό λειτουργό (Social Work Service) του Υπουργείου Ανθρωπίνων Υπηρεσιών (Department of Human Services). Προσφέρονται παραπομπές σε άλλες υπηρεσίες στήριξης και συμβουλευτικής σύντομης διάρκειας.

Αν χρειάζεστε παραπομπή σε υπηρεσία συμβουλευτικής, μιλήστε με το γιατρό σας.

Πού να απευθυνθείτε για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερο διαδικτυακό υλικό σχετικά με τη θλίψη, επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο Australian Centre for Grief and Bereavement www.grief.org.au.

Για να μιλήσετε με κοινωνικό λειτουργό της υπηρεσίας Social Work Services του Υπουργείου Ανθρωπίνων Υπηρεσιών (Department of Human Services) καλέστε τον αριθμό **132 850** ή κλείστε ραντεβού με κοινωνικό λειτουργό στο πλησιέστερο κέντρο εξυπηρέτησης του υπουργείου (DHS Service Centre).

Πού να αποταθείτε για βοήθεια

Για άμεση πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής, καλέστε:

- Lifeline Australia στον αριθμό **13 11 14**.
- Department of Human Services στον αριθμό **132 850**.
- MensLine Australia στον αριθμό **1300 789 978** ή
- Relationships Australia στον αριθμό **1300 364 277**.

15 Δικαιώματα ηλικιωμένων ανθρώπων από αναγνωρίσιμες ομάδες

Σε αυτό το κεφάλαιο επεξηγούνται μερικές από τις εξειδικευμένες υπηρεσίες και βοήθειες που διατίθενται στους ηλικιωμένους που ανήκουν σε αναγνωρίσιμες ομάδες ατόμων.

- Ηλικιωμένοι βετεράνοι·
- Ηλικιωμένοι Αβορίγινες ή Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ·
- Ηλικιωμένα άτομα με αναπηρίες·
- Ηλικιωμένα άτομα από πολιτισμικά και γλωσσικά ποικίλα υπόβαθρα και μη-υπήκοοι Αυστραλίας· και
- Λεσβίες, γκέι, αμφισεξουαλικά, τρανσεξουαλικά και διαφυλικά (LGBTI) ηλικιωμένα άτομα

15.1 Ηλικιωμένοι βετεράνοι

Οι παλαίμαχοι της Αυστραλίας δικαιούνται συγκεκριμένες κρατικές υπηρεσίες και βοήθειες. Αυτές οι υπηρεσίες και βοήθειες είναι διαφορετικές από τα γενικά δικαιώματα που παρέχονται στους άλλους ηλικιωμένους κατοίκους της Αυστραλίας λόγω αναγνώρισης της υπηρεσίας και θυσίας τους στην άμυνα του έθνους.

(α) Η Στρατιωτική Σύνταξη (Service Pension)

Η Στρατιωτική Σύνταξη (Service Pension) καταβάλλεται από το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs) σε δικαιούχους βετεράνους βάσει αναπηρίας ή ηλικίας. Η στρατιωτική σύνταξη για ηλικιωμένους βετεράνους (age

service pension), παρέχεται στους βετεράνους νωρίτερα απ' ότι η Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Από το 2013, ίσως να δικαιούστε τη Στρατιωτική Σύνταξη (Service Pension) όταν είστε ηλικίας 60ετών για τους άντρες και από 55 έως 60 ετών για τις γυναίκες, ανάλογα με την ημερομηνία γέννησής σας.

(β) Η Σύνταξη Αναπηρίας (Disability Pension)

Οι Συντάξεις Αναπηριών (Disability Pensions), διατίθενται σε δικαιούχους βετεράνους που έχουν υποστεί τραύματα ή ασθένειες που προκλήθηκαν ή επιδεινώθηκαν από την υπηρεσία τους πριν από την 1η Ιουλίου 2004. Το ποσό που θα εισπράξετε θα εξαρτάται από το επίπεδο αναπηρίας που είχατε υποστεί λόγω της υπηρεσίας.

(γ) Συντάξεις Χηρείας από Θύμα Πολέμου (War Widow's/ Widower's Pensions)

Οι Συντάξεις Χηρείας από Θύμα Πολέμου (War Widow's/ Widower's Pensions) διατίθενται σε χήρες/ους βετεράνων που απεβίωσαν λόγω της πολεμικής υπηρεσίας ή εγκεκριμένης υπηρεσίας στις ένοπλες δυνάμεις.

(δ) Η Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card)

Η Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card), διατίθεται σε όλους όσους εισπράττουν τις ακόλουθες συντάξεις: Στρατιωτική Σύνταξη (Service Pension), Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) και Σύνταξη Χηρείας από Θύμα

Πολέμου (War Widow's/Widower's Pension) του Υπουργείου Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs). Αυτή η κάρτα παρέχει δικαίωμα στις ίδιες εκπτώσεις όπως η Κάρτα Εκπτώσεων Συνταξιούχων (Pensioner Concession Card), του Centrelink.

Για περισσότερες πληροφορίες για την κρατική βοήθεια που παρέχεται μέσω του Υπουργείου Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs), καλέστε το **133 254**.

(ε) Το Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme)

Τα άτομα που έχουν φτάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης όπως ορίζεται από το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs) και δεν εισπράττουν πλήρη σύνταξη λόγω του ελέγχου εισοδήματος ή περιουσιακών στοιχείων ίσως να δικαιούνται συμμετοχή στο Πρόγραμμα Συνταξιοδοτικών Δανείων (Pension Loans Scheme). Αυτό σας παρέχει μια δεκαπενθήμερη πληρωμή έως το μέγιστο ποσό της σύνταξης. Το δάνειο εξασφαλίζεται με ενέχυρο επί ακίνητο της ιδιοκτησίας σας στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η κατοικία σας. Το δάνειο μειώνει το περιθώριο αξίας (equity) του ακινήτου που ορίζετε. Περιλαμβάνει επιτόκια που υπολογίζονται κάθε δεκαπενθήμερο, κατά την ημέρα της καταβολής της σύνταξης.

Για περισσότερες πληροφορίες καλέστε το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs), στο **133 254**.

(στ) Υγειονομικές Πληροφορίες για Βετεράνους

Οι βετεράνοι μπορεί να δικαιούνται κάρτα υγειονομικής περίθαλψης για επαναπατρισμό (Repatriation Health Card). Υπάρχουν τρία διαφορετικά είδη καρτών υγείας που παρέχουν διαφορετικά επίπεδα κάλυψης.

Η χρυσή κάρτα, Gold Health Card, παρέχει στους κάτοχους το δικαίωμα σε πλήρες φάσμα υγειονομικών υπηρεσιών, βοηθημάτων και εξοπλισμού χωρίς να επιβαρυνθούν έξοδα. Η λευκή κάρτα, White Health Card παρέχει στους κάτοχους δικαίωμα σε θεραπευτική αγωγή χωρίς έξοδα όμως καλύπτονται μόνο οι παθήσεις που σχετίζονται με την υπηρεσία. Η πορτοκαλί κάρτα, Orange Health Card, σας παρέχει δικαίωμα σε επιδοτούμενα φάρμακα. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας για το δικαίωμα σε διαφορετικά είδη καρτών εξαρτάται από την ηλικία σας, την υπηρεσία σας, το ποσό της σύνταξης αναπηρίας που εισπράττετε, το βαθμό αναπηρίας και το πώς προκλήθηκαν τα τραύματά σας.

Οι βετεράνοι έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την υγεία και τα φάρμακα μέσω της υπηρεσίας, Veterans' Medicines Advice and Therapeutics Education Services (MATES). Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.veteransmates.net.au.

Για περισσότερες υγειονομικές πληροφορίες για βετεράνους επικοινωνήστε με το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs), στο **133 254**.

(Ζ) Πληροφορίες για τη φροντίδα ηλικιωμένων βετεράνων

Η υπηρεσία φροντίδας ηλικιωμένων βετεράνων στο σπίτι [Veterans' Home Care (VHC)], παρέχει βοήθεια σε δικαιούχους βετεράνους και χήρες/χήρους πολέμου έτσι ώστε να ζουν ανεξάρτητα στο σπίτι τους. Η φροντίδα που παρέχεται μπορεί να περιλαμβάνει οικιακή βοήθεια, συντήρηση του σπιτιού και ανακουφιστική φροντίδα κατ' οίκον (respite care). Μπορεί να σας απαιτηθεί να καταβάλετε συνεισφορές για τις οποίες ισχύει ανώτατο όριο. Πρέπει να υποβληθείτε σε έλεγχο από ελεγκτή της υπηρεσίας φροντίδας στο σπίτι για βετεράνους (Veteran Home Care). Επικοινωνήστε με φορέα ελέγχου VHC στο **1300 550 450**.

Ισχύει η ίδια διαδικασία για την πρόσβαση των βετεράνων σε μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων. Ισχύουν ειδικοί κανόνες για τους βετεράνους που πληρώνουν χρεώσεις των μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων. Μπορεί να απαιτηθεί από τους βετεράνους να πληρώνουν ημερήσιο ποσό χρέωσης. Δεν υπολογίζονται οι συντάξεις βετεράνων DVA των δικαιούχων βετεράνων ή χηρών που εισπράττουν σύνταξη αναπηρίας ή υπηρεσίας, προς τον υπολογισμό της χρέωσης στον έλεγχο εισοδήματος.

Για να βρείτε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων όπου μπορείτε να μένετε μαζί με άλλους βετεράνους, καλέστε το My Aged Care στον αριθμό **1800 200 422**.

(η) Υπηρεσίες μεταφοράς βετεράνων

Σύμφωνα με το **Πρόγραμμα Μεταφοράς Επαναπατρισμού (Repatriation Transport Scheme)**, οι δικαιούχοι βετεράνοι και οι χήρες/χήροι πολέμου μπορούν να καταθέσουν αίτηση για τα έξοδα μεταφοράς που σχετίζονται με τις επισκέψεις σε πάροχους υγειονομικών υπηρεσιών για ιατρική περίθαλψη ή σε περιπτώσεις κάλυψης λόγω αναπηρίας. Για περισσότερες πληροφορίες καλέστε το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs), στο **133 254**.

(θ) Στήριξη πένθους για βετεράνους

Αίτηση για μια πληρωμή πένθους (bereavement payment), μπορείτε να υποβάλετε που βοηθάει με τα έξοδα ύστερα από το θάνατο ατόμου που εισέπραττε κάποια από ορισμένες συγκεκριμένες συντάξεις του Υπουργείου Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs). Γενικά η πληρωμή καταβάλλεται στους επιζώντες συντρόφους των βετεράνων ή στην κληρονομιά περιουσία του αποθανόντα, σχετικά με περιπτώσεις όπου ο συνταξιούχος δεν είχε σύντροφο, ήταν χωρισμένος ή χήρος. Γενικά δεν απαιτείται από τους επιζώντες συντρόφους να υποβάλουν αίτηση για αυτήν την πληρωμή. Αυτή η πληρωμή θα πρέπει να καταβληθεί αυτομάτως αφού γνωστοποιηθεί ο θάνατος στο Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs).

Αν ο βετεράνος δεν είχε σύντροφο τότε η πληρωμή πένθους είναι δυνατό να καταβάλλεται στην κληρονομιά περιουσία του αποθανόντα. Πρέπει να υποβληθεί αίτηση για τη πληρωμή μέσα σε 12 μήνες μετά από το θάνατο του βετεράνου. Επικοινωνήστε με το πλησιέστερο γραφείο DVA ή Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο την ιστοσελίδα www.dva.gov.au/dvaforms.

Το επίδομα κηδείας είναι ένα μεμονωμένο ποσό που καταβάλλεται ως βοήθημα προς τα έξοδα της κηδείας του δικαιούχου βετεράνου ή συντηρούμενού του. Ισχύουν μερικά κριτήρια επιλεξιμότητας. Η αίτηση για επίδομα κηδείας πρέπει να γίνεται με το έντυπο «Funeral Benefit Form» εντός 12 μηνών από το θάνατο, ή από την ημερομηνία που αναγνωρίστηκε ότι ο θάνατος ήταν εξαιτίας πολέμου.

Επικοινωνήστε με το Υπουργείο Υποθέσεων Βετεράνων (Department of Veterans' Affairs), για περισσότερες πληροφορίες στο **133 254**.

(i) Υπηρεσίες συμβουλευτικής βετεράνων

Οι βετεράνοι και οι οικογένειές τους έχουν δυνατότητα πρόσβασης στην υπηρεσία Veterans and Veterans' Families Counselling Service, για συμβουλευτική και ομαδικά προγράμματα. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την υπηρεσία στον αριθμό **1800 011 046**, όλο το 24ωρο.

15.2 Οι ηλικιωμένοι Αβοριγίνες ή Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ

Σε αναγνώριση της μοναδικής υπόστασης των πρώτων κατοίκων της Αυστραλίας και σε αναγνώριση του χαμηλότερου προσδόκιμου ζωής τους, ορισμένες υπηρεσίες έχουν σχεδιαστεί ειδικά για τους Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ.

Οι ηλικιωμένοι Αβοριγίνες ή Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ που έχουν ανάγκη φροντίδας ηλικιωμένων έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ευέλικτες υπηρεσίες ηλικιωμένων, Flexible Aged Care, που είναι προσαρμόσιμες και κατάλληλες από πολιτισμική άποψη. Για περισσότερες πληροφορίες, καθώς και για να μάθετε το όνομα κάποιας υπηρεσίας κοντά σας, καλέστε My Aged Care, στο **1800 200 422**.

Παράνομο είναι για τον καθένα να κάνει διακρίσεις κατά την παροχή των παρακάτω

(α) **Τηλεφωνικό κέντρο αυτοχθόνων, Τηλεφωνικό Κέντρο Αυτοχθόνων (Indigenous Call Centre) του Centrelink**

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Τηλεφωνικό Κέντρο Αυτοχθόνων (Indigenous Call Centre) του Centrelink, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις βοήθειες που παρέχει το κράτος. Καλέστε το Τηλεφωνικό Κέντρο Αυτοχθόνων (Indigenous Call Centre) του Centrelink στο **1800 136 380**.

(β) Επίδομα Απομακρυσμένων Περιοχών (Remote Area Allowance)

Το Επίδομα Απομακρυσμένων Περιοχών (Remote Area Allowance), παρέχει επιπρόσθετο εισόδημα σε άτομα που κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές. Πρέπει να κατοικείτε σε φορολογική ζώνη που πληροί τις προϋποθέσεις και να εισπράττετε πληρωμή εισοδηματικής ενίσχυσης όπως τη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension) ή το Επικουρική Σύνταξη Αναπηρίας (Disability Support Pension). Επικοινωνήστε με το Τηλεφωνικό Κέντρο Αυτοχθόνων (Indigenous Call Centre) του Centrelink, στο **1800 136 380** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

(γ) Γραμμή (Οικονομικής) Βοήθειας Αυτοχθόνων [Indigenous (Financial) Help Line] της ASIC

Η ASIC ρυθμίζει τις πιστωτικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και δημοσιεύει υλικό χρηματοοικονομικών γνώσεων για το κοινό. Μπορείτε να καλέσετε τη **Γραμμή Βοήθειας Αυτοχθόνων της ASIC (ASIC Indigenous Helpline)** στο **1300 365 957**. Μπορείτε επίσης να δείτε τα δημοσιεύματα αυτοχθόνων του ASIC σε θέματα όπως, μεταξύ άλλων, της συνταξιοδοτικής ασφάλισης (superannuation), της πληρωμής των εξόδων κηδείας, της πίστωσης και ασφάλισης, στο διαδικτυακό τόπο www.moneysmart.gov.au και κάντε κλικ στις σημαίες των Αβοριγίνων και Νησιωτών της περιοχής Τόρες Στρέιτ.

(δ) Υπηρεσίες Διαχείρισης Χρημάτων

Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης Χρημάτων (Money Management Services) λειτουργούν σε περιοχές των εξής: Queensland, Northern Territory, South Australia, NSW και Western Australia. Αυτές οι υπηρεσίες προσφέρουν πρακτική βοήθεια μέσω δωρεάν κύκλους μαθημάτων που έχουν την προοπτική να σας βοηθήσουν έτσι ώστε να διαχειρίζεστε τα χρήματά σας. Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης Χρημάτων (Money Management Services) διαχειρίζονται μέσω των κοινωνικών οργανισμών. Μερικοί απ' αυτούς τους οργανισμούς παρέχουν συνεχή στήριξη σε θέματα οικονομικών.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NT	The Smith Family, Darwin	08 8985 6841
	Australian Red Cross, Darwin	08 8924 3969
	Bawinanga Aboriginal Council, Maningrida	08 8979 5799
	CatholicCare NT, Tennant Creek	08 8962 3065
	East Arnhem Shire Council, East Arnhem	08 8987 9265
	HK Training and Consultancy, West Arnhem	08 8927 2499
	Kalano Community Association, Katherine	08 8972 8226

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NT	Laynhapuy Homelands Association, Yirrkala	08 8939 1800
	Lutheran Community Care, Alice Springs	08 8953 5160
	Tiwi Islands Training and Employment Board, Tiwi Islands	08 8970 9176
QLD	Indigenous Consumer Assistance Network (ICAN)	1300 369 878
WA	Kununurra Waringarri Aboriginal Corporation, Kununurra	08 9168 1528
	Kimberley Employment Services, Broome	08 9192 6700
	Kimberley Money Management, Derby	08 9193 1834

(ε) Indigenous Money Mentor Network

Δυνατότητα πρόσβασης σε βοήθεια με τα οικονομικά σας έχετε μέσω του δικτύου αυτοχθόνων Indigenous Money Mentor Network. Αυτή η υπηρεσία παρέχει πληροφορίες χρηματοοικονομικών γνώσεων και παραπεμπτικά. Προσφέρει επίσης προσωπική χρηματοοικονομική βοήθεια που σας βοηθάει να αναπτύξετε την οικονομική σας ευημερία.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NSW	Lismore Neighbourhood Centre, Lismore	02 6621 7397
	Muru Mittigar Cultural and Education Centre, Western Sydney	02 4730 2774
	NSW Aboriginal Land Council, Parramatta	1300 660 674
WA	Wunan, Kununurra	08 9168 3881
NT	Anglicare NT, Alice Springs	08 8951 8000
	Anglicare NT, Darwin	08 8985 0000

(στ) Μονάδα Πρόσθεσης Αυτοχθόνων του Medicare (Medicare Indigenous Access Unit)

Καλέστε τη Μονάδα Πρόσθεσης Αυτοχθόνων του Medicare (Medicare Indigenous Access Unit) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Medicare στο **1800 556 955**. Μπορείτε να επισκεφθείτε επίσης την ιστοσελίδα του

Υπουργείου Ανθρωπίνων Υπηρεσιών (Department of Human Services) στο διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au/medicare.

(ζ) Νομικές υπηρεσίες για τους Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρίτ

Οι νομικές υπηρεσίες για τους Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρίτ, παρέχουν βοήθεια με συμβουλή και πληροφορίες σε νομικά θέματα.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT NSW	Aboriginal Legal Service NSW/ACT	1800 733 233 ή 02 8303 6600
NT	North Australian Aboriginal Justice Agency	1800 898 251
NT	Central Australian Aboriginal Legal Aid Service	1800 636 079
Qld	Aboriginal and Torres Strait Islander Legal Service Queensland	1800 012 255
SA	Aboriginal Legal Rights Movement SA	1800 643 222
Tas	Tasmanian Aboriginal Centre – Legal	1800 132 260
Vic	Victorian Aboriginal Legal Service	1800 064 865
WA	Aboriginal Legal Service of Western Australia	1800 019 900

(η) Νομικές υπηρεσίες ενδοοικογενειακής βίας για του Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ

Οι νομικές υπηρεσίες ενδοοικογενειακής βίας για του Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ παρέχουν βοήθεια για προβλήματα ενδοοικογενειακής βίας και κακομεταχείρισης ηλικιωμένων.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NT	Central Australian Aboriginal Family Legal Unit, Alice Springs	1800 088 884
	North Australian Aboriginal Family Violence Legal Service, Darwin	1800 041 998
	North Australian Aboriginal Family Violence Legal Service, Katherine	1800 184 868
	Central Australian Aboriginal Family Legal Unit, Tennant Creek	1800 068 830
Qld	Queensland Indigenous Family Violence Legal Service	07 4030 0400
SA	Family Violence Legal Service, Aboriginal Corporation, Ceduna	1800 839 059
	Family Violence Legal Service, Aboriginal Corporation, Port Augusta	1800 111 052
	Family Violence Legal Service, Aboriginal Corporation, Port Lincoln	1800 309 912

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Vic	Aboriginal Family Violence Prevention and Legal Service, Victoria	1800 105 303 ή 03 9244 3333
WA	Aboriginal Family Law Service, Family Violence Prevention Services	08 9355 1502 ή 1800 469 246

(θ) Υπηρεσίες συμβουλευτικής για Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ

Οι υπηρεσίες συμβουλευτικής για Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ, παρέχουν ένα φάσμα υπηρεσιών για να βοηθούν με διάφορα θέματα, από της απώλειας και θλίψης μέχρι της αντιμετώπισης των προβλημάτων ψυχικής υγείας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NSW	Relationships Australia	1300 364 277 ή 02 8352 2888
NT	Central Australian Congress Social and Emotional Wellbeing, Alice Springs	08 8951 4444
	Danila Dilba Health Service, Darwin	08 8942 5444
NT	Wurli-Wurlinjang Health Service, Katherine	08 8972 9100
Qld	Gallang Place, Brisbane	07 3844 2283
	Palm Island Mental Health Service, Palm Island	07 4752 5100

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
Qld	Aboriginal and Torres Strait Islander Community Health Service Healing Centre, Brisbane	07 3240 8907
	Townsville Aboriginal and Torres Strait Islander Health Services Mental Health Unit, Townsville	04 88 527 344
SA	Nunkuwarrin Yunti, Adelaide	08 8406 1600
Tas	Relationships Australia	1300 364 277 ή 03 6211 4050
	Tasmanian Aboriginal Centre, Hobart	03 6234 0700
	Tasmanian Aboriginal Centre, Launceston	03 6332 3800
Tas	Tasmanian Aboriginal Centre, Burnie	03 6431 3289
Vic	Victorian Aboriginal Health Service, Melbourne	03 9403 3300
WA	Yorgum Aboriginal Family Counselling Service, Perth	08 9218 9477

(i) Πρόγραμμα Απασχόλησης Αυτοχθόνων (Indigenous Employment Program)

Οι δικαιούχοι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση στο Πρόγραμμα Απασχόλησης Αυτοχθόνων (Indigenous Employment Program). Το πρόγραμμα συνεργάζεται με τις Υπηρεσίες Εργασίας

Αυστραλίας (Job Services Australia), για να σας βοηθήσει να βρείτε δουλειά, να μείνετε σε απασχόληση, να αναπτύξετε δική σας καριέρα ή να έχετε την ιδιοκτησία και διαχείριση της δική σας επιχείρησης. Καλέστε τη Γραμμή Απασχόλησης Αυτοχθόνων (Indigenous Employment Line) στο **1802 102** για περισσότερες πληροφορίες.

(ια) **Abstudy**

Το Abstudy διατίθεται σε δικαιούχους Αβοριγίνες και Νησιώτες της περιοχής Τόρες Στρέιτ για να σας βοηθήσει ενώ ολοκληρώνετε μαθητεία ή σπουδές. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Centrelink Abstudy στον αριθμό **1800 132 317** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

(ιβ) **Φυλετικές Διακρίσεις**

Είναι παράνομο να κάνει κανείς διακρίσεις εις βάρος σας λόγω της φυλής σας. Ο νόμος κατά των φυλετικών διακρίσεων [*Racial Discrimination Act 1975 (Cth)* (το RDA)] καθιστά παράνομη την άδικη μεταχείριση λόγω φυλής, χρώματος, καταγωγής, εθνότητα ή μεταναστευτική υπόσταση. Το φυλετικό μίσος.

Είναι παράνομο να κάνει κανείς διακρίσεις εις βάρος σας στους παρακάτω τομείς:

- Απασχόληση – εύρεση εργασίας, όρους και συνθήκες εργασίας, κατάρτιση, προώθηση, απόλυση·
- Εκπαίδευση – εγγραφή ή σπουδές σε ιδιωτικός ή κρατικό σχολείο, κολλέγιο ή πανεπιστήμιο·
- Στέγαση – ενοικίαση ή αγορά σπίτι ή διαμέρισμα·

- Απόκτηση ή χρήση υπηρεσιών – όπως τις τραπεζικές ή ασφαλιστικές συναλλαγές, υπηρεσίες που παρέχουν τα υπουργεία, υπηρεσίες μεταφοράς ή τηλεπικοινωνιών, επαγγελματικές υπηρεσίες όπως είναι αυτές που παρέχουν οι δικηγόροι, γιατροί ή τεχνίτες, υπηρεσίες που παρέχουν τα εστιατόρια, καταστήματα ή οι χώροι διασκέδασης. και
- Πρόσβαση σε δημόσιους χώρους – όπως πάρκα, κρατικά γραφεία, εστιατόρια, ξενοδοχεία ή εμπορικά κέντρα.

Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κάνετε καταγγελία, καλέστε την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission) στο **1300 656 419** ή **02 9284 9888** ή **1800 620 241** (ατελώς) ή μέσω email: complaintsinfo@humanrights.gov.au.

15.3 Τα ηλικιωμένα άτομα με αναπηρίες

Διατίθενται βοήθειες και υπηρεσίες σε δικαιούχους κατοίκους της Αυστραλίας που έχουν ή αποκτούν σημαντική και μόνιμη αναπηρία. Ενώ οι περισσότερες υπηρεσίες αναπηρίας διαχειρίζονται από τις κυβερνήσεις των πολιτειών και επικρατειών, το σύστημα αναπηρίας αλλάζει και προχωρεί σταδιακά σε παναυστραλιανό σύστημα, το Εθνικό Πρόγραμμα Αναπηρικής Ασφάλισης (National Disability Insurance Scheme).

Οι ηλικιωμένοι κάτοικοι της Αυστραλίας που έχουν ή αποκτούν αναπηρία έχουν επίσης πρόσβαση σε στήριξη μέσω του Συστήματος Φροντίδας Ηλικιωμένων της Αυστραλίας (Australian Aged Care System).

Το σύστημα που είναι διαθέσιμο σε σας θα εξαρτάται από την ηλικία κατά την οποία κρίθηκε ότι έχετε αναπηρία. Αν κριθήκατε ότι έχετε σημαντική ή μόνιμη αναπηρία πριν από την ηλικία 65 ετών, δικαιούστε πρόσβαση σε υπηρεσίες στήριξης αναπήρων. Αν κριθήκατε σε ηλικία 65 και άνω δικαιούστε πρόσβαση σε υπηρεσίες μέσω του Συστήματος Φροντίδας Ηλικιωμένων της Αυστραλίας (Australian Aged Care System).

(α) Φροντίδα και υπηρεσίες αναπηρίας

Οι περισσότερες υπηρεσίες αναπηρίας παρέχονται από τις πολιτείες και επικράτειες ενώ το σύστημα θα γίνει παναυστραλιανό. Αν κατοικείτε σε περιοχή όπου το Εθνικό Πρόγραμμα Αναπηρικής Ασφάλισης (National Disability Insurance Scheme) δεν είναι ακόμα διαθέσιμο, οι υπηρεσίες αναπηρίας θα παραχωρηθούν από την σχετική αρχή στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Disability ACT	133 427
NSW	Ageing Disability and Home Care	02 9377 6000
NT	Office of Disability	1800 139 656
Qld	Disability Services	1800 177 120
SA	Disability Information and Referrals	1300 786 117
Tas	Disability and Community Services Gateway Services	1800 171 233
Vic	Department of Human Services Disability Intake and Response Service	03 9843 6000
WA	Disability Services Commission	1800 998 214

(β) Το Εθνικό Πρόγραμμα Αναπηρικής Ασφάλισης (National Disability Insurance Scheme)

Από την 1η Ιουλίου 2013, το σύστημα για την στήριξη των ατόμων με σημαντική και μόνιμη αναπηρία αντικαθίσταται σταδιακά με το Εθνικό Πρόγραμμα Αναπηρικής Ασφάλισης [(National Disability Insurance Scheme) (NDIS)]. Η έναρξη του NDIS θα γίνει πρώτα στην Tasmania, South Australia, την περιοχή Hunter στην NSW και στην περιοχή Barwon στη Victoria. Από τον Ιούλιο 2014, η έναρξη του NDIS θα πραγματοποιηθεί σε περιοχές στο ACT and NT. Το NDIS θα γίνει διαθέσιμο στο Queensland από το 2016.

Μπορείτε να λαμβάνετε βοήθεια μέσω του NDIS σε περίπτωση που κριθήκατε ότι έχετε αναπηρία πριν από την ηλικία των 65 και κατοικείτε σε περιοχή όπου είναι διαθέσιμο το NDIS. Όταν κλείσετε τα 65 θα μπορείτε να διαλέξετε αν θα συνεχίσετε να λαμβάνετε υπηρεσίες μέσω του NDIS ή του συστήματος φροντίδας ηλικιωμένων. Ωστόσο, αν μπειτε σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων, θα μεταβείτε αυτομάτως στο σύστημα φροντίδας ηλικιωμένων.

Για πληροφορίες σχετικά με το **Εθνικό Πρόγραμμα Αναπηρικής Ασφάλισης (National Disability Insurance Scheme)** καλέστε το **1800 800 110**.

(γ) Υπηρεσίες αναπηρίας μέσω του συστήματος Φροντίδας Ηλικιωμένων της Αυστραλίας (Aged Care System)

Αν κριθείτε ότι έχετε αναπηρία μετά της ηλικίας των 65 ετών, θα λαμβάνετε υπηρεσίες και στήριξη για την αναπηρία σας μέσω του συστήματος Φροντίδας Ηλικιωμένων της Αυστραλίας (Aged Care System). Οι Ομάδες Αξιολόγησης της Φροντίδας

Ηλικιωμένων (Aged Care Assessment Teams) βοηθάνε τους ηλικιωμένους και τους φροντιστές τους να εξακριβώσουν το είδος φροντίδας που θα πληροί καλύτερα τις ανάγκες τους. Ο γιατρός ή το πλησιέστερο νοσοκομείο σας μπορεί να σας παραπέμψει στην **Ομάδα Αξιολόγησης της Φροντίδας Ηλικιωμένων (Aged Care Assessment Teams)** ή μπορείτε να επικοινωνήσετε άμεσα μαζί της στο **1800 200 422**.

(δ) Η Επικουρική σύνταξη αναπηρίας (Disability Support Pension)

Η Επικουρική σύνταξη αναπηρίας (Disability Support Pension), παρέχει οικονομική ενίσχυση στους δικαιούχους που έχουν υποστεί μόνιμη τύφλωση ή σωματική, διανοητική ή ψυχιατρική βλάβη. Πρέπει να είστε κάτω της ηλικίας Σύνταξης Γήρατος (Age Pension), κατ' αρχήν για να υποβάλετε αίτηση για την Επικουρική σύνταξη αναπηρίας (Disability Support Pension), και μιας και φτάσετε σε ηλικία 65 ετών, μπορείτε να επιλέξετε να κρατήσετε εκείνη τη σύνταξη ή να μεταβείτε σε Σύνταξη Γήρατος (Age Pension). Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Centrelink στο **13 27 17** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

(ε) Επίδομα Κινητικότητας (Mobility Allowance)

Το Επίδομα Κινητικότητας (Mobility Allowance), είναι για τα άτομα που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δημόσιες συγκοινωνίες χωρίς αρκετή βοήθεια και τους χρειάζεται να μεταφέρονται στη δουλειά, εθελοντική εργασία ή σε σπουδές. Για περισσότερες πληροφορίες καλέστε το Centrelink στο **13 27 17** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

(στ) Άλλες βοήθειες κι υπηρεσίες

Ίσως να σας διατίθενται και άλλες διάφορες βοήθειες και υπηρεσίες. Αυτές συνεπάγονται τις υπηρεσίες συνηγορίας, και υπηρεσίες δημιουργίας υπότιτλων, και ένα σχέδιο για την αύξηση του αριθμού κινηματογράφων στην Αυστραλία που είναι προσιτοί σε άτομα με αναπηρία.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες στην περιοχή σας, επικοινωνήστε με το Υπουργείο Οικογενειών, Στέγασης, Κοινοτικών Υπηρεσιών και Υποθέσεων Αυτόχθονων (Department of Families, Housing, Community Services and Ingenious Affairs) στο **1300 653 227** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.dss.gov.au.

(ζ) Υπηρεσίες απασχόλησης αναπήρων

Η υπηρεσία Πρόσβαση στην Εργασία (JobAccess) παρέχει βοήθεια σε άτομα που έχουν αναπηρία να βρουν δουλειά. Βοηθάει επίσης και όταν είστε σε απασχόληση. Επικοινωνήστε με την υπηρεσία Πρόσβαση στην Εργασία (JobAccess) στο **1800 464 800**.

Οι Υπηρεσίες Απασχόλησης Αναπήρων (Disability Employment Services) βοηθούν τα άτομα με αναπηρία να βρουν εργασία και σας παρέχουν και βοήθεια αν είστε ήδη σε απασχόληση. Επικοινωνήστε με την υπηρεσία στον αριθμό, **1800 805 260**.

(η) Οι νομικές υπηρεσίες που εξειδικεύονται στις αναπηρίες

Οι παρακάτω οργανισμοί προσφέρουν εξειδικευμένες νομικές υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Disability Discrimination Legal Service, Welfare Rights and Legal Centre	02 6218 7918
NSW	Australian Centre for Disability Law	1800 800 708
NT	Aged and Disability Advocacy Service, Darwin Community Legal Centre	1800 812 953 ή 08 8982 1111
Qld	Disability Discrimination Advocacy Service, Welfare Rights Legal Centre	07 3847 5532
SA	Disability Discrimination Service, Central Community Legal Service	08 8342 1800
Tas	Disability Discrimination Service, Launceston Community Legal Centre	1800 066 019
Vic	Disability Discrimination Legal Service	1300 882 872
WA	Disability Discrimination Unit, Sussex St Community Legal Centre	08 6253 9500
	Individual Disability Advocacy Service, Sussex St Community Legal Centre	1300 648 655

(θ) Διακρίσεις λόγω αναπηρίας

Ο νόμος κατά των διακρίσεων [*Disability Discrimination Act 1992 (Cth)*], καθιστά παράνομο να κάνει κανείς διακρίσεις εις βάρος σας, στους παρακάτω τομείς:

- Απασχόληση – εύρεση εργασίας, όρους και συνθήκες εργασίας, κατάρτιση, προώθηση, απόλυση·
- Εκπαίδευση – εγγραφή ή σπουδές σε ιδιωτικός ή κρατικό σχολείο, κολλέγιο ή πανεπιστήμιο·
- Στέγαση – ενοικίαση ή αγορά σπίτι ή διαμέρισμα·
- Απόκτηση ή χρήση υπηρεσιών – όπως τις τραπεζικές ή ασφαλιστικές συναλλαγές, υπηρεσίες που παρέχουν τα υπουργεία, υπηρεσίες μεταφοράς ή τηλεπικοινωνιών, επαγγελματικές υπηρεσίες όπως είναι αυτές που παρέχουν οι δικηγόροι, γιατροί ή τεχνίτες, υπηρεσίες που παρέχουν τα εστιατόρια, καταστήματα ή οι χώροι διασκέδασης. και
- Πρόσβαση σε δημόσιους χώρους – όπως πάρκα, κρατικά γραφεία, εστιατόρια, ξενοδοχεία ή εμπορικά κέντρα.

Αυτός είναι επίσης ο νόμος που ισχύει σε περίπτωση που αντιμετωπίζετε παρενοχλήσεις λόγω της αναπηρίας σας.

Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κάνετε καταγγελία, επικοινωνήστε με την **Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission)** στο **1300 656 419** ή **02 9284 9888** ή **1800 620 241** (ατελώς) ή με email: complaintsinfo@humanrights.gov.au.

15.4 Ηλικιωμένα άτομα από πολιτισμικά και γλωσσικά ποικίλα υποβάθρα και μη-υπήκοοι Αυστραλίας

Αν είστε πολιτισμικά και γλωσσικά ποικίλου υποβάθρου [Culturally and Linguistically Diverse (CALD)], ίσως να έχετε συγκεκριμένες ανάγκες όσο προχωρεί η ηλικία σας. Για παράδειγμα μπορεί να χρειαστείτε τις υπηρεσίες να παρέχονται στη μητρική σας γλώσσα· ίσως να έχετε συγκεκριμένες διατροφικές ανάγκες· και μπορεί να χρειάζεται να τηρείτε ορισμένες πρακτικές που υπαγορεύονται από την πίστη σας.

Ίσως να είστε και μέλος πολιτισμικής ή εθνοτικής ομάδας ή συλλόγου, και ο δεσμός σας με αυτήν την ομάδα να έχει περισσότερη σημασία για σας όσο προχωρεί η ηλικία σας.

Υπάρχουν κάποιες υπηρεσίες, όπως της φροντίδας ηλικιωμένων, μεταξύ άλλων, που φροντίζουν για τα άτομα ποικίλων πολιτισμικών υποβάθρων που έχουν συγκεκριμένες γλωσσικές και άλλες ανάγκες.

(α) Υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων για άτομα ποικίλων πολιτισμικών ή γλωσσικών υποβάθρων

Σημασία έχει για τον πάροχο της υπηρεσίας φροντίδας ηλικιωμένων να μπορεί να καλύπτει όσο το δυνατό καλύτερα τις γλωσσικές και πολιτισμικές σας απαιτήσεις. Ενώ δεν θα είναι πάντα δυνατό να λαμβάνετε υπηρεσία που είναι τέλεια, καλά θα κάνετε να μιλήσετε με τον πάροχο των υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων για να βεβαιωθείτε ότι σας παρέχεται η καλύτερη δυνατό υπηρεσία για τις ανάγκες σας.

Πολλοί πάροχοι υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων προσφέρουν υπηρεσίες για άτομα ποικίλων πολιτισμικών και γλωσσικών υποβάθρων και προσφέρουν πολιτισμικά κατάλληλη φροντίδα. Για παράδειγμα, μερικές υπηρεσίες παρέχουν την εξυπηρέτηση με ταιριάζει σε συγκεκριμένες κατηγορίες ατόμων που χαρακτηρίζονται από γλώσσα, διατροφή, δραστηριότητα ή πνευματικές ανάγκες. Καλέστε το My Aged Care στον αριθμό **1800 200 422** για να βρείτε υπηρεσία κοντά σας.

(β) Γλωσσικές υπηρεσίες

Το πρόγραμμα εκμάθησης Αγγλικής για ενήλικους, **Adult Migrant English Program (AMEP)**, παρέχει δωρεάν μαθήματα Αγγλικής σε δικαιούχους μετανάστες. Παρέχεται σε άτομα που είναι άνω των 18 ετών, και γνωρίζουν λίγα ή καθόλου Αγγλικά και είναι κάτοχοι βίζας μόνιμης παραμονής. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Υπουργείο Βιομηχανίας (Department of Industry) στο **133 881**.

Η Υπηρεσία Μεταφραστών και Διερμηνέων [Translating and Interpreting Service (TIS National)] σας παρέχει πρόσβαση σε διερμηνέα από το τηλέφωνο. Υπάρχουν διερμηνείς σε πάνω από 170 γλώσσες και διαλέκτους και η υπηρεσία παρέχεται 24 ώρες την ημέρα. Καλέστε **13 14 50** για πρόσβαση σε αυτήν την υπηρεσία.

Οι ηλικιωμένοι που μιλούν ξένες γλώσσες έχουν πρόσβαση στην πολυγλωσσική τηλεφωνική υπηρεσία του Πολυγλωσσική Τηλεφωνική Υπηρεσία [Multilingual Phone Service] του Centrelink. Σας παρέχεται η δυνατότητα να μιλήσετε με κάποιον για τις πληρωμές στη γλώσσα σας. Καλέστε **13 12 02** για πρόσβαση σε αυτήν την υπηρεσία.

Το Centrelink και το Medicare παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες διερμηνέων και μεταφράσεων, επομένως ρωτήστε στο πλησιέστερο σε εσάς γραφείο.

(γ) Υπάλληλοι Πολυπολιτισμικής Εξυπηρέτησης

Το Centrelink έχει Υπάλληλους Πολυπολιτισμικής Εξυπηρέτησης (Multicultural Service Officers) που παρέχουν βοήθεια σε μετανάστες και πρόσφυγες για πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις πληρωμές και υπηρεσίες. Σε υπηρεσία είναι περίπου 70 Υπάλληλους Πολυπολιτισμικής Εξυπηρέτησης (Multicultural Service Officers) σε όλη την Αυστραλία, σε μητροπολιτικά, περιφερειακά και επαρχιακά κέντρα. Ρωτήστε στο πλησιέστερο γραφείο του Centrelink αν αυτή η υπηρεσία γίνεται διαθέσιμη σε σας.

(δ) Εισοδηματική ενίσχυση μόνιμων κατοίκων και υπηκόων της Αυστραλίας

Για να εισπράττετε πολλές από τις πληρωμές του Centrelink, συμπεριλαμβανομένης της Σύνταξης Γήρατος (Age Pension), πρέπει να πληροίτε τις προϋποθέσεις μόνιμης παραμονής. Οι προϋποθέσεις είναι διαφορετικές για την κάθε πληρωμή, όμως, σε γενικές γραμμές, πρέπει να είστε υπήκοος Αυστραλίας, κάτοχος βίζας μόνιμου κατοίκου ή να ανήκετε σε κατηγορία εξαιρέσεων.

Αν δεν πληροίτε αυτές τις προϋποθέσεις ίσως να μπορείτε να εισπράττετε Αυστραλιανή σύνταξη αν έχετε ζήσει ή εργαστεί σε χώρα που έχει συνάψει διεθνή σύμβαση κοινωνικής ασφάλισης με την Αυστραλία. Ρωτήστε το προσωπικό στο

πλησιέστερο γραφείο του Centrelink για το δικαίωμά σας σε εισοδηματική ενίσχυση. Αν χρειάζεστε μετάφραση, καλέστε την Πολυγλωσσική Τηλεφωνική Υπηρεσία (Multilingual Phone Service) του Centrelink στο **13 12 02** για πληροφορίες σχετικά με τις πληρωμές που παρέχει το Centrelink.

(ε) Είσπραξη σύνταξης από ξένη χώρα

Μπορείτε να λαμβάνετε βοήθεια για να απαιτήσετε σύνταξη ξένου κράτους με το οποίο δεν ισχύει σύμβαση, καλώντας τις **Διεθνείς Υπηρεσίες του Centrelink (Centrelink International Services)** στο **13 16 73** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au.

(στ) Διεκδίκηση εισοδηματικής ενίσχυσης ενώ βρίσκεστε στο εξωτερικό

Αν δεν κατοικείτε στην Αυστραλία ενώ δικαιούστε εισοδηματική ενίσχυση, ίσως να μπορείτε να εισπράττετε πληρωμές ενώ βρίσκεστε στο εξωτερικό. Αυτό θα εξαρτάται από τον τύπο της πληρωμής. Για παράδειγμα, ένα άτομο μπορεί να εισπράττει πλήρη Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), αφού έχει υποβληθεί σε έλεγχο πόρων, και έζησε και εργάστηκε στην Αυστραλία για 25 χρόνια, ενώ βρίσκεται στο εξωτερικό. Τα άτομα που ήταν κάτοικοι Αυστραλίας για λιγότερα από 25 χρόνια όταν ήταν μεταξύ ηλικιών 16 ετών και της Σύνταξη Γήρατος (Age Pension), θα εισπράττουν ένα μικρότερο ποσοστό σύμφωνα με πόσα χρόνια ήταν κάτοικοι της Αυστραλίας.

(ζ) Μετάφραση των Υπηρεσιών Οικονομικών Πληροφοριών (Financial Information Services) του Centrelink

Παρέχεται πρόσβαση στις Υπηρεσίες Οικονομικών Πληροφοριών [Financial Information Services (FIS)] του Centrelink μέσω διερμηνέα. Καλέστε την Πολυγλωσσική Τηλεφωνική Υπηρεσία (Multilingual Phone Service) του Centrelink στο **13 12 02**.

(η) Μετάφραση των πληροφοριών MoneySmart της ASIC

Διατίθενται δημοσιεύματα και ακουστικό υλικό του MoneySmart της ASIC σε 26 γλώσσες. Για πρόσβαση σε αυτά, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.moneysmart.gov.au/tools-and-resources/publications/other-languages.

(θ) Πρόγραμμα γλώσσας, αλφαριθμητισμού και αριθμητικού γραμματισμού για την απασχόληση

Οι αναζητούντες εργασίας που είναι εγγεγραμμένοι στο Centrelink μπορεί να δικαιούνται πρόσβαση στο Πρόγραμμα γλώσσας, αλφαριθμητισμού και αριθμητικού γραμματισμού, (Literacy and Numeracy Program) για να μάθουν δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να βρουν απασχόληση. Επικοινωνήστε με την Πολυγλωσσική Τηλεφωνική Υπηρεσία (Multilingual Phone Service) του Centrelink **13 12 02** για να μάθετε αν δικαιούστε.

(ι) Μετάφραση των υγειονομικών πληροφοριών

Το NPS Medicinewise παρέχει μεταφρασμένες πληροφορίες σχετικά με τα φάρμακα. Παρέχεται μέσω διαδικτύου από την

ιστοσελίδα www.nps.org.au/translated-health-information-about-medicines.

(ια) Μετάφραση πληροφοριών νομικών υπηρεσιών

Οι περισσότερες υπηρεσίες νομικής βοήθειας προσφέρουν εξειδικευμένη βοήθεια που περιλαμβάνει τους μεταφραστές και το μεταφρασμένο υλικό. Επικοινωνήστε με την υπηρεσία παροχής νομικής βοήθειας στην πολιτεία ή επικράτειά σας για περισσότερες πληροφορίες.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	LawAccess NSW	1300 888 529
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	Legal Aid Queensland	1300 65 11 88
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	Victoria Legal Aid	1800 677 402 ή 03 9269 0120
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579 ή 08 9261 6222

(ιβ) Φυλετικές Διακρίσεις

Είναι παράνομο να κάνει κανείς διακρίσεις εις βάρος σας λόγω της φυλής σας. Ο νόμος κατά των φυλετικών διακρίσεων [*Racial Discrimination Act 1975* (Cth) (το RDA)] καθιστά παράνομη την άδικη μεταχείριση λόγω φυλής, χρώματος, καταγωγής, εθνότητα ή μεταναστευτική υπόσταση. Το φυλετικό μίσος.

Είναι παράνομο να κάνει κανείς διακρίσεις εις βάρος σας στους παρακάτω τομείς:

- Απασχόληση – εύρεση εργασίας, όρους και συνθήκες εργασίας, κατάρτιση, προώθηση, απόλυση·
- Εκπαίδευση – εγγραφή ή σπουδές σε ιδιωτικός ή κρατικό σχολείο, κολλέγιο ή πανεπιστήμιο·
- Στέγαση – ενοικίαση ή αγορά σπίτι ή διαμέρισμα·
- Απόκτηση ή χρήση υπηρεσιών – όπως τις τραπεζικές ή ασφαλιστικές συναλλαγές, υπηρεσίες που παρέχουν τα υπουργεία, υπηρεσίες μεταφοράς ή τηλεπικοινωνιών, επαγγελματικές υπηρεσίες όπως είναι αυτές που παρέχουν οι δικηγόροι, γιατροί ή τεχνίτες, υπηρεσίες που παρέχουν τα εστιατόρια, καταστήματα ή οι χώροι διασκέδασης. και
- Πρόσβαση σε δημόσιους χώρους – όπως πάρκα, κρατικά γραφεία, εστιατόρια, ξενοδοχεία ή εμπορικά κέντρα.

Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κάνετε καταγγελία, επικοινωνήστε με την **Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission)** στο **1300 656 419** ή **02 9284 9888** ή **1800 620 241** (ατελώς) ή με email: complaintsinfo@humanrights.gov.au.

15.5 Λεσβίες, γκέι, αμφισεξουαλικά, τρανσεξουαλικά και διαφυλικά (LGBTI) ηλικιωμένα άτομα

Το Centrelink αναγνωρίζει τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ ατόμων: παντρεμένα αντρόγυνα, άτομα σε δηλωμένη σχέση (αντίθετου φύλου ή ίδιου φύλου), ή τα άτομα σε ντε-φάκτο σχέση (αντίθετου φύλου ή ίδιου φύλου).

Αυτό σημαίνει ότι αν είστε σε σχέση ίδιου φύλου, μπορεί να δικαιούστε απ' όλες τις πληρωμές που είναι για τα ζευγάρια, όπως τις πληρωμές πένθους και χηρείας.

Τα άτομα με σύντροφο εισπράττουν διαφορετικό ποσό πληρωμής απ' ότι τα άτομα άνευ συντρόφου. Το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία των ατόμων με σύντροφο υπολογίζεται μαζί όπου ισχύει έλεγχος των εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων για το δικαίωμα πληρωμής. Επικοινωνήστε με το Centrelink στο **13 23 00** ή επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο www.humanservices.gov.au για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επιλέξιμότητά σας.

(α) Υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων LGBTI

Μερικοί πάροχο των υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων παρέχουν πακέτα υπηρεσιών ειδικά για ηλικιωμένους LGBTI. Καλέστε το My Aged Care στον αριθμό **1800 200 422** για να βρείτε υπηρεσία κοντά σας.

Ο πάροχος των υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων δεν μπορεί να σας αρνηθεί υπηρεσία λόγω της LGBTI υπόστασής σας. Μπορείτε να καλέσετε την Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission), για να κάνετε καταγγελία αν αντιμετωπίζετε

διακρίσεις λόγω υπόστασης LGBTI. Η Επιτροπή μπορεί να ερευνήσει την καταγγελία και να προσπαθήσει να την επιλύσει δια συμβιβασμού. Καλέστε τη γραμμή πληροφοριών για τις καταγγελίες (Complaint Info Line) στον αριθμό **1300 656 419**. Μπορείτε επίσης να συμβουλευτείτε δικηγόρο ή συνήγορο ή να του ζητήσετε να κάνει καταγγελία για λογαριασμό σας.

(β) Νομικές υπηρεσίες για άτομα LGBTI

Μερικές πολιτείες προσφέρουν εξειδικευμένες νομικές υπηρεσίες για όλα τα άτομα LGBTI. Στις άλλες πολιτείες και επικράτειες επικοινωνήστε με την υπηρεσία νομικής βοήθειας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
ACT	Legal Aid ACT	1300 654 314
NSW	Gay and Lesbian Legal Advice Service (GLAS), Inner City Legal Centre	1800 244 481
NT	NT Legal Aid Commission	1800 019 343
Qld	LGBTI Legal Service Inc.	0401 936 232
SA	Legal Services Commission of SA	1300 366 424 ή 08 8463 3555
Tas	Legal Aid Commission of Tasmania	1300 366 611 ή 03 6236 3800
Vic	LGBTIQ Legal Advice Service, Fitzroy Legal Service	03 9419 3744
WA	Legal Aid Western Australia	1300 650 579

(γ) Υπηρεσίες συμβουλευτικής για άτομα LGBTI

Πολλές πολιτείες και επικράτειες προσφέρουν εμπιστευτικές και δωρεάν υπηρεσίες από το τηλέφωνο. Σημειώστε ότι αυτές οι υπηρεσίες συνήθως λειτουργούν μόνο στις βραδινές ώρες. Όταν καλέσετε τον αριθμό **1800 18 4527 (1800 18 GLCS)**, θα σας κατευθύνουν σε υπηρεσία στην πολιτεία ή επικράτειά σας.

Πολιτεία	Φορέας	Επικοινωνία
NSW	Gay and Lesbian Counselling Service NSW	02 8594 9596
Qld	Gay and Lesbian Welfare Association Gay Line and Lesbian Line	07 3017 1717
SA	Gay and Lesbian Community Services	08 8193 0800
Tas Vic	Gay and Lesbian Switchboard	03 9663 2939
WA	Gay and Lesbian Community Services Telephone Counselling and Information Line	08 9420 7201

(δ) Οι διακρίσεις και τα άτομα LGBTI

Οι διακρίσεις εις βάρος των ηλικιωμένων ατόμων LGBTI είναι παράνομες. Δεν επιτρέπεται η άδικη μεταχείριση κανένα ατόμου λόγω του σεξουαλικού του προσανατολισμού, γένους ή διαφυλικής του υπόστασης.

Ο νόμος περί διακρίσεων λόγω σεξουαλικών ζητημάτων, *Sex Discrimination Act 1984* (Cth), προβλέπει για την προστασία όλων των ατόμων LGBTI ασχέτως της ηλικίας τους. Είναι παράνομο να κάνει κανείς διακρίσεις εις βάρος σας στους παρακάτω τομείς:

- Απασχόληση – εύρεση εργασίας, όρους και συνθήκες εργασίας, κατάρτιση, προώθηση, απόλυση·
- Εκπαίδευση – εγγραφή ή σπουδές σε ιδιωτικός ή κρατικό σχολείο, κολλέγιο ή πανεπιστήμιο·
- Στέγαση – ενοικίαση ή αγορά σπίτι ή διαμέρισμα· και
- Απόκτηση ή χρήση υπηρεσιών – όπως τις τραπεζικές ή ασφαλιστικές συναλλαγές, υπηρεσίες που παρέχουν τα υπουργεία, υπηρεσίες μεταφοράς ή τηλεπικοινωνιών, επαγγελματικές υπηρεσίες όπως είναι αυτές που παρέχουν οι δικηγόροι, γιατροί ή τεχνίτες, υπηρεσίες που παρέχουν τα εστιατόρια, καταστήματα ή οι χώροι διασκέδασης.

Οι περισσότερες υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων χρηματοδοτούνται από την Κυβέρνηση της Αυστραλίας και το περίπου 30 τοις εκατό αυτών παρέχονται μέσω θρησκευτικών οργανισμών. Είναι παράνομο για τους πάροχους φροντίδας ηλικιωμένων, είτε θρησκευτικού χαρακτήρα ή όχι, να κάνουν διακρίσεις εις βάρος σας λόγω LGBTI υπόστασης.

Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κάνετε καταγγελία, επικοινωνήστε με την **Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission)**, στο **1300 656 419** ή **02 9284 9888** ή **1800 620 241** (ατελώς) ή με email: complaintsinfo@humanrights.gov.au.

Αποποίηση ευθυνών

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό το δημοσίευμα δεν αποτελούν νομικές, οικονομικές ή άλλης μορφής επαγγελματικών συμβουλών. Τα άτομα ή οι οργανισμοί θα πρέπει να ζητήσουν δική τους ανεξάρτητη συμβουλή προτού υιοθετήσουν τις πληροφορίες σε αυτή την έκθεση. Οι πληροφορίες που παρέχονται είναι γενικής φύσεως και θα πρέπει να λάβετε επαγγελματική συμβουλή ως αν το περιεχόμενο, οι πληροφορίες, μέθοδοι, διαδικασίες και πρακτικές είναι κατάλληλες για εσάς, λαμβάνοντας υπόψη τις προσωπικές σας περιστάσεις.

Ενώ η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission), κάνει κάθε προσπάθεια να διασφαλίσει την ορθότητα των πληροφοριών της παρούσας έκδοση, η ορθότητά τους μπορεί να επηρεάζεται από αλλαγές σε Κοινοπολιτειακούς ή Πολιτειακούς και Επικρατειακούς νόμους και πολιτικές, ή από δικαστική εξέταση ή ερμηνεία. Έχουν ληφθεί μέτρα προφύλαξης για να διασφαλιστεί η ορθότητας των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκδοση. Ωστόσο, η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission), δεν παρέχει καμία εγγύηση ή υπόσχεση σχετικά με την ορθότητα, πληρότητα των πληροφοριών και την επικαιροποίησή τους. Περαιτέρω, για λόγους συντομίας και παρουσίας, οι πληροφορίες που περιέχει η παρούσα έκδοση μπορεί να παρουσιάζονται σε συνοπτική μορφή και να είναι γενικές, καθώς και να παραλείπονται λεπτομέρειες που να είναι σημαντικές για τη περίπτωση σας ή για συγκεκριμένα άτομα.

Η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission) διατηρεί το δικαίωμα να κρίνει ποιες πληροφορίες θα περιέχονται στην παρούσα έκδοση. Έχει το δικαίωμα, κατά την απόλυτη διακριτική της ευχέρεια και χωρίς υποχρέωση να το πράξει, να ενημερώσει, τροποποιήσει, συμπληρώσει ή αφαιρέσει οποιεσδήποτε πληροφορίες οποιαδήποτε στιγμή χωρίς προειδοποίηση.

Συνίσταται στους χρήστες της παρούσας έκδοσης, να ασκήσουν τη δική τους κρίση και να ζητήσουν επαγγελματική συμβουλή προτού βασιστούν στις πληροφορίες που περιέχει η παρούσα έκδοση.

Στο μέγιστο βαθμό που επιτρέπεται από το νόμο, η Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Australian Human Rights Commission), δεν αποδέχεται καμία νομική υποχρέωση ή ευθύνη για οποιαδήποτε βλάβη, απώλεια ή ζημιά που προκαλείται από τη χρήση ή εξάρτηση, ή την ερμηνεία των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκδοση.

Περαιτέρω πληροφορίες

Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Αυστραλίας
(Australian Human Rights Commission)

Level 3, 175 Pitt Street
SYDNEY NSW 2000

GPO Box 5218
SYDNEY NSW 2001
Τηλέφωνο: (02) 9284 9600

Γραμμή παραπόνων: 1300 656 419
Γενικές ερωτήσεις και εκδόσεις: 1300 369 711
TTY (Υπηρεσία τηλεφωνικού κειμένου για άτομα με προβλήματα ακοής): 1800 620 241
Φαξ: (02) 9284 9611

Ιστοσελίδα: www.humanrights.gov.au

Για λεπτομερείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Αυστραλίας (Australian Human Rights Commission), επισκεφθείτε τη διαδικτυακή τοποθεσία μας στη διεύθυνση: www.humanrights.gov.au

Για να παραγγείλετε περισσότερες εκδόσεις από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Αυστραλίας (Australian Human Rights Commission), προβείτε σε λήψη του Εντύπου Παραγγελίας Εκδόσεων (Publication Order Form) από τη διεύθυνση: www.humanrights.gov.au/publications/index.html ή καλέστε το: (02) 9284 9600, στείλτε φαξ στο: (02) 9284 9611 ή στείλτε e-mail στη διεύθυνση: publications@humanrights.gov.au

